

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА \$1.00

РАЗ НА ТИЖДЕНЬ

ONCE A WEEK

PRICE \$1.00

РІК CVIII

П'ЯТНИЦЯ, 22 ЧЕРВНЯ 2001

ЧИСЛО 25

VOL. CVIII

FRIDAY, JUNE 22, 2001

No. 25

Переддень історичної візити

Р. Л. Хомяк

КИЇВ — Українська Греко-Католицька Церква повинна відслужити бодай один Молебень подяки в наміренні Російської Православної Церкви. Протягом останніх місяців засоби масової інформації подали більше інформацій про УГКЦ, ніж за останні десятиліття — у великій мірі завдяки заходам Московського патріархату РПЦ і Патріарха Алексія II особисто.

Московський патріархат ужив десятки заходів, щоб перешкодити візиті Папи Римського в Україну, найчастіше мотивуючи це тим, що у незалежній Україні греко-католики відібрали багато храмів, які належали Російській Православній Церкві, або, як вкотре вже недавно заявляв журналістам Патріарх Алексій, греко-католики „розгромили три православні єпархії у Львові, Івано-Франківську і Тернополі“.

Але кожного разу, коли засоби масової інформації, зокрема західні, писали про це, вони тут же пояснювали, хто ці греко-католики, та що 1946 року, з наказу Сталіна, їхні церкви були передані Російській Православній Церкві, а ієрархи й священники репресовані. І ще те, що Греко-Католицька Церква вижила в катакомбах до розвалу Советського Союзу. І так, тиждень за тижнем, відколи тільки почали з'являтися згадки про паломництво Папи до України.

Що вражало у всіх тих заходах, це, по-перше, вплив Російської Православної Церкви на уряд Росії. По-друге — сліпа віра люду божого — прихожан Української Православної Церкви Московського патріархату (найбільшої із православних Церков в Україні) в усе те, що їм говорять їхні батюшки.

Що стосується впливів ієрархії РПЦ на уряд Росії, то це демонстрували писемні й особисті звернення російського президента і міністрів до Папи, щоб той скасував або відклав поїздку до України. Подібного тиску зазнав також Президент України, але Леонід Кучма стійко тримався принципу, що він запросив Папу як голову держави Ватикан, з якою Україна втримує дипломатичні стосунки. А за місяць до візиту один із російських сайтів на Інтернеті, яким керує радник Президента Путіна, з'явилась фальшива інформація, мовляв, Президент Кучма просив Папу відкласти візиту до вересня, бо червневий приїзд Папи збігається з 60-ою річницею на-

паду Гітлера на Советський Союз. Логіки тут шукати дарма.

А миряни Української Православної Церкви Московського патріархату зі своїми священниками, монахами й монахинями влаштовували походи біля Верховної Ради, Кабінету Міністрів і Президентської Адміністрації проти приїзду Папи до України. Вони то виявляли страх перед Католицькою Церквою, то ідентифікували її з дияволом. В розмовах з журналістами говорили такі нісенітничі (але з повним переконанням), як те, що Бог не розуміє української мови, тому вони притримуються церковно-слов'янської у своїх відправах, і те, що вони протестують, бо хочуть захистити своїх дітей перед впливом Папи, що Україна є православною країною, не католицькою. Логіки і тут шукати дарма.

Росіяни мають тенденцію „перекоршувати“ свої заходи. Ефект виходить протилежним від бажаного. Так і тут — багатьом вони просто набридли своєю опозицією до візиту Папи, а в інших піднесли зацікавлення до цієї події.

Тим часом приготування до візиту Папи вже дали позитивні наслідки, які залишаться і після його від'їзду.

Наприклад, Львів знаний зі своїх „цілевих“ дій, себто починає щось робити прискореними темпами, коли на обрії з'являється якась okazія. Так було, коли до Львова приїжджала Гіларі Клінтон. Так було, як у Львові відбулася нарада голів східних і центральних держав Європи. Так і тепер, з приводу візиту Папи: Львів знову трохи причепурився. Але помимо 11 років демократичної влади у Львові, місто все ще не розв'язало таких старих питань, як готелі і вода, а це два головні атрибути туризму — великого, і далеко не повністю здійсненого потенціалу міста Лева.

Київ, навпаки, протягом останніх шести років постійно покращає свій вигляд під керівництвом мера-будівельника Олександра Омельченка, а з приводу 10-річчя Незалежності і візиту Папи будівництво кипить цілодобово. Навіть досі занедбаний спортивний комплекс „Чайка“ за межею столиці був оновлений, бо там відбудуться папські літургії.

Знову ж українська туристська індустрія мала б замовити Молебень за Папу, бо його приїзд до України може трохи розкути кайдани, в яких вона знаходиться.

(Закінчення на стор. 3)

Поїздка Президента Буша до Європи

Лора і Джордж Буші

ВАШІНГТОН. — Джордж Буш 11 червня розпочав свою першу в ролі Президента п'ятиденну поїздку до Європи, відвідавши Іспанію, Бельгію, Швецію, Польщу і Словенію. Це також була його перша зустріч і взаємодія з провідниками Європейського Союзу і Організації Північно-Атлантичного Договору (НАТО). Згідно з усіма даними, поїздка та зустрічі були успішними.

У своєму головному виступі під час поїздки у Польщі 15 червня Президент Буш представив своє бачення більшої та багатшої Європи.

Підкреслюючи важливі точки своєї політики у головній промові у Варшавському університеті, Дж. Буш переконував і заохочував європейців працювати для „цілого і вільного“ материка. Він також закликав до поширення ЕС і НАТО до країн Східної Європи. „Я вірю, що членами НАТО повинні стати всі європейські демократії, котрі цього бажають і є готові ділити відповідальності, які приходять з членством у НАТО“. На його думку, Європейська інтеграція повинна включати Росію, Україну, Польщу та Балкани. Велика частина його промови була спрямована до Росії. „Ми розраховуємо на успіх Росії та очікуємо дня, коли Росія вповні стане реформованою“. Крім того, він уважає, що США та Європа „можуть і повинні будувати взаємини з Росією та всіма іншими країнами, котрі появилися з упадком колишнього Советського Союзу“. Публіка голосно оплескувала його слова: „Росія є частиною Європи. НАТО навіть зі своїм поширенням не є ворогом Росії“.

(Закінчення на стор. 4)

ЕБРР має намір активніше діяти в Україні і Росії, країнах СНД

КИЇВ. — Європейський банк реконструкції та розвитку має намір розширювати свою діяльність в Україні, Росії та інших країнах СНД. Про це повідомив президент ЕБРР Жан Лем'єр 19 червня під час зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою. За словами Ж. Лем'єра, інвестиційна діяльність ЕБРР буде поширена не лише на енергетичну галузь.

Ж. Лем'єр відвідав Україну 18-20 червня. Л. Кучма і Ж. Лем'єр обговорили питання добудови компенсуючих потужностей на Рівненській і Хмельницькій АЕС і, як наголосив Л. Кучма, Україна зацікавлена в їх добудові та розрахує, що „Велика сімка“ виконає свої зобов'язання перед Україною після закриття Чорнобильської АЕС. За словами Ж. Лем'єра, ЕБРР вітає „останні кроки Президента й уряду з реформування економіки, і має намір у ці кроки вкласти кошти“. Він висловив побажання, щоб Л. Кучма вважав „ЕБРР українським банком“.

Жан Лем'єр також зустрівся з прем'єр-міністром України Анатолієм Кінахом. Під час зустрічі Ж. Лем'єр заявив, що ЕБРР вклав в українську економіку значні інвестиції, однак „готовий на більше“. А. Кінах підкреслив, що уряд не

Президент Європейського банку реконструкції і розвитку
Жан Лем'єр

бачить альтернатив інтеграції України в європейське співтовариство, і в цьому контексті Україна збирається „закріплювати і поглиблювати“ співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями, у тому числі з ЕБРР. А. Кінах розповів Ж. Лем'єрові про основні показники роботи економіки за п'ять місяців ц.р., зазначивши, що на макроекономічному рівні „економіка розвивається дуже динамічно“.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Біля керма Верховної Ради – без змін

КИЇВ. – Керівництво Верховної Ради поки буде лишатися на своїх посадах, оскільки зранку у вівторок, 19 червня, український парламент не включив до порядку денного проєкти постанов щодо відкликання голови ВР Івана Плюща і двох заступників, Віктора Медведчука та Степана Гавриша, з їхніх посад. Жоден проєкт не набрав необхідної кількості голосів. За відкликання І. Плюща з посади голови Верховної Ради України проголосувало лише 146 народних депутатів, за відкликання Медведчука – 185, за відкликання Степана Гавриша – 144 голоси. Таким чином усі троє керівників Верховної Ради не набрали потрібних 226 голосів. Проєкти постанов щодо відставки Івана Плюща, Віктора Медведчука та Степана Гавриша були внесені членами комуністичної фракції в українському парламенті.

Українець обраний суддею Міжнародного кримінального трибуналу

КИЇВ. – Провідний український фахівець у галузі міжнародного права, професор Володимир Василенко вибраний 12 червня суддею Міжнародного кримінального трибуналу для колишньої Югославії, під час виборів додаткових суддів цього органу. Як повідомили в постійному представництві України при ООН у Нью-Йорку, обрання В. Василенка продемонструвало визнання світовою спільнотою авторитету української міжнародно-правової школи. Унікальність цієї події полягає в тому, що вперше за час членства України в ООН її представник був обраний в один із ключових юридичних органів, і вперше членом Міжнародного трибуналу для колишньої Югославії став представник Східної Європи.

В Симферополі відкрито консульство Казахстану

СИМФЕРОПОЛЬ. – Рішення про організацію і відкриття казахського консульства в Криму було прийняте 14 червня відповідно до домовленостей між МЗС України і Казахстану. Консульство Казахстану є першим консульством цієї країни в Україні і другим консульством чужоземної держави в Симферополі. Раніше у Симферополі було відкрито генеральне консульство Російської Федерації.

Президент України відкрив пам'ятник князеві Данилові Галицькому

ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ. – Президент України Леонід Кучма у неділю, 17 червня, тут відкрив пам'ятник князеві Данилові Галицькому з нагоди 800-річчя від його народження. На відкритті пам'ятника глава української держави зазначив, що постать князя Данила Галицького – „справді непересічна, більше того, унікальна не лише в українській, а й у європейській історії“. Л. Кучма підкреслив, що стараннями Данила Галицького зводилися нові міста і храми, розвивалися ремесла і торгівля, оберігалися християнські святині, налагоджувалися добрі взаємини з сусідами. Відкриття пам'ятника Данилові Галицькому є „ще одним знаком спадкоємності та нерозривності усіх діянь і духовного поступу нашого народу – від сивої прадавнини до сучасності“. Автор пам'ятника – скульптор Теодозія Бріж (нині покійна). Реставрацію провели її чоловік Євген Безнисько і син Ярема. Пам'ятник виготовлений з бронзи на бетонному постаменті.

Нові правила реєстрації для чужоземних відвідувачів

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма в понеділок, 18 червня, підписав указ про додаткові заходи щодо здійснення права людини на свободу пересування і вільний вибір місця проживання. Згідно з указом, починаючи з 1 липня цього року, реєстрація чужоземців, які у встановленому порядку в'їжджають в Україну, та їх паспортних документів здійснюється тільки в пунктах перепуску через державний кордон. Раніше чужоземці крім реєстрації в пунктах перепуску, були зобов'язані реєструватися у місцевих органах внутрішніх справ.

А. Пашко опротестовує назву громадської організації „Чорний Віл“

КИЇВ. – Вдова загиблого провідника Народного Руху України В'ячеслава Чорновола Алена Пашко вважає „спекулятивним та неетичним“ використання назви „Чорний Віл“ структурою, що створюється як протиставлення Народному Руху в Україні. У заяві 18 червня А. Пашко закликає не спекулювати іменем В.Чорновола, оскільки у назві „Чорний Віл“ прозоро прочиту-

ється прізвище її чоловіка. Ініціатором утворення Всеукраїнської громадської організації „Чорний Віл“ є народний депутат, колишній член НРУ Михайло Косів. У травні М. Косів вийшов з партії. Наразі осередки організації „Чорний Віл“ створено у Житомирі, Одесі, Кіровограді та Дніпропетровську. У своїй заяві Алена Пашко наголошує, що така організація „створюється саме перед виборами і переслідує цілком конкретну мету“. На її думку, це „недоцільна і шкідлива“ справа. „Дуже прошу, не вживайте імені В.Чорновола всує, не спекулюйте його словами, вирваними з історичного та ситуаційного контексту“, – звертається Алена Пашко до ініціаторів утворення Всеукраїнської громадської організації „Чорний Віл“.

У Парижі розпочався 44-та міжнародна авіокосмічна виставка „Ле Бурже-2001“

КИЇВ. – У неділю, 17 червня, у Парижі розпочалася 44 міжнародна авіакосмічна виставка „Ле Бурже-2001“. На цій виставці Україна представила найбільший у світі вантажний літак Ан-225 „Мрія“, який може підняти на борт 250 тонн вантажу, та нову модифікацію – літак Ан-74ТК-300, створений на початку цього року у Харкові. У виставці беруть участь понад 30 українських космічних авіопідприємств. Офіційну делегацію України очолює голова Державної комісії з питань оборонно-промислового комплексу Володимир Горбулін.

Президент України – учасник народного віча

ЛУЦЬК. – Президент України Леонід Кучма в суботу, 16 червня, взяв участь у народному вічі з нагоди 350-річчя Берестецької битви. Віче проходило в Берестечку Горохівського району, Волинської області. У ньому взяли участь близько три тисячі осіб, які прийшли з численними, державними прапорами, козацькими знаменами та гаслами: „Стара слава нову любить“, „Леоніду Даниловичу дякуємо за стабільність в державі“, „А ми тую козацьку славу збережемо“, „Будьмо достойні козацької слави“, „Ми – за змішану систему виборів“. Місто Берестечко розміщене на берегах річки Стир, за 25 км від Горохова, на межі Волинської, Львівської та Рівненської областей. 28 червня (10 липня) 1651 року під Берестечком відбулася ве-

лика битва між військами Богдана Хмельницького і польського короля Яна II Казимира.

Нова програма запобігання СНІД-у

ЛЬВІВ. – На програму запобігання СНІД-у агентство США з міжнародного розвитку та Європейська комісія нададуть Україні 4 мільйони доларів. Презентація програми, яка триватиме 2.5 року і охопить 5 регіонів, Донецьку, Херсонську, Харківську та Львівську області, а також Крим, відбулася 14 червня у Львові. Метою проєкту є вдосконалення вже чинних програм зі запобігання СНІД-у та долучення до сфери їхнього охоплення малозабезпечених та вразливих груп населення, зокрема наркоманів та повій. Важливим пунктом програми буде співпраця медиків з журналістами. В інтерв'ю „Німеській хвилі“ учасниця групи планування Марія Кухар зауважила: „Ніхто з медиків не вміє працювати зі ЗМІ, а самі представники преси не вміють, у свою чергу, правильно висвітлювати ці питання“.

Найбільш поширений злочин в Україні – тортури в міліції

КИЇВ. – З початку року кілька сотень громадян України звернулися до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини Ніни Карпачової зі скаргами на застосування проти них тортур у міліції та місцях позбавлення волі. Про це повідомив 13 червня уповноважений на круглому столі „Підіймаймо свій голос на захист прав людини!“, проведеного Українською асоціацією „Міжнародна амнестія“, яка представила щорічну доповідь „Міжнародна амнестія-2001“. В оприлюдненому щорічному звіті цієї організації, зазначається, що в Україні досить поширене грубе ставлення правоохоронців до затриманих. Правозахисники звинувачують українську міліцію в катуванні людей, що знаходяться під слідством, і у „вибиванні зізнань“.

Діти тупіють через нестачу йоду

КИЇВ. – В дітей, які народилися в Україні за останні 10 років, інтелектуальний рівень нижчий на 10-15 відсотків від потенційно можливого через дефіцит йоду в організмі. Про це заявив керівник спільної місії ЮНІСЕФ, Центру контролю за захворюваннями (США) та Інституту Еморі професор Глен Маберлі. Водночас, у порівнянні з іншими країнами, в Україні проблема йододефіциту може бути вирішена шляхом заміни в раціоні населення звичайної солі йодованою. Проблема полягає не в переведенні всього виробництва солі на йодовану, а в тому, що населення не бачить різниці між йодованою та нейодованою сіллю. Проблема йододефіциту і наслідків від нього (зниження розумового рівня населення) починаються з нестачі йоду в організмі вагітної жінки, через що при формуванні клітин мозку плід не отримує достатньо цього мікроелементу. В подальшому йододефіцит позначається на розумовому розвитку дитини. З початку 90-их років ознаки йододефіциту спостерігаються у всього населення України.

За повідомленнями інформаційних агентств

Л. Кучма закликає Росію та ЄС до приватизації газотранспортної системи України

КИЇВ. – На засіданні Координаційної ради з питань закордонних інвестицій 19 червня Президент України Леонід Кучма закликав Росію та Європейський Союз взяти участь у приватизації газотранспортної системи України. Він нагадав про необхідність існування трьох сторін у процесі переговорів: „Це Україна, через яку йдуть газопроводи, країни ЄС, а також Росія як головний постачальник газу, інтересів якої ми не маємо права не враховувати“. Президент розуміє „бажання Росії мати 51 відс. комунікацій в Україні“, але „нам хочеться мати три рівноправні сторони цього процесу“, сказав Л. Кучма.

Екс-прем'єр-міністр України Віктор Ющенко неодноразово висловлювався проти приватизації української газотранспортної системи, підкреслював, що суспільство України не готове до „енергетичного рин-

ку Європи“. Питання приватизації в Україні регулюється затвердженою Верховною Радою програмою приватизації на 2000-2003 роки, яка не передбачає приватизації газотранспортної мережі. На тому ж засіданні Президент України Леонід Кучма також заявив, що „не боїться побудови газопроводу за межами України“.

В Москві підписано угоду щодо створення консорціуму з будівництва газопроводу через Білорусь, Польщу і Словаччину в обхід України. До його складу увійшли російський „Газпром“, італійська SNAM, французька Gaz de France і німецькі Wintershall і Rubrgaz. Президенти Польщі і Словаччини заявили раніше, що ніколи не ухваллять рішення, яке зашкодило б інтересам України.

УНІАН

Провели в останню дорогу д-ра Івана Флиса

Українська громада провела на вічний спочинок д-ра Івана О. Флиса, колишнього головного передсідника Українського Народного Союзу, який помер 8 червня 2001 року, після довгої і важкої недуги, на 79-му році життя.

Панахиду відслужено 12 червня в похоронному заведенні Гуміста в Кергонксоні, Н.Й., похоронні відправи – в середу, 13 червня, в місцевій церкві Пресвятої Трійці відлужив о. парох Юрій Годенчук, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

У шосту виповненій залі похоронного заведення, крім місцевих громадян, було присутнє велике число сеньйорів УНСоюзу, які у той час відбували свій Річний з'їзд на Союзівці. Голова УНС Уляна Дячук у прощальному слові, англійською мовою, накреслила силуетку покійного, його життєпис, заслуги перед УНСоюзу і громадою.

Після смерті своєї дружини у 1991 році Іван Флис поселився у

своїй доньки Феліції в стейті Вермонт. Однак, другим домом для нього була Союзівка, де працював його син з двома внучками, якими втішався. Жартуючи, завжди казав, що радо приїжджає на Союзівку, де може довідатися про життя української громади. У своєму слові передсідник УНСоюзу Уляна Дячук згадала про вальори Флиса – досконалого провідника, чесного і людяного громадянина, але теж принципового у справах, коли йшлося про добро організації чи установи, яку він очолював. Закінчуючи своє слово, пані Дячук згадала, що здоровий гумор І. Флиса, його приємна особистість і готовість допомогти приєднували йому приятелів, а також помагали долати різні лиха.

З черги, автор цих рядків прощаючись з Покійним від УАКРади, окреслив діяльність д-ра Флиса на постах організацій, які змагалися за демократичні принципи і правопорядок в громадському

житті – спершу в Комітеті за Правопорядок в УККА, після несласного 13-го Конгресу УККА у 1980 році, а відтак в Українській Американській Координаційній Раді, від 1983 року і до переходу на емеритуру.

Підкреслюючи його чесноти, як люблячого мужа, батька, дідуся, широкого українського патріота, доповідач згадав про його здібності як провідника і відважного громадянина, який не вагався перебрати ці пости у дуже невідрадні часи у нашій спільноті. Віддаючи Покійному останній салют від УАКРади, доповідач запевнив, що УАКРада далі продовжуватиме працю в дусі тих принципів, за які д-р Іван Флис змагався довгі роки.

На тризні член Екзекутиви УАКРади Євген Стахів говорив про всебічну діяльність І. Флиса від 1950 року, про гурток національних танців, які провадив разом з В. Бакадом, про працю помічника адміністратора Україн-

ського Народного Дому в Нью-Йорку, в 1953–1954 роках, коли ще був студентом. Згодом – адвокат, голова Дирекції кредитівки в Нью-Йорку (1970–1978) – заступник голови УНС і голова (1978–1990). Це був час найбільш бурхливого громадського життя в Америці.

У 1989 року УАКР і УККА влаштували відзначення 175-річчя на родин Тараса Шевченка коло пам'ятника у Вашингтоні. 1987 року І. Флис на чолі делегації УАКР брав участь в Конгресі СКВУ в Торонто, де виборів рівноправності УАКР з УККА і право репрезентувати українців Америки на світовому форумі.

1988 року УАКРада разом з УККА влаштували 1000-ліття Християнства в Україні у Вашингтоні. Всі ці імпрези були за головування д-ра Івана Флиса в УАКРаді.

Світла пам'ять про Івана Флиса, як почесного голову УАКРади, залишиться назавжди у наших серцях.

Д-р Роман Барановський

На захист вулиці Тараса Шевченка

НЬЮ-ЙОРК. – У вівторок, 29 травня, перед початком зборів у справі розбудови посілостей університету Купер Юніон, відбулася акція протесту української громади перед головним будинком університету. Цю акцію провів новостворений 127-ий Відділ Союзу Українок Америки у співучасті з Літературно-мистецьким клубом.

Головна ціль українського протесту – не допустити запланованої ліквідації назви вулиці Тараса Шевченка з офіційних мап міста Нью-Йорку. Оксана Лиховид (голова 127-го Відділу СУА), і члени відділу співали пісні на вірші Тараса Шевченка: „Заповіт”, „Думи мої” і „Реве та стогне

Дніпр широкий”. За кобзарським звичаєм, пригравала на бандурі Лаврентія Туркевич.

Учасники акції тримали в руках транспаранти, між якими був портрет Тараса Шевченка. Інші транспаранти – це копії малюнку на шклі Ярослави Сурмач-Милз, який був видрукований на обкладинці „Daily News Magazine” (травень, 1978 р.). На ньому зображений момент гагілок на Великдень при парафії св. Юра на розі вулиці Тараса Шевченка. Отже, вже тоді Нью-Йорк визнавав цей куточок Мангетену як центр української дільниці.

На транспарантах теж були поміщені гасла:

„Тарас Шевченко (1814–1861) – Український Кобзар і Пророк”, „Українська громада протестує проти ліквідації назви вулиці Тараса Шевченка”, „Вулиці Тараса Шевченка – Так!”, ліквідації вулиці – Ні!”, „Вулиця Шевченка, а не смітник Шевченка!”, „Українські американці теж голосують!”, „Зупиніть дискримінацію ‘Малої України!’”, „Нью-Йорк не має поняття про свою українську культурну спадщину!”, „Нью-Йорк! Ти ігноруєш культуру української громади Іст Виледж, ‘Малої України!’”, „Місто Нью-Йорк! Ти нищиш культуру української громади!!!”, „Тарас Шевченко двічі переслідуваний: колись царською Росією, а тепер Нью-Йорком”. Транспаранти були виконані й оформлені мистцем Ярославом Геруляком, головою Літературно-мистецького клубу й Галерії „Маяна”. Під час зборів у великій залі Купер Юніон Ярослав Куровицький, голова Комітету за збереження вулиці імені Шевченка, висловив подяку 127-му Відділові СУА за співучасті у протестній акції, а особливо – за підготову транспарантів.

Лаврентія Туркевич
Фото Андрія Мазура

Пікетувальники перед входом до Купер-Юніон.

Від редакції: У вівторок, 19 червня, в Українському Народному Домі в Нью-Йорку відбулося чергове засідання громадських утворень, об'єднаних в коаліцію „За збереження Іст Виледж”, до складу якої входить і Комітет „За збереження вулиці Т. Шевченка”. З приємністю констатуємо, що масова участь українців у зборах в Купер Юніон 29 травня і їхні справедливі вимоги звернули на себе увагу ньюйоркських політиків. Наприклад, стейтовий сенатор Томас Двейн активно підтримує українців і неукраїнців в околиці церкви св. Юра, які протестують проти плянів університету Купер Юніон перебудувати цю околицю згідно зі своїми вузькими потребами. „Свобода” й надалі інформуватиме читачів, як розв'язуватиметься ця проблема.

Переддень...

(Закінчення зі стор. 1)

Протягом останніх років кількість відвідувачів України серйозно зменшилась: порядком мільйонів! Ключовим чинником цього є справа віз, які треба одержувати мешканцям багатьох країн, в тому числі американцям, котрі хочуть приїхати до України. З приводу відвідин Папи Міністерство закордонних справ України відкрило додаткові консульські пункти біля кордону України в Польщі й Угорщині; доручило прикордонникам пропускати паломників у полегшеному режимі;

призупинило продаж обов'язкового медичного забезпечення, яке протягом останніх п'яти років не потрібно сповільнювало рух осіб, які перетинали кордон України.

Щодо в'їзних віз для американців, то Міністерство закордонних справ України притримується принципу паритету: США вимагають віз від українців, Україна вимагає віз від американців, дарма що такі сусідні країни, як Польща, Угорщина, Словаччина, Прибалтійські країни пропускають відвідувачів з американськими паспортами без віз.

Керівник консульського департаменту в міністерстві Віктор Кирик особисто схильний впускати

американських туристів без віз, але каже, що проти цього в Україні є стільки ж людей, скільки прихильників безвізового в'їзду для осіб з американськими паспортами.

Суми, які Україна заробляє з продажу віз, бліднуть перед великими сумами, які вона не отримує від туристів, які сюди не приїжджають через бюрократичні ускладнення. Туристи не тільки вносять великі суми грошей в економіку будь-якої країни, але в Україні вони немалі гроші вкладають прямо в державну скарбницю: в ціні кожного горнятка кави чи пляшки пива вони сплачують 20 відсотків податку на додану вар-

тість, (або VAT — value added tax).

Приїзд Папи, безумовно, пожвавить кволу українську туристичну індустрію, а полегшена процедура в'їзду в Україну бодай частково діятиме і в майбутньому. І може, більше людей подумає про відвідини України.

У 1980-их роках Папа відвідував маленьку африканську країну Того. Її територія менша, ніж одна десята території України. З нагоди візиту Папи уряд Того запросив до себе редакторів туристичних відділів двох десятків американських газет. Таким чином, читачі тих газет в різних частинах США довідалися про Того і деякі з них згодом залишили там свої туристичні долари.

АМЕРИКА І СВІТ

Україна заініціювала сесію стосовно ВІЛ/СНІД в ООН

НЬЮ-ЙОРК – Наприкінці червня в Нью-Йорку відбудеться ініційована Україною сесія Генеральної асамблеї ООН. Її буде присвячено проблемі розповсюдження ВІЛ/СНІД (HIV/AIDS) та шляхів його подолання. Громадські організації з усього світу було залучено як до процесу підготування сесії, так і до визначення напрямів подальшої боротьби зі СНІД. Зараз проходять заключні зустрічі всіх організацій, причетних до проблеми профілактики та лікування ВІЛ/СНІД в Україні. За статистикою Всесвітньої Організації охорони здоров'я, кількість заражених ВІЛ в Україні сягає 500,000 осіб. Починаючи з 1997 року, Міжнародний фонд „Відродження“ разом з Міжнародною Програмою зменшення шкоди фінансово підтримує мережу проєктів в Україні. Програма спрямована на профілактику ВІЛ/СНІД серед найбільш вразливих груп населення – споживачів ін'єкційних наркотиків. У 2001 році на підтримку програми „Зменшення шкоди“ передбачено фінансування в обсязі понад 250,000 доларів США. Головна мета програми „Зменшення шкоди“ сьогодні полягає в підготовленні легітимної та професійної бази для здійснення допоміжної терапії. З 2001 року МФВ підтримує ініціативу, спрямовану на удосконалення нормативної бази з питань замісної терапії, виступаючи ініціатором створення тематичної групи.

У Великобританії перемогла Лейбористська партія

ЛОНДОН. – У Великобританії 7 червня відбулися парламентські вибори, на котрих перемогла Лейбористська партія Тоні Блейра. Понад 44 мільйони громадян країни прийшли до виборчих дільниць. За 659 депутатських мандатів змагалися понад три тисячі кандидатів від майже 70 партій. Однак, очевидними обранцями були лейбористи. І це не випадково, адже лейбористському уряду вдалося досягти ряду успіхів у внутрішній політиці, зокрема – позитивного розвитку кон'юнктури та скорочення безробіття. Найсерйознішими суперниками соціал-демократів є консерватори, передвиборну кампанію яких очолив Віліям Гей. Лейбористи отримали переважну більшість місць у парламенті – 413 із 659, консерватисти 165, ліберал-демократи – близько 50 місць. Провідник Консервативної партії Віліям Гей визнав поразку своєї партії і оголосив про свою відставку. У голосуванні взяли участь близько 60 відсотків виборців. Це найнижчий показник виборчої активності у Великобританії з часів завершення Другої світової війни.

Китай поверне американський патрульний літак

ПЕКІН. – США та Китай досягли домовленості з питання про повернення американського патрульного літака, який знаходиться на китайському острові Хайнань. Представник Державного департаменту США Ричард Баучер 7 червня повідомив, що американські техніки уже готують літак до

повернення у Сполучені Штати. Учора ж міністерство закордонних справ Китаю також заявило про досягнення домовленості з цього питання. 1 квітня літак зіткнувся з китайським винищувачем над нейтральними водами і здійснив вимушене приземлення на острові Хайнань.

Можливість скоріше отримати візу для праці в США

ВАШІНГТОН. – Служба імміграції та натуралізації Сполучених Штатів Америки від 1 червня запровадила програму пришвидшеного розгляду і видання робочих віз. Одна з головних змін – робочу візу для праці в США можна буде отримати за 15 днів, а не за три чи більше місяців, заплативши одну тисячу доларів. Керівництво служби сподівається таким чином цього року отримати 80 млн. дол., що дозволить відомству найняти додатково сотні працівників, щоб пришвидшити розгляд клопотань про надання віз. Програму прискореного розгляду видання віз торік ухвалив американський Конгрес і підписав Президент Билл Клінтон. Спочатку програма охопить категорію віз, які дозволяють громадянам інших країн працювати в США обмежений період часу. В першу чергу йдеться про відомих спортсменів, знаменитостей, рок-зірок, а також науковців, письменників, директорів і менеджерів багатонаціональних корпорацій. Крім цього, до цієї категорії належать і тимчасові сільськогосподарські працівники і працівники сфери обслуговування. Ця нова програма не відноситься до туристичних віз.

Війська Сирії відійшли з Лівану

БЕЙРУТ, Ліван. – Сирія майже повністю вивела свої війська у понеділок, 18 червня. Сирійський підрозділ постійно перебував у ліванській столиці протягом 25 років – від початку громадянської війни у Лівані. Ліванські християни не раз виступали з вимогами припинити сирійське домінування у Лівані. Часткове виведення військ значно зменшує сирійську військову присутність у цій країні. Виведені з Бейруту підрозділи займуть позиції уздовж стратегічних доріг та уздовж середземноморського узбережжя.

А. Шарон проти війни з палестинцями

ЄРУСАЛИМ. – Прем'єр-міністр Ізраїлю Арієль Шарон 18 червня рішуче відкинув заклик організації єврейських поселенців почати широкі військові дії проти палестинців. Керівники ізраїльської та палестинської служб безпеки проводять чергове коло переговорів про шляхи здійснення американського плану мирного врегулювання конфлікту. Провідник Палестинської автономії Ясир Арафат заявив, що досягти надійного перемир'я неможливо, доки Ізраїль не пом'якшить блокаду палестинських територій та не призупинить будівництво єврейських селищ. Ізраїль відмовляється від політичних переговорів, поки не припиняться насилля.

За повідомленнями інформаційних агентств

Л. Кучма: Україна не змінить свій позабльоковий військовий статус

Президент України Леонід Кучма з прем'єр-міністром Словаччини Міколашем Дзуриндою (зліва) в Братиславі 13 червня ц. р.

КИЇВ. – „Україна не має наміру схилитися ні на одну зі сторін. Хочу, щоб ми стояли на своїх, міцних ногах“, – заявив Л.Кучма 12 червня в Братиславі (Словаччина) на спільній прес-конференції з президентом Словаччини Рудольфом Шустером. Президент наголосив, що Україна не входить у військовий союз, який існує на території СНД, і також не входить у НАТО. „Ви знаєте наше співробітництво з НАТО“, яке буде укладено на взаєминах особливого партнерства, зазначив він. „Ми йдемо шляхом, яким повинна йти Україна, правда, повільніше, ніж хотілося б“, – наголосив Л. Кучма, додавши, що є обставини, в тому числі й політичні, які заважають цьому процесові. Глава держави також заявив, що Україна не має наміру відхилитися від своєї стратегічної мети – інтеграції в Європейський Союз. При цьому він зазначив, що країна вважає за необхідне зберегти дружні взаємини з усіма сусідніми країнами. „Як би нас оцінювали, коли б ми зі своїми сусідами не мали добрих взаємин у всіх галузях?“, – спитав Л.Кучма, зазначивши, що „де немає хороших взаємин, це не йде на користь нікому“.

УНІАН

Поїздка Президента...

(Закінчення зі стор. 1)

Польща не є ворогом Росії. Америка не є ворогом Росії“.

Після зустрічі в суботу, 16 червня, у Любляні, столиці Словенії, з російським президентом Володимиром Путіним, Дж. Буш сказав: „Я зміг збагнути його душу, чоловіка, котрий вповні відданий своїй країні. Я б ніколи не запросив його до свого ранчо, якщо б йому не вірив“. Обидва керівники приділили багато уваги та зусиль, щоб підкреслити їхню нову близькість – проходжуючись, розмовляючи без перекладача, незважаючи на те, що В. Путін мало знає англійську, а Дж. Буш зовсім не знає російської. В кінці їхньої зустрічі вони погодилися на взаємні відвідини США і Росії.

Загальною думкою ця негайна приязнь є важливою, бо символізує радикальну зміну американської політики стосовно Росії. У перших місяцях урадування Дж. Буша офіційні чинники применшували взаємини з Москвою. Однак, незважаючи на їхню приязнь, їхні погляди щодо плану Американської протиракетної оборони і поширення НАТО не змінилися.

Сергій Рогов, директор Інституту США і Канади у Москві, заявив у російському телебаченні, що „це початок нового діалогу між Росією та США. І стає ясно, що Сполученим Штатам буде важко ангажуватися в односторонній діяльності“.

Різницею між США і Росією залишаються пляни створенняпротиракетної оборонної системи, знехтування Протиракетного договору з 1972 року та розширення НАТО до країн Східної Європи, проти чого виступає Росія. США у свою чергу, виступає проти постачання Росією Іранові зброї та обладнання для станцій ядерної енергетики.

Сильна конкуренція між США і Росією існує такою за впливи у Південному Кавказі, Центральній Азії та Україні.

Україна не може бути залишеною на боках у американсько-російських розмовах, заявив Євген Марчук, секретар Ради національної безпеки і оборони, у своєму виступі на українському телебаченні в понеділок, 18 червня. Він турбується ролю України у цих несподівано потеплілих взаєминах між Москвою і Вашингтоном. Є. Марчук підкреслив, що США і Росія є гарантами ядерної безпеки України, всі три країни підписали відповідальний договір, взамін за відмову України від своїх ядерних і ракетних арсеналів. „З одного боку – це добре, коли гарантії нашої ядерної безпеки та наші стратегічні партнери доходять до згоди між собою, але все таки ми не маємо бути залишені з боку під час цих їхніх теперішніх важливих розмов, які стосуються нас. Ми тоді відмовилися від нашої ядерної зброї та стратегічних ракет взамін за обіцянку, що з нами будуть рахуватися як з учасниками“, сказав Є. Марчук.

В Іспанії Президент Дж. Буш зустрічався з королем Хуаном Карлосом і прем'єр-міністром Гозе Аснаром, який, до речі, є єдиним європейським союзником щодо програми Протиракетної оборонної системи. У Бельгії він відвідав Головну квартиру НАТО у Брюсселі, а у шведському місті Гетеборгу взяв участь у зустрічі представників країн Європейського Союзу.

У Москві 18 червня Президент Росії В. Путін сказав, що головним підсумком його зустрічі у Любляні з Президентом США Дж. Бушем став „складник довіри“, який виник під час їхніх переговорів.

За повідомленнями інформаційних агентств

Незалежність судочинства чи конституційна криза?

Від 1996 року, з ухваленням нової Конституції, демократія та верховенство права в Україні зробили помітний крок. Тепер Верховна Рада має ухвалити закон, яким до 28 червня 2001 року запровадити конституційну систему для судів загальної юрисдикції у підпорядкуванні Верховному суду, інакше суди загальної юрисдикції не матимуть правової основи для продовження діяльності. Члени українського парламенту повинні ухвалити Закон про судоустрій, незважаючи на всі політичні розбіжності та зауваження до самого закону, для того, щоб відвернути серйозну політичну кризу.

Богдан Футей

Негаразди останнього часу...

Той, хто протягом останніх місяців регулярно читає новини, може подумати, що скандали та корупція є нормою української дійсності. Безперечно, країна пережила бага-

Верховна Рада має до 28 червня 2001 року запровадити конституційну систему для судів загальної юрисдикції

то несприятливих подій. Піднесено на значну висоту новою Конституцією свободу преси піддано сумніву: проблема втілилася найбільш виразно у зникненні та загибелі журналіста Георгія Гонгадзе та у появі таємно записних розмов, до яких нібито причетний Президент Леонід Кучма. Незважаючи на ознаки значного економічного зростання у країні, відправлено у відставку надзвичайно популярного прем'єра Віктора Ющенка. Заступник прем'єра Юлія Тимошенко пережила арешт та спробу нового арешту за звинуваченнями у корупції, ухиленні від сплати податків та підробленні документів. Масовий дипломатичний наступ та обстеження України з боку Росії викликали занепокоєння з боку Сполучених Штатів. США надзвичайно зацікавлені бачити Україну вільною, демократичною, економічно спроможною державою із орієнтацією на західні стандарти як для збереження європейської стабільності, так і для запобігання створення нової Російської імперії.

... і позитивні зрушення

Виходячи з історії заворушень та нестабільності у колишніх радянських республіках, не викликає подиву той факт, що, коли мова заходить про Україну, в центрі уваги опиняються негативні явища. Виникає відчуття нескінченних труднощів, що їх переживає країна. Однак, у доробку є й позитивні зрушення, про які варто згадати, особливо у такій надто важливій галузі як незалежний судоустрій.

У випадку Юлії Тимошенко Верховний суд України, який є найвищим судом загальної юрисдикції країни, 15 травня цього року постановив, що позбавлення прокуратурою волі заступника прем'єра до суду було незаконним і заборонив спробу заарештувати її вдруге.

У 1999 році суд своїм рішенням видав наказ про офіційну реєстрацію всіх семи кандидатів на президентських виборах, незважаючи на протидію уряду. Суд підтвердив законність обрання депутатом парламенту Сергія Головатого у 1998 році, незважаючи на сильний політичний тиск, спрямований проти цього рішення. Ці рішення не тільки демонструють значну судову незалежність, а й свідчать про послідовне дотримання принципу верховенства права.

Конституційний суд України, створений за окремим законодавством, юрисдикція якого поширюється виключно на питання конституційного характеру, своїми рішеннями зміцнив та закріпив принцип верховенства права. У справі Устименка 1997 року суд постановив, що Конституція гарантує громадянам право на отримання інформації про свою особу та попередження незаконного зберігання та розповсюдження цієї інформації. Того ж року суд підтримав конституційну заборону щодо подвійних мандатів, постановивши, що народні депутати не можуть мати дві державні посади одночасно. У судовому позові жителів міста Жовті Води у 1998 році стосовно знецінення рахунків у банках суд визначив, що суди загальної юрисдикції не можуть відхиляти слухання справ, що стосуються конституційних прав громадян, і видав з цього приводу офіційне тлумачення. У 1999 році суд розглянув питання смертного вироку і визнав його неконституційним.

Конституціоналізм та Закон України про судоустрій

Позитивні тенденції свідчать про існування молоді незалежної судової системи, здатної ефективно підтримувати принцип верховенства права, а також є значним поступом у процесі, започаткованому Конституцією України, яку ухвалено 28 червня 1996 року. Прийняття конституції було схвалено Європейською комісією „Демократія через закон” (Венеційська комісія) як документ, здатний принести справжню демократію в Україну.

Нова конституція містить перехідні положення, якими передбачається створення владних інституцій, згідно з принципами, закладеними у самій Конституції. Ці положення передбачають створення Конституційного суду, що й відбулося 1996 року. Вони також передбачали створення нової системи судів загальної юрисдикції протягом п'яти років від моменту прийняття Конституції. Таким чином, кінцевою датою ухвалення відповідного закону українським парламентом є 28 червня 2001 року. На виконання цієї конституційної вимоги були підготовлені різні проєкти відповідного закону.

Парламентові, однак, не вдалося ухвалити Закон про судоустрій, незважаючи на те, що проєкти закону було подано до парламенту. 24 травня останній із законопроектів було відхилено після третього читання через зрозумілі проблеми та вади. Маючи лічені дні, що залишилися до закінчення п'ятирічного терміну, Україна стоїть перед конституційною кризою такого масштабу, яка може затьмарити скандали та суперечності, які у поточний момент перешкоджають її розвитку як демократичної держави. Оскільки нова судова система має бути запроваджена у п'ятирічний термін від дати ухвалення Конституції, і це визначено самою Конституцією, після 28 червня суди не матимуть права виносити рішення, якщо до цього часу не буде прийня-

то закон. Якщо таке станеться, це порушить не тільки здійснення судочинства в молодій українській конституційній демократії, але й саму структуру системи врядування в Україні. Парламент цілком і повністю несе відповідальність за виправлення цієї потенційної конституційної катастрофи шляхом ухвалення Закону про судоустрій.

Парламент не може дозволити собі, посилаючись на вади існуючого проєкту закону, відмовитися від прийняття проєкту. Закон має бути ухвалений незалежно від хиб, які він має. Йдеться, власне не стільки про голосування з питання судоустрою, скільки про збереження нової Конституції. Очевидно, що ухвалення якомога досконалішого Закону про судоустрій було б на користь усім. Але не можна більше дозволити, щоб прикрі непорозуміння та політичні суперечки заважали законотворчому процесу. Велику політичну кризу, що загрожує країні у найближчому часі, має бути відвернуто у першу чергу заради збереження демократії в Україні та на благо її народу.

Неспроможність прийняття Закону про судоустрій буде подвійною втратою для українців і додасться до проблем урядування, які вже і так обсіли країну. По-перше, якщо кінцева дата мине, суди не зможуть працювати на законній основі. Порожнечу влади,

Україна стоїть перед конституційною кризою такого масштабу, яка може затьмарити суперечності, які тепер перешкоджають її розвитку

без сумніву, буде заповнено іншими ланками влади, або іншими, більш сумнівними силами, і підстави довіряти судовій владі буде втрачено. По-друге, оскільки суди є останнім bastionом захисту системи врядування в Україні та прав людини, зловживання владою з боку законодавчої та виконавчої гілок проходитиме непоміченим і може знову сприйматися як нормальний спосіб ведення справ. Можуть знову спливати на поверхність тенденції командного врядування та телефонного права радянської доби. Вихолощена система судочинства в Україні принесе людям труднощі та обмеження свободи. Необхідно негайно знищити саму можливість такої кризи в Україні.

Неминучий провал чітко визначеного порядку судочинства та істотних прав особи ще більше ускладнять стосунки України з міжнародним співтовариством, особливо в тому, що стосується економічних реформ. Доведеться очікувати значного скорочення чужоземних інвестицій, таких необхідних при переході до ринкової економіки, в Україні, де бізнес не зможе покладатися на суди у захисті його прав. Крім того, наладжені стосунки України з міжнародними організаціями, такими, як

Богдан Футей

Євросоюз, опиняться під загрозою. Україна взяла перед цими організаціями зобов'язання здійснити і завершити повний цикл правової реформи, включно з прийняттям Закону про судоустрій, а також нового цивільного Адміністративного, Комерційного та Процесуального кодексів. В той час, як реформований Кримінальний кодекс було ухвалено, прийняття будь-якого із згаданих нових кодексів без Закону про судоустрій буде ускладнено.

Для розбудови нації на засадах демократії та верховенства права необхідні дії, засновані на твердих принципах та політична мужність. Хоча всі три гілки влади в Україні у різні часи демонстрували свою прихильність до системи конституційного врядування, жодна з них ні в якому разі не повинна перебирати на себе тягар цієї справи, усуваючи інші. Означену ситуацію не було свідомо закладено у Конституцію України, але вона надає забагато повноважень із гілок влади. Судова система продемонструвала свою спроможність захистити Конституцію та демократичні ідеали які обрав народ України. Політичні партії та фракції парламенту повинні відкласти свої негайні поточні інтереси і уникнути спокуси використати цей закон як заручника своїх інтересів. Вони повинні поглянути на прийняття Закону про судоустрій як на подію конституційної ваги і масштабу, яка вища за політику і навіть звичайне функціонування влади. Конче необхідно, щоб своїм рішенням парламент дав нове життя судам України для того, щоб судова система могла продовжувати свою діяльність нарівні з законодавчою та виконавчою гілками влади. Тільки тоді, коли конституційна система врядування в державі набуде першорядного значення, проблеми зловживання і корупції будуть належним чином розв'язані.

З часу свого прибуття до Києва минулого жовтня посол США Карлос Паскуаль відіграє провідну роль у налагодженні діалогу між представниками зацікавлених сторін (виконавчої, законодавчої та судової), а також надає технічне сприяння і створює умови для змістовного обговорення та дискусії по проєкту закону. Тепер настає час діяти українському парламентові, і саме час тут дуже багато важить.

Богдан А. Футей є суддею Федерального Апеляційного Суду США, бере активну участь у Програмі демократизації та верховенства права в Україні і Росії, а також є радником Міжнародної фундації виборчих систем (IFES).

Правда про минулу війну

Багато газет в Україні, у тому числі й україномовні, українські за духом і незалежницькі за змістом, відзначають ось тепер, 22 червня 2001 року, 60-річчя початку „Великої Вітчизняної війни“. Ця советська інтерпретація трагічних світових подій тяжіла над Україною як офіційна історична істина, тому ще й тепер, десять років по розпадові ССРСР, люди на постсоветському просторі психологічно не звільнилися від неї, не піднялися до повнішої правди, не засвоїли об'єктивнішої картини тих дуже складних і страшних часів. Судити їх за це не можна, бо той біль, ті втрати, що вони пережили, – правда. Але з усією відповідальністю підкреслюємо: вона не вміщується у рамках кривавого зудару гітлерівської системи із системою сталінською. Тому кожен свідомий українець у західній діаспорі, читаючи про 60-ліття початку „Великої Вітчизняної“, не може прийняти такого спрощення історії. Адже які б не були великі і грізні ті дві тоталітарні потуги, коричнева і червона, вони все ж не мали такої сили, щоб боротьбою за свої інтереси заступити українське питання.

Єдина в духовному сенсі, Україна до вересня 1939 року була розкраяна, і цими двома своїми частинами входила до різних держав: східною – до ССРСР, західною – до Польщі. Після поразки всеукраїнських національно-визвольних змагань 1918-21 років Західна Україна надзвичайно пильно стежила за подіями в ССРСР, в підсоветській Україні, яка була головним полем для людиноненавистницьких експериментів Сталіна. Цього факту вже ніхто ніколи не спростує: Сталін хотів знищити нашу націю зовсім, скинути її в небуття. Тому годі не дивуватися і не обурюватися, коли й сьогодні дехто з учених в Україні повторює принизливий для нас міт – нібито населення Західної України з радістю зустрічало „Червону армію-визволительку“. Ні. Галичина була наскрізь просякнута українською національною свідомістю і ясно здавала собі справу, що йдеться не про визволення, а про поневолення, і що неминуха війна між Гітлером та Сталіном об'єктивно надасть свідомому українству шанс сказати світові про себе, про свій святий обов'язок рятувати націю від загибелі. То була ідейно-політична і моральна настанова усієї західноукраїнської народної маси, і „перші совети“, не маючи на цю настанову ради, повною мірою виказали своє варварське нутро: перед відступом „армії-визволительки“ усі енкаведистські тюрми на Західній Україні буквально підпливали кров'ю невинних людей.

„Українське питання“ було занадто велике, мало провіденціальний зміст, тому кінець-кінцем не могло узгоджуватися ні зі сталінською, ні з гітлерівською стороною в ударі. Хоч по обидвох боках, у „чужих мундирах“, бачимо українців, все ж уся ідейна сила нації була в тому моменті сконцентрована в Українській Повстанській Армії, яка мала загальнонаціональну ціль і тому воювала проти обох режимів. Саме чинник УПА дає нам усі підстави стверджувати, що Україна була однією зі сторін у Другій світовій війні.

Спрощення історичної правди про Другу світову війну, зведення її сутності до боротьби між німецьким фашизмом і ССРСР і до „Великої перемоги“ – це щось гірше і небезпечніше, ніж недотягнення історіографії. За цим стоїть політичний розрахунок проімперських сил, спроба применшити значення „українського питання“, розірвати зв'язок між доленосними часами, затемнити той непохитний факт, що постання незалежної України в 1991 році – це пряме успадкування визвольних зусиль нашого народу, який від покоління до покоління, довгі віки прямував до свободи, підтримуваний людьми доброї волі усього світу.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „бідну“ Оксану...

Якось прийнялося в розмовній мові уживати прикметник „бідний“ не тільки у значенні фінансової убогости, але частіше у тому, коли жаліємо когось та хочемо це окреслити одним словом.

Так було із молоденькою членкою „четвертої хвилі“, коли вона зустрілася мені в часі одної із численних ще перед кількома роками імпрез в Літературно-мистецькому клубі в Нью-Йорку..

Оксана в товаристві молодого, як і вона, чоловіка розпочала сама із нами розмову, виправдовуючись на тій підставі, що мій товариш молодий, а таких мовляв, на імпрезі було обмаль. От у цей спосіб ми дізналися, що вони приїхали недавно з Івано-Франківська, шукають праці, мешкання – одне слово, ідуть шляхом усіх новоприбулих і потребують помічч. І як тут було не допомогти „бідній дитині“, наколи вона ще і залишилася скоро зовсім сама, зірвавши фіктивний зв'язок зі своїм товаришем?

Так Оксана стала нашою гостею на Святий-Вечір, на вільні дні, а ми відвідували її у кав'ярні, де знайшла працю, та шукали нагод, щоб впровадити її в нашу громаду, та щоб вона серед нас почувалася добре. З часом вдалося запропонувати її керівникові Студії Мистецького Слова пані Крушельницькій і групі „Яра“, а вона своєю красою та здібністю відразу там знайшла прихильність. А там після ще одного проміжку часу знайшлася можливість доручити Оксану на працю до адміністрації нашої установи, і майже повний рік ми працювали двері у двері.

Аж одного дня Оксана покинула працю, залишила роллю Мавки в Студії, і як появилася несподівано в моєму колі життя, так із нього зникла. Не відповідала на телефони, не шукала, як раніше, допомоги, не приїздила до нашого гостинного

для неї дому. Неспокійні та важкі події не дозволили шукати „бідної Оксанки“, і здавалося, що вона зникла з нашого обрію.

Аж тут одного дня в редакції нашої „Свободи“ появилася принесений одним із працівників „четвертої хвилі“ американський журнал, призначений на реклямування весільного одягу, і там ми побачили велику гарну світліну нашої Оксанки у весільних шатах.

Так хотілося її привітати з цим успіхом і побажати нових, але телефонний дзвінок виявив, що число не працює, а іншого зв'язку не було. Це був, однак, лише перший ступінь „бідної Оксанки“ до шляху успіху на американському терені. Хто тільки був жертвою цьогорічної серійної програми телебачення „Де Сопранос“, а зустрівся в українському житті з Оксаною, відразу впізнав її у ролі „російської приятельки“ одного із героїв. А скільки навіть не здогадувалось, що це „наша“ дівчина?

Мені вдалося її впізнати у дивних та зовсім випадкових обставинах. Коли їхала, як завжди, авто до редакції добре відомим шляхом 78, її постать засвітилася мені із великої афіші, що оголошувала „Де Сопранос“, подаючи головних персонажів фільму. Оксана була на задньому плані, але як можна було її не впізнати?

Перед моїм приватним екраном пам'яті стали перші картини зустрічі у Літературно-мистецькому клубі, теплі розмови у надморському домі... Значить, „бідна Оксана“ вже не бідна. Але чи не забуде вона Івано-Франківська, родинного дому, своєї батьківщини і земляків, що подали її у важких початках на новій землі помічну руку?

І скільки таких Оксан віддала тепер Україна у чужі руки?

О-КА

„Наше слово“ відзначає 45- ліття

ВАРШАВА. – Перше число „Нашого слова“ появилася 15 червня 1956 року, як орган Українського суспільно-культурного товариства в Польщі. Впродовж 45 років „Наше слово“ розвинулося у поважну трибуну політичної думки українців у Польщі, яка систематично і об'єктивно інформує про українські проблеми в Україні та українсько-польські взаємини, що з роками прибрали на силу та помітно покращали. Важливу естетичну і виховну роллю відіграють у тижневику окремі рубрики „Свід-

чення“ та „Лемківська сторінка“, що реєструють події недавнього минулого, подають цікаві і важливі спомини. Багато місця тижневик присвячує також культурним справам і є незаступимим інформатором про українське життя в Польщі. Головним редактором є Ігор Щерба, який має до помічч цілий ряд здібних журналістів.

„Наше слово“ візрцево виконує поставлене собі перед 45 роками завдання та має широке коло читачів не лише в Польщі, але також в Україні, США і Канаді.

Шановні читачі!

Якщо Ви хочете своєчасно вмістити у „Свободі“ статті про події громадського життя, які відбулися за місцем Вашого проживання, просимо надсилати їх до редакції, впродовж двох тижнів після їхнього проведення.

Заклики, звернення, повідомлення щодо подій, які мають відбутися, просимо надсилати не пізніше, як за два тижні до їх проведення.

Для прискорення пересилання матеріалів можна користуватися електронною поштою. Е-mail редакції: svoboda@att.net

З питань опублікування у „Свободі“ жалібних повідомлень і некрологів просимо звертатися до керівника відділу оголошень і реклями Марійки Осціславської. Тел.: (973) 292-9800, дод. 3040.

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Видає Український Народний Союз

— SVOBODA —

Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік \$55.00, на півроку - \$35.00. Для членів УНСоюзу
\$45.00 річно, на півроку - \$30.00. За кожну зміну адреси - \$1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор — Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“

Адміністратор Володимир Гончарик

Керівник відділу оголошень

Марійка Осціславська

Передплата - Марійка Пенджола

(973) 292-9800 (дод. 3041)

(973) 292-9800 (дод. 3040)

(973) 292-9800 (дод. 3042)

Візита Святішого Отця Івана Павла II в Україну

Останні приготування до історичної зустрічі

КИЇВ. – 16 червня в столиці України відбулася презентація видання українською мовою енцикліки Папи Римського Івана Павла II „CENTESIMUS ANNUS“ („Сотий рік“), яка є основою соціального вчення Католицької Церкви. Оцінюючи цю подію, Апостольський нунцій Архієпископ Микола Етерович сказав, що опублікування енцикліки напередодні візиту Папи Івана Павла II до України – це спроба дати можливість людям „вийти за межі емоцій, викликаних візитою, та ознайомитися з тим, як Католицька Церква бачить суспільно-економічні процеси у сучасному суспільстві“. Він наголосив, що принципи, викладені в енцикліці, не є суто теоретичними. Зокрема, на його думку, соціальне вчення Католицької Церкви має велике значення для налагодження порозуміння із Православними Церквами.

Енцикліка „CENTESIMUS ANNUS“ є дев'ятою із тринадцяти енциклік, написаних Іваном Павлом II. Вона була опублікована 1 травня 1991 року з нагоди 100-річчя першої соціальної енцикліки Католицької Церкви „Регум поватум“, якій присвячена перша частина послання Івана Павла II. Основним змістом послання, що складається із шести частин та вступу, є критика принципів комунізму та лібералізму, які, на думку Папи, об'єднують негуманне ставлення до людини, оскільки вони розглядають людську особистість не як остаточну мету, а лише засіб для за-

безпечення певних інтересів. Особливої уваги заслуговує третій розділ енцикліки „Рік 1989“, присвячений розгляду причин краху комунізму у Східній Європі. Натомість Святіший Отець пропонує концепцію християнського реалізму, основою якої є пріоритетність свободи людини, її відповідальності за свої вчинки, вищості інтересів особи, родини та суспільства над інтересами держави.

Кардинал Л. Гузар і Президент Л. Кучма вірять в успіх візиту Папи в Україну. Також Леонід Кучма підтверджує, що держава підтримуватиме діяльність і розвиток усіх релігійних конфесій в Україні. Про це Президент сказав під час зустрічі з главою Української Греко-Католицької Церкви Любомиром Гузаром, яка відбулася 15 червня. Співбесідники констатували, що візита Папи Римського Івана Павла II в Україну сприятиме злагоди у міжконфесійному середовищі.

За словами представника Ватикану, президента Папської комісії для промоції єдності християн, кардинала Вальтера Каспера, Папа Іван Павло II передусім „хоче відвідати українських греко-католиків, католиків і віддати шану українському народові. Святіший Отець їде в Україну з бажанням примирення, а не конфронтації“.

До приїзду Папи в Українському домі облаштовано прес-центр на 50 комп'ютерних місць з виходом в Інтернет, 20 таксофонів з виходом на міжнародний зв'язок, 16 кабінків, оснащених відповідним устаткуванням для перегонів відеоматеріалу, 150 місць для підключення „ноутбуків“. На сьогодні для висвітлення візиту Папи акредитовано 700 українських журналістів та понад 1 тис. закордонних.

Глава Української Греко-Католицької Церкви кардинал Любомир Гузар не виключає можливості зустрічі матері загиблого журналіста Лесі Гонгадзе з Папою Римським Іваном Павлом II під час його візиту до України 23-27 червня. Про це Владика Л. Гузар заявив 15 червня під час пресконференції з приводу підготування до візиту Святішого Отця в Україну. Глава УГКЦ зазначив, що може посприяти такій зустрічі, однак зауважив, що остаточне рішення з цього питання залежатиме виключно від Папи. Слід мати на увазі, що в разі, якщо Папа зробить будь-який виняток у затвердженій програмі його візиту, то це буде розцінено як прецедент і спровокує бажання інших важливих осіб до особистої зустрічі із главою Католицької Церкви, сказав Л. Гузар. Він зауважив, що кожна зустріч для Папи, зважаючи на його стан здоров'я і вік, є дуже виснажливою, і тому рішення щодо цієї зустрічі залежатиме від

дуже багатьох чинників.

Щодо акцій протесту представників Української Православної Церкви Московського патріархату проти візиту Папи Римського Івана Павла II в Україну, то, на думку Владика Л. Гузара, ці акції лише популяризують візиту Папи в Україну, привертаючи до неї увагу киян і мешканців інших міст України. Л. Гузар підкреслив, що ніхто з тих осіб, котрі заперечують доцільність візиту, не подав жодного конкретного аргументу про те, що вона може зашкодити внутрішньодержавній ситуації в Україні. „Якби були подані конкретні докази, що ця візита спричинить розкол у державі, Папа Римський обов'язково б відмовився від неї“, - сказав Верховний Архієпископ УГКЦ.

Владика Л. Гузар, повідомляючи про свою поїздку до Риму і розмову зі Святішим Отцем 13 червня, сказав, що жодна з українських Церков офіційно не відмовилася від зустрічі з Папою, в тому числі й УПЦ Московського патріархату. За словами Л. Гузара, до складу Всеукраїнської ради церков входять представники всіх 14 основних Церков України, і усі вони запрошені на зустріч із Папою Римським, що відбудеться у Національній філармонії в Києві. Глава УГКЦ висловив сподівання, що всі запрошені братимуть участь у цій зустрічі, а сама візита сприятиме переоцінці ролі Католицької Церкви усіма людьми, у тому числі й представниками православ'я, як це сталося після візиту Папи в Атени, якій передували акції протесту місцевих православних. Владика Л. Гузар зазначив, що, крім протестів УПЦ МП, дискусія з приводу візиту Папи відбулася також в Адвентистській Церкві, однак жодної офіційної заяви з цього приводу ця Церква також не зробила.

Виступаючи на цій же пресовій конференції, заступник міністра внутрішніх справ, куратор міліції громадської безпеки Олександр Харламов зазначив, що громадський порядок під час візиту Папи в Україну перебуватиме в надійних руках понад 30 тисяч працівників органів внутрішніх справ. Він розповів, що українські правоохоронці вивчали відповідний досвід своїх польських колег і це дає йому підстави стверджувати, що „в Україні вживатимуться усі ті заходи безпеки, які вживалися під час подібних візитів у інших країнах“. О. Харламов повідомив, що міністерство вивчило всю інформацію Інтерполу про осіб, причетних до планів організації терактів проти Папи Римського. О. Харламов висловив впевненість, що за будь-яких обставин МВС забезпечить як охорону Глави Ватикану, так і правопорядок під час заходів, пов'язаних з його візитою.

За повідомленнями інформаційних агентств

Хто заважає „київським відвідинам“ Святішого Отця

Вахтанг Кіпіані

Україна чекає на Папу. Мільйони католиків двох обрядів – візантійського (їх за останніми підрахунками близько 5 млн.) і латинського (їх також чимало) готуються до радісної зустрічі з духовним пастирем. Державні діячі – готуються як до офіційної візиту глави держави Ватикану.

А все ж... Практично щодня стає відомо про якусь чергову заяву проти приїзду в Україну Папи Римського Івана Павла II. Партії лівої та проросійської спрямованості, парафії УПЦ МП і РПЦ, „собори слов'янських держав“, окремі особи, включно з предстоятелем Російської Православної Церкви Алексієм II й новопризначеним послом РФ в Україну Віктором Чорномірдіним, – пишуть і пишуть... Останній добалакався до такого: „Не можна, щоб у духовності наших народів виникали тріщини...“. Здається, РПЦ і пан посол остаточно втратили глузд. Адже їде не хто-небудь, а великий духовний авторитет, перший сло-

в'янський Папа, слів якого чекають люди на всіх континентах.

Аргументів „чому не можна“ лише два. По-перше, „Україна є канонічною територією російського православ'я“. Отже, візита не може відбутися без офіційного запрошення митрополита Володимира, предстоятеля УПЦ МП (канонічної філії РПЦ). По-друге, „київські канікули“ понтифіка, мовляв, неможливі без покаяння Ватикану та українських греко-католиків за „розгром трьох православних єпархій на заході України“. Безумовно, час від часу з'являються й інші тези, але, здебільшого, політики та бабки послуговуються цими двома. Правда, тлумачачи їх на власний смак і розуміння.

Якщо з „розгромом“ усе більш-менш ясно – в кінці 80-их – на початку 90-их років греко-католики повернули собі своє ж майно, забране в 1946 році Сталіним і передане РПЦ. Не завжди повернення відбувалося спокійно, але годі говорити про це – сталося. За п'ять останніх років прикладів насильного переділу храмів майже не

було. Всі бажані, православні зокрема, – за сприяння місцевої влади та Держкомітету у справах релігії мали можливість взяти землю й будувати собі церкви. Є села, де православні справді укорінені в галицький ґрунт – там є храми, виходить преса, діють недільні школи. Де громади повністю склалися з „уніятів, які 1946 року повернулися до батьківської віри“, там нема нікого. Ну хіба колишній голова парткому та колишній „яструбок“ в „православні“ записалися...

Тепер щодо канонічності. Треба усвідомити логіку „старших братів“: де ступив російський солдат – там і є канонічна територія російського православ'я. Імперія впала, а імперство залишилося. В особі РПЦ. Читаю хроніку подій відділу зовнішніх церковних взаємин Московського патріархату. 25-28 травня 2001 року Святіший Патріарх Московський та всієї Руси Алексій II на чолі делегації РПЦ перебував з офіційною візитою в Азербайджанській Республіці на запрошення її Президента Гейдара Алієва та

голови Вищої релігійної ради народів Кавказу шейх-уль-іслама Аллахшукюра Паша-заде. Як відомо, жодних протестів з приводу візиту до Баку жодна з конфесій не мала. Чого ж, питається, галасують московські попи щодо неможливості приїзду Папи до Києва та Львова?.. Цікавий нюанс. Під час відвідин Азербайджану Патріарх вручив ордени Російської Православної Церкви... послу України Б.Г. Олексенку. Як то кажуть, „по comment“.

Практично в ті ж самі дні права рука предстоятеля РПЦ митрополит Смоленський та Калінінградський Кірілл перебував у Швеції. Він узяв участь у зборах тамтешньої православної громади, на яких ішлося про можливість будівництва храму РПЦ у столиці королівства. І знову – жодна з конфесій (лютерани, католики, юдеї тощо) не вказали Москві на те, що вона влізла на „чужу канонічну територію“. Бо ж відомо, Христос заповідав своїм учням йти світом і нести вічне вчення. Для Христової Церкви й Христової віри не існує жодних кордонів.

Спеціально для „Свободи“

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

До Головної Управи Українського Народного Союзу

Хваліте Господа з небес,
хваліте Його во вишніх!

Вельмишановні мої
Приятелі і Добродії!

З нагоди вибору мене на Верховного
Архiepіскопа Української Греко-Като-
лицької Церкви та піднесення мене до
сану кардинала Ви були так ласкаві мене
привітати, хоч те відзначення було більше
для нашої Церкви, як для мене особисто.
Не один з Вас долучив дуже щедрий дар
любви.

Прийміть від мене сердечну подяку та
запевнення молитов. Нехай милостивий
Господь сторицею винагородить Вашу
зичливість. Прохаю про Ваші молитви,
щоб Богові була хвала, а порученим мені
людям – справжня користь.

Вам у Христі щиро вдячний

+ Любомир

Нові члени УНСоюзу

Ляриса, Катерина Мішел, дочка Зірки Калинич і
Філіпа Мішел, нова членка 292-го Відділу
УНСоюзу. Вписала свою внучку до УНС бабця
Надія Калинич.

Роксолана Ярослава Кулинич дочка Любомира і
Оксани Кулиничів, нова членка 194-го Відділу
Українського Народного Союзу. Вписав свою внучку
до УНС дідю Ярослав Кулинич.

Довірені інформації – особисті і медичні

Збереження ваших особистих фінансових і
медичних інформацій завжди було і буде для
нас дуже важливою справою. Термінологія у
цьому повідомленні має таке значення:

- Загальнодоступні інформації – це інфор-
мації офіційних документів державних, стейто-
вих або місцевих урядів законно доступні для
загалу, інформації широко розповсюджені
пресою, або виявлення справ загалом, яке ви-
магає державний стейтовий або місцевий уряд.
- Недоступні інформації – це інформації, які
відносяться виключно до особистих фінансо-
вих і медичних інформацій даної особи. Це та-
кож означає будь-який перелік, опис або інше
угруповання осіб і загальнодоступні інфор-
мації, які є зібрані на базі особистих інформацій
недоступних загалом.

- Агенція звітування споживача – це агенція,
яка регулярно постачає інформації (звіти спо-
живача), включаючи інформації відносно окре-

мих осіб: загальна репутація, характер, особис-
та характеристика або спосіб життя і фінансо-
вий стан. Інформації можна отримати шляхом
інтерв'ю з даною особою або з третьою сторо-
ною, як: бізнесові підприємства, члени рідні, при-
ятелі, сусіди, знайомі або фінансові джерела.

Про вас ми отримуємо інформації з наступ-
них джерел:

- інформації, які ви постачаєте нам в аплікаці-
ях або інших анкетах;
- інформації про ваші трансакції з нами (як
платність вкладок) позичок, заяви і т.д.);
- інформації, які ми можемо отримати від
агенції звітування споживача.

Ми нікому не виявляємо жодних особистих,
недоступних інформацій про вас, крім тих, які
дозволяє або вимагає закон. Ми не виявляємо
особистих медичних інформацій про вас, крім
тих, які дозволені законом, або за вашим до-
зволом.

Ми обмежуємо доступ до ваших особистих
забезпечених і медичних інформацій всім,
окрім наших працівників, які мусять мати ін-
формації для оформлення забезпечення і об-
слуговування. Ми бережемо і надалі будемо
пильно зберігати нагляд ваших особистих фі-
нансових і медичних інформацій. Ми дбаємо
про фізичні, електронічні та щоденного поряд-
ку засоби безпеки, щоб пристосуватися до фе-
деральних і стейтових правил відносно пильно-
го нагляду недоступних інформацій.

Утримання повних, точних і усучаснених
офіційних документів є нашим щирим бажан-
ням. Згідно з законом, ви маєте повний доступ
до інформацій, які ми зберігаємо у вашій кар-
тотеці. Ми готові виправити усі неточності у
вашій картотеці. Коли бажаєте отримати ін-
формації про себе, для збереження повної та-
ємниці ваших даних, ви мусять подати своє ім'я
і прізвище, дату народження та число соціаль-
ного забезпечення.

Марта Лиско

Загальні збори Монреальської округи УНСоюз допомагає студентам

Порівняно з іншими Округами
УНСоюзу, Монреальська округа
невелика. Вона має п'ять відділів,
але активними з них є тільки три:
два в Монреалі – Пластовий ч. 434
(секретар Олександра Дольницька)
і ч. 413 (секретар Сергій Джула),
і один у сусідньому місті Ля-
шін – ч. 465 (секретар – головна
радна УНСоюзу, голова Округи
Текля Мороз).

Найважливішим виявом діяль-
ности Округи є її Річні загальні
збори. Цього року вони відбулися
в суботу, 5 травня, у відновлено-
му приміщенні бюро Монреаль-
ського відділу Конгресу Українців
Канади. Представником Головно-
го Уряду УНСоюзу на зборах
була його Головний секретар Мар-
та Лиско. Збори відкрила і їх вела
Т. Мороз, секретарювала Яросла-
ва Бачинська. Хвилиною мовчан-
ня вшановано пам'ять членів УН-
Союзу в Окрузі, які в останньому
році відійшли у вічність. Прото-
кол минулорічних Загальних збо-
рів прочитав протокольний секре-
тар Михайло Мандрик.

Після звітів управи і Контроль-
ної комісії вибрано новий провід
Округи в такому складі: голова –
Текля Мороз, заступник голови –

Євген Дячишин, секретар Ярослава
Бачинська, касир – Сергій Джула,
організаційний референт і делегат
до Монреальського відділу КУК –
Ольга Кучарська, вільний член –
Олександр Кіцак, пресовий рефе-
рент – Адольф Гладилевич; Контр-
ольна комісія – голова А. Гладило-
вич, члени Ярослав Кобилицький і
Олена Мандрик.

Дуже корисними для учасників
зборів, зокрема для секретарів і
голів відділів були інформації
Марти Лиско про сучасний стан
УНСоюзу, його успіхи, труднощі
та проблеми і її цікава доповідь
про різноманітні роди забезпечен-
ня, що їх УНС пропонує своїм
членам і їхнім родинам. З нагоди
її відвідин автор цього допису, ко-
лишній довголітній голова Пла-
стового відділу УНСоюзу, вручив
їй дарунок для Головного Уряду
УНСоюзу – фотоальбом місцевої
Пластової станиці „Пласт у Мон-
реалі 1948–1998”.

Після зборів була перекуса,
яку приготувала з допомогою сво-
го заступника в Управі округи Єв-
гена Дячишина її голова, головна
радна УНСоюзу Текля Мороз.

Адольф Гладилевич

З-поміж 21 випускника Української католицької середньої школи при
церкві Непорочного Зачаття у Воррен, Миш. було два члени УНСоюзу,
які отримали фінансову допомогу від цієї української забезпеченої
установи.

Під час підготовки до градації, яка відбулася 3 червня, з директор-
кою школи Михайлиною Вайг'л і контролером УНСоюзу д-ром Олек-
сандром Серафіном до світлина стали випускники (зліва): Наталія
Тобянська і Стефанія Грена.

ДО 60-РІЧЧЯ ПОЧАТКУ БОЙОВИХ ДІЙ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ НА ТЕРЕНІ УКРАЇНИ

1941 рік – трагедія України

Левко Хмельковський

Шістдесят літ тому, недільного ранку, 22 червня 1941 року, над Україною знялися дими війни: німецьке військо почало бойові дії проти Червоної армії.

Війна вже від 1939 року була присутня в українських теренах. Москва, поділивши з Берліном роллю зачинателів нового переділу Європи, ще у 1939 році вивела своє військо в Західну Україну, країни Балтії, Басарабію.

Населення Західної України зазнало жахливих репресій, які впали на невинних людей з такою силою, немовби більшовики поспішали надолужити той час, який вони мали для збиткування над східною Україною. Насправді ж Сталін „розчищав“ майбутній пляцдарм для наступального походу до Європи.

Сталінові було мало здобутого у 1939 році на засадах угоди з Гітлером і він вирішив обдурити свого союзника. Велетенська країна потаємно готувала напад на нього. Тривало переозброєння війська сучасні-

шою технікою наступального характеру, з молоді були створені запасні сили у вигляді так званих трудових резервів, жінки вчилися водити трактори і авта, мільйони в'язнів безупинно працювали на оборонних заводах, на прокладанні нових транспортних магістралей.

В лютому 1941 року почалося формування двадцяти нових механізованих корпусів Червоної армії – на додаток до дев'яти корпусів, які формувалися з літа 1940 року. У кожному корпусі танкове оснащення було збільшене проти колишніх з'єднань з 560 до 1030 машин. Того ж місяця було затверджено мобілізаційний план „Гроза“, за яким на західному кордоні вже через 6 годин після оголошення мобілізації мали стати війська першого ешелону наступу – 114 дивізій, 34 артилерійських полки, авіація, десантники. Ще 58 дивізій мали вступити в бої на другу добу, а 131 дивізія – впродовж наступного тижня. Ці війська мали бути зформовані переважно з місцевого, тобто українського населення.

У травні 1941 року новозформована 19-та армія під командуванням Івана Конєва, яка не входила до складу Київського військового округу, була таємно зосереджена між Черкасами і Білою Церквою і почала готуватися до наступу у напрямі Балтійського моря.

Німецьке військо значно поступалося за чисельністю цієї маси (3.3 млн. німецького війська проти 4.1 млн. вояків Червоної армії) і мало бути легко розбите. Успіх мали забезпечити 1475 новітніх танків Т-34 і КВ. Сім армій другого стратегічного ешелону, що налічували близько мільйона вояків, чекали своєї черги.

4 червня 1941 року почалося комплектування 238-ої стрілецької дивізії з осіб польської національності і тих, хто знає польську мову. До 1 липня ця дивізія мала бути зформованою, щоб після початку наступу узяти участь у встановленні в Польщі комуністичного режиму „руками поляків“. Вторгнення призначалося на 6 липня. Але Гітлер 22 червня ударив першим, і Сталін не

спромігся мобілізувати своє військо на повну силу, втратив зосереджену на заході країни бойову техніку.

Після кривавого знищення Сталіном у 1937 році більшості командного складу Червона армія не мала достатнього числа старшин, а її вище командування теж не відзначалося військовою освітою і вмінням стратегічних передбачень. 22 червня, після початку війни, Кремль видав директиву військам „розгромити ворога на чужій території і до 24 червня захопити Люблін“.

На заході України німецьке військо зустріли як визволителя від жорстоких репресій. 30 червня у Львові було проголошено незалежну Україну. Проте цей чин німці зустріли вороже і розпочали репресії проти українських патріотів. З'ясувалося, що українці мусять вести боротьбу на два фронти – проти комуністичного і націонал-соціалістичного ворога.

Командування Червоної армії, яка панічно відступала на схід, замість виведення і переформування війська, вдалося до організації численних контрударів, які обернулися великими втратами. 22

(Закінчення на стор. 13)

Українка з пустелі Неgev

Друга світова війна позначилася на долі кожного українського роду. Важко знайти родину, яка не мала б полеглих на фронті, в партизанці чи у неволі... Багатьох вона закинула на чужину, багатьох позбавила добробуту, щастя. У тому, що Ванда Медушівська – жінка з подільського села, живе тепер в ізраїльській пустелі Неgev, теж відчутний вплив воєнної доби.

Світлана Глаз

Ванда Медушівська вже більше чотирьох років живе в невеличкому містечку Єрухамі зі своєю родиною. Вона – громадянка Ізраїлю, користується усіма правами, й особливими пільгами. Ванда – бажана гостя на святах, урочистостях у меріях Єрусалиму і Тель-Авіву, меморіального комплексу Яд-Вашем. А народилася і все своє життя прожила на Вінничині, спочатку у Будках, а останні роки, до виїзду з України, у Жмеринці.

– Я розповім все спочатку, – говорить Ванда. – Родина мого батька, Василя Гриневича, жила в селі Будки на Вінничині заможна – мали 9 гектарів землі, косарку, добру садибу, а головне – шестеро синів, батькових братів, які з ранньої весни до пізньої осені трудилися на землі. Взимку теж вистачало роботи. Батько одружився з моєю мамою Ганною, народилися моя старша сестра і я. Коли у селі організували колгоспи, мій батько повірив у те, що селянам гуртом буде легше жити, з доброї волі перевіз усе своє майно у колгосп. Два тижні ми возили власне добро. Пам'ятаю, як ми, ще діти, допомагали вантажити на підводи, запряжені власними кіньми.

Ванда Василівна помовчала. Важко даються їй спомини. – Землю розподілили між сусідами й на полі виросла ціла вулиця злидених хаток, бо за що ж при колгоспові було будуватися?

Настав страшний 1937-ий рік, і

одного ранку нашого батька забрали і розстріляли. Але про це я дізналася через 52 роки, після його реабілітації. Мама так і померла дружиною „ворога народу“. Сестру вигнали зі школи і гуртожитку, бо вона навчалася у Жмеринці. Я ходила до школи у Будках. Одного разу, невдовзі після арешту батька, вчителька попросила мене показати на мапі Іспанію. Я не знайшла цієї країни. Тоді вчителька голосно, щоб усі чули сказала: „Хіба ж дочка ворога народу може знати, де знаходиться революційна Іспанія?“. На перерві всі тридцять однокласників по черзі підійшли до мене і кожний сказав: „Ти – ворог народу“. Більше половини з них були нашими сусідами. З нашої хати забрали геть усе, навіть одяг. Ми лишилися голі і босі. Мама нікому про це й слова не сказала, щоб і хату не відібрали.

Волошкові очі Ванди зросила сльоза. – Ніхто до нас не ходив, ніхто з нами не розмовляв. Мама весь час працювала у колгоспі, ми ходили до містечка, продавали го-родину. З того й жили. Інколи приїздив батьків старий приятель зі Жмеринки швець Йосип Маргуліс. Але настало нове лихо – війна. До села прийшли німці та румуни. Через наше село проходила залізниця Москва–Одеса, у ньому була вузлова станція. Тому тут було особливо багато німців. Молодь вивезли до Німеччини, декого забрали на роботу на промислові підприємства. Я працювала в городній бригаді, яка розмістилася на нашому колишньому дворіщі. Вирощували огірки, помідори, редьку, зелень. Одного разу, восени 1941-го, до нас знову приїхав Йосип Маргуліс. Дядько Йойло (ми так звикли його називати) перелякано подивився на маму і сказав: „Рятуй нас, Ганно, бо завтра нас поженуть у гетто на смерть“. Тієї ночі у нас оселилися Йосип та Йта Маргуліси зі своїми дітьми Розою, яку ми називали Ганною, Абраш-кою та Григорієм. Вдень ховалися

в льоху – взимку і на горищі – влітку, а вночі виходили на вулицю гратися. Одного разу, коли Маргуліси спустилися до льоху, а лягу ще не зачинили, на порозі хати з'явилися німці. Ми завмерли. Наші думки були прикуті до відкритого льоху. А раптом хтось з Маргулісів заговорить? Хоча правило було суворе: в льоху чи на горищі – жодного слова, жодного звуку... Мама знайшла в собі сили посміхнутися і сказала голосно до мене: „Пригости панів огірочками, які щойно з льоху дістала, та причини лягу, бо холод звідти тягне“. Таким чином, вона попередила Маргулісів про небезпеку. Німці прийшли за теплим одягом для себе, але у нас нічого було взяти. Того разу обійшлося. Якось ми побігли на вулицю Абраша і Гриша – з нами. А в селі став новий староста. Він побачив хлопців та й запитав: „Чи не ховаються вони у кого?“. Після цього прогулянки скінчилися.

У 1944 році, коли прийшла Червона армія, Маргуліси повернулися до Жмеринки. Хлопців забрали до армії, Абраша загинув під Кенігсбергом, а Григорій дійшов до Берліну, мав поранення і нагороди. Живе зараз з сім'єю у Жмеринці.

– Як склалося ваше повоєнне життя?

– Закінчила зооветеринарний технікум, працювала в своєму колгоспі десять років. Вийшла заміж за інваліда війни, який втратив ногу в блокадному Ленінграді – Михайла Медушівського, народили сина. Одним з найщасливіших днів був той, коли отримала листа про реабілітацію батька. Пішла до сільської Ради радісна, плачу і сміюся, показую довідку: „Дивіться, ніякий мій батько не ворог, він безвинно розстріляний і я не дочка ворога“. У відповідь – ні співчуття, ні радості, байдужість. І так мені стало боляче і прикро – глузували всім селом, а радість мою ніхто не поділяє. Що сталося з нами?

Згодом вирішили ми переїхати до Жмеринки, почали там хатку буду-

Ванда Медушівська

вати вже давно, та все грошей не вистачало. А господареві моєму не довелося там довго жити. Через кілька років помер. Залишилася я сама. Мій єдиний син одружився з єврейкою і вони виїхали до Ізраїлю, а згодом і мене запросили.

У невеличкому містечку Єрусалимі, де діти купили квартиру, Ванда одержала тимчасовий дозвіл на проживання, а коли минуло два роки, їй дали громадянство, а от з пенсією сказали почекати. У міністерстві внутрішніх справ, Ванда обмовилася, що під час війни її сім'я рятувала євреїв. Службовка порадила, куди звернутися.

– Я й написала до Яд-Вашему, – продовжує Ванда Василівна. – А вже вони розшукали Григорія Маргуліса, який все підтвердив. А ще через деякий час мені зателефонували і запросили до Яд-Вашему.

Так українкам Ганні Гриневич і її дочці Ванді Медушівській, які в роки німецької окупації ризикували життям заради спасіння євреїв, було присвоєно звання Праведників світу – найвища подяка єврейського народу неєвреям. Їх імена занесені на стелу в Алеї Праведників в Єрусалимі.

На самоті Ванда співає українську пісню. Її сині очі вдивляються в далеч пустелі. Незнати, що в такі хвилини у неї на душі – чи сум за минулим, чи туга за землею, у якій жила понад сімдесят років.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Не зломимо своїх присяг”...

Відбулася Велика Рада Уладу Пластового Сеніорату

Юлія Войчишин

НАЯГРА ФАЛС, Канада. – 5-6 травня ц. р. відбулася 15-та Велика Рада Уладу Пластового Сеніорату в Наягра Фалс у Парк Плаза Міжнародному готелі. На Раду з'їхалися 104 члени-делегати з різних країн діаспори та з України, а також багато гостей. Улад Пластового Сеніорату – це четвертий улад в системі Пласту, після Уладів Пластового Новацтва, Юнацтва і Старшого Пластунства. Такі Ради відбуваються щочотири роки, від заснування уладу в 1930 році (з перервами через війну та заборону Пласту) аж до сьогодні. Улад у 2000 році відзначав своє 70-ліття.

Велику Раду відкрила Головна Булавна УПС пл. сен. Христя Ковч. Голова Головної Пластової Булави пл. сен. Ярослава Рубель привітала учасників. Начальний пластун пл. сен. Любомир Романків вручив відзначення.

Найвище відзначення за громадську працю „Вічний Вогонь в Золоті” одержали: пл. сен. Соня Скрипник з Едмонтону і пл. сен. Оксана Бережницька, з куреня „Буриверхи” з Бафало. За визначну пластову діяльність Орден св. Юрія в Золоті одержали: пл. сен. Люба Крупа з куреня „Перші стежі” з Моріставн, Нью-Джерзі та пл. сен. Людмила Дармограй з куреня „Ті, що греблі рвуть” зі Седл Ривер, Н. Дж. За працю в Пласті Орден св. Юрія в Сріблі одержав пл. сен. Ігор Король з куреня „Бурлаки” з Дітройту.

До Президії Ради вибрано пл. сен. Мирона Баб'юка – головою і пл. сен. Юлію Войчишин та пл. сен. Валю Марченко – писарями.

На пленарній сесії Ради УПС, головну доповідь „70 років Українського Пластового Сеніорату” виголосила найбільш заслужена пластунка, журналістка, редактор „Свободи”, автор книжки „Про це і те”, член славного куреня „Ті,

Відкривають Велику Раду Начальний пластун пл. сен. Любомир Романків, голова Головної Пластової Булави пл. сен. Слава Рубель і Головна Булавна УПС пл. сен. Христя Ковч.

що греблі рвуть”, пл. сен. кер. Ольга Кузьмович. Її представила пл. сен. Ірина Вжесневська як „людину зі залізною волею та багатогранністю творчих ідей”.

Подруга Ольга у доповіді дорік-

нула нам, що за „безконечними ювілеями”, ми забули гідно відзначити наш власний ювілей – сімдесятиліття сеніорату, та подала

(Закінчення на стор. 20)

Пл. сен. Ольга Кузьмович

Учасники Великої Ради УПС біля церкви Різдва Пресвятої Богородиці в Наягра Фалс, Канада.

Пленум СУМ в Америці

ПАЛАТАЙН, Ілл. – 31 березня і 1 квітня 2001 року, в домівці Осередку СУМ в Палатайні, Іллиной, відбулися пленарні наради Спільки Української Молоді в Америці. Участь брали представники Осередків і члени Крайової управи. Наради проходили у формі окремих робочих сесій, на яких обговорювано виховну і організаційну тематику.

У дводенних нарадах продискутовано наші

успіхи і недотягнення, винесено ряд рішень і постанов для покращання організаційної структури. Запропоновано схему кращої комунікації між Крайовою управою і Осередками та навпаки. Зроблено підсумки виховної праці, розглянуто методику передавання виховних матеріалів і пристосування їх до сучасних вимог. В часі пленуму, учасники мали змогу побачити новий фільм з життя командира УПА ген. Тараса Чупринки-Романа Шухевича „Нескорений”.

Входячи у нове тисячоліття, Спілька Української Молоді й надалі залишиться виховною

організацією, діяльність якої базується на християнсько-етичних і національно-патріотичних ідеалах. Наша праця мусить зосередитися на покращанні організаційного стану та достосування наших виховних метод до потреб часу.

В такому дусі й з такою настановою відбувся цей пленум, а винесені рішення і постанови будуть у майбутньому спрямовувати нашу працю для добра молоді й кращого розвитку Спільки Української Молоді.

Орест Козіцький,
референт преси та інформації

Учасники пленарних засідань СУМА

Кімната української спадщини у Вейнському університеті

ДІТОЙТ, Миш. – Кімнати для зберігання етнічної спадщини у будинку Манугіян Гол, Вейнського університету в Дітройті є образом великої культурної і мовної різноманітності, властивої суспільству міста Дітройту і околиці. У кожній з кімнат, які разом творять одну цілість, зберігаються і вшановуються культурні надбання одного з тут замешкалих народів. Саме тепер, коли український народ пригтовляється до відсвяткування десятиріччя незалежності своєї держави, громадяни українського походження Дітройтської метрополії також вирішили збагатити дорожцінностями української культури, науки та історії одну з цих кімнат університету.

Клуб українських абсолювентів Дітройту і Віндзору вирішив приступити до оновлення такої кімнати української спадщини. Вони за певняють, що ця кімната стане місцем пропаганди українського художнього мистецтва, багатогранного художнього таланту українського народу. Кімната не матиме тільки музейний характер. Тут, як і в інших кімнатах етнічної спадщини, щоденно будуть відбуватися навчання з різних ділянок науки. Улаштування та історичні прикраси кімнат будуть віддзеркалювати різні доби і події в історії цих народів. Буде задокументовано, наскільки етнічні групи причинилися до розвитку міста Дітройту, який з їхньою поміччю став промисловою столицею світу.

Співголовами проєкту стали Ольга Дубрівна-Соловій і Стефан Вінер старший. До складу управи ввійшли: професор Віра Андрушків, Олег і Альберта Цеплі, д-р Павло Джуль, Іван Галич, Катерина Конся, Ярослав Конопада, Богдан і Лідія Неганіви, Йосиф Єльник, Том і Ольга Маєрі, д-р Олександр Серафін і Ірина Торенц.

Основний плян для оновлення української кімнати вже виготовлений і переданий керівникам Вейнського університету. Дотеперішня оцінка проєкту Комісією суспільних зв'язків Вейнського університету є позитивною. Вели-

ка настінна мапа, яку колись виготовив відомий художник сл. п. Едвард Козак, відновлена його сином-художником Яремою Козаком і готова до поміщення на одній з відновлених стін кімнати.

На протилежній стіні буде вмонтована шафа, прикрашена різьбою зі скляними розсувами, в якій будуть зберігатися експонати української спадщини. Буде оформлено велику фреску, яка зображатиме події і постаті з української історії. До виготовлення цього проєкту заангажовано художника зі Львова Володимира Майорчака.

Вхід у кімнату буде також прикрашений українськими взорами. При вході до кімнати, буде поміщено бронзову таблицю, з прізвиськами жертводавців. Безпека і довготривалість є головними вимогами проєкту оформлення кімнати. Коли комісія, покликана створити кімнату української спадщини, закінчить свою працю, тоді українська громада подарує кімнату Вейнському стейтовому університетові. Кімната ця буде яскравою пам'яткою, котра залишиться на багато років. Беручи це до уваги, фонди на створення цієї кімнати мусять бути здобуті серед української громади.

Першу частину здобуття фондів вже проведено. 25 лютого ц. р. улаштовано прийняття в готелі Українського села у Воррені, Миш. Присутні довідалися про багатогранні питання, які потрібно розв'язати, щоб довести цей проєкт до його завершення. На столах були розложені експонати праці наших художників, які зображували сучасний стан кімнати, як і також далекоюсяглі пляни на її відновлення.

Головними промовцями були художники Ярема Козак та Володимир Майорчак. Ця перша спроба зібрання грошей принесла 20,000 дол. Згаданий комітет проєкту став посередником між українською громадою і Вейнським університетом, і далі продовжуватиме свою працю для зібрання потрібних фондів. Датки, передані Вейнському університетові для

відновлення кімнати української спадщини, можуть бути відтягнені (до суми визнаної законом) від федеральних і стейтових податків. Тут належить підкреслити, що згідно з розділом 501 (с)(3) кодексу податкового уряду (IRS) Вейнський університет є визнаний як добродійна, наукова інституція. Під час вище згаданого прийняття член комісії О. Серафін підкреслив, що побажаними були б датки, зроблені через т. з. „Мечінг Фондс“, котрі існують у багатьох великих фірмах. Треба заохочувати жертводавців, котрі є чи колись були працівниками таких фірм, щоб вони вносили відповідні аплікації для здобуття цих датків.

Українські абсолювенти будуть старатися, щоб кімната етнічної спадщини у Вейнському університеті було визнано історичною пам'яткою. Рівночасно будуть робити старання у Департаменті внутрішніх справ США, щоб кімната була в списку історичних місцевостей Америки.

Відновлена кімната української спадщини стане місцем показу української культури не тільки на терені Дітройту, але і всього стейту Мишиген. Вона зможе служити місцем для прийняття, доповідей, семінарів і т. д. Відновлення кімнати української спадщини є великим завданням для української громади.

Вірімо, що наші старання у придбанні фондів сягатимуть поза нашу околицю. Нам потрібна також поміч від наших приятелів, котрі не живуть в Мишигені, однак які є зацікавлені розвитком української культури. Якщо ви бажаєте нам допомогти – будь-ласка! Ваші датки шліть на нижче подану адресу.

Чеки просимо виписувати на Wayne State University – Ukrainian Fund, Stepan Wichar, 39182 Aynesley Dr., Clinton Township, MI 48038-2718. Тел.: (810) 286-6490. E-mail: swichar@aol.com

Степан Віхар
Олег Цеплий

КАЛЕНДАРЦЬ ПОДІЙ

20-24 червня – 36-та наукова конференція і 29-ті загальні збори Українського Лікарського товариства Північної Америки у Феніксі, Арізона, у готелі Білтмор. Запрошуються усі українські лікарі та їхні родини. За інформаціями телефонувати: 1-888-RX-UMANA.

21-24 червня – літній фестиваль парафії св. Андрія у Блумінгдейлі, Ілл. (St. Andrew Ukrainian Orthodox Center, 300 E. Army Trail Rd.). Початок о 5-ій годині вечора.

23 червня – починається сезон літніх таборів і майстерень на Союзівці. Телефон: (845) 626-5641.

23 червня – доповідь Олексія Гараня (Києво-Могилянська академія) „Чи можуть комуністи і соціялісти прийти до влади в Україні?“ в НТШ А (63 Fourth Ave., New York). Початок о 5-ій год.

29 червня – доповідь голови НТШ в Україні Олега Романіва „Найновіші прояви русифікації в Україні“ в будинку НТШ в Нью-Йорку (63 Fourth Ave.). Початок о 5-ій годині.

6 липня – мистецька група „Яра“ запрошує на ігрища „Старі традиції на старий календар (обряди, ритуали, загальний купальський хаос)“ в Нью-Йорку (Community Garden on E. 6th St. and Avenue B). Початок о 8:30 вечора. Вхід вільний.

6 липня – мистецько-літературний клуб, галерія „Маяна“ і ансамбль бандуристів в Нью-Йорку (136 Second Ave.) запрошують на вечір української ритуальної музики у виконанні Лаврентії Туркевич. Вхід 10 доларів. Початок о 7-ій вечора.

7-8 липня – 51-ша зустріч українців Америки на оселі СУМу в Еленвілі, Н.Й. Тел.: (845) 647-7230.

8 липня – відкриття 34-ої малярської виставки „Гражда-2001“ у Гантері.

До 8 липня триває в Українському клубі мистецтва та літератури і галерії Маяна (136 Second Ave., New York) фотовиставка коштовностей періоду Київської Русі (XII-XIII ст.). Вступ 7 дол.

3, 4, 5 серпня – Український національний фестиваль у Канаді проводить Carpathia Credit Union. Тел.: (204) 622-4600, (877) 474-2683. Факс: (204) 622-4606. E-mail: cnuf@mb.sympatico.ca

14-16 жовтня – з'їзд-зустріч колишніх студентів з табору Міттенвальд на „Союзівці“. За інформаціями телефонувати до Михайла Мочули (973)340-8495 або e-mail: mykhaylo@msn.com.

Оголошення в розділі „Календарець подій“ вміщуються тільки за умови подання цих оголошень через відділ реклами. В розділі можуть безкоштовно вміщуватися повідомлення про громадські події, що проводяться без оплати вступу. Тел. відділу реклами (973) 292-9800, дод. 3040.

Комітет Кімнати української спадщини (сидять зліва): Джін Єльник, Ольга Соловій, Степан Віхар, Ольга Маєр. (Стоять): Том Маєр, Олег Цеплий, Йосиф Єльник, д-р Олександр Серафін, Іван Галич.

За „круглим столом” в НТШ-А розмова про науку в Україні

НЬЮ-ЙОРК. – Наукове Товариство ім. Шевченка в США не спочиває у своїй діяльності. Доказом цього є не лише щотижневі сходи для широкої публіки із цікавими доповідями, але також активність на науковому полі поодиноких членів, як і провідників поодиноких наукових секцій.

Щоб поінформувати саме про цю організаційну діяльність, а рівночасно нав'язати тісніші взаємини із філіями НТШ-А в різних осередках, 19 травня відбулися інформативні сходи в Нью-Йорку, на яких були присутні члени Управи у повному складі, як також представники осередків.

Декілька годин, проведених разом у дружній виміні думок та взаємному пізнанні, дали нагоду також до вручення грамот подяки за довголітню працю в управі НТШ-А д-рові Мирославу Прокіпові, д-рові Іванові Серантові і mgr. Ользі Кузьмович.

Завершенням цієї зустрічі був,

однак, „круглий стіл” відкритий для широкої публіки. Його організувала секція суспільних наук на актуальну тему: „Вплив науки на укріплення держави в 10-ту річницю незалежності України”. У ньому взяли участь як дискусанти проф. Всеволод Ісаїв, д-р Ярослав Білінський, доцент Надія Кохан і Наталія Скочилас.

Дискусією провадив уміло д-р В. Ісаїв, який на початку ствердив, що наука має так безпосередній, як і посередній вплив на управління державою, але, на жаль, українські політики не звикли пристосовувати до своєї праці вислідів наукових досліджень. Д-р Я. Білінський поставив як мотто міркувань відомі слова Т. Шевченка „Якби ви вчилися так, як треба”, у висліді чого треба доконче виповнити „дірки” в українській національній свідомості. Н. Скочилас, що довгий час перебувала в Україні, зосередила свою увагу на вислідах політичних голосувань, які

Панелісти „круглого стола” (зліва): В. Ісаїв, Н. Кохан, Я. Білінський

там відбулися, та ставленні населення до цієї незвичної системи висловлення своїх політичних поглядів.

Цікаві інформації та міркування д-ра Н. Кохан, що працює вже 15 років на філософській кафедрі Київського університету. Вона викладає курс української філософії у контексті світової, однак бракує літератури до цієї ділянки, хоч є велике зацікавлення студентів та потреба такий курс продовжувати.

В загальному усі доповідачі, стверджуючи стан науки в Україні, бачили промінчики надії на її вплив на державні чинники та підкреслювали конечність українських шкіл на усіх рівнях, щоб вкінці уряд зрозумів, що „валувщиною” не можна провадити держави. Підкреслено також конечність переборювання почуття меншвартості у відношенні до вживання української мови та її історії. Тут у підсумках дискусії проф. В. Ісаїв підкреслив важливість родинних впливів, значення „університету бабуні” як джерела українських впливів на молоде покоління.

Д-р М. Трофименко в кінці подякувала проф. В. Ісаєву за організування того цікаво дискусійного форуму, що має не лише наукову, але і практичну вартість.

Ширші інформативні сходи найбільше активних членів проводу НТШ-А, а відтак цікавий „круглий стіл”, що подав думки дискусантів на тему впливу науки на укріплення держави, були немов завершенням діяльності одного року обраної в 2000 році управи НТШ-А.

Треба надіятися, що після літньої перерви ця активність розцвіте ще краще та принесе багато цікавих зустрічей, доповідей і виміни думок на актуальні теми.

О. Кузьмович

Учасники річних нарад НТШ-А.

М. Воротиленко очолив відділ КУК

ЕДМОНТОН. – Може, десь в Канаді хтось з новоприбулих українців вже й очолює відділи КУК, але в Едмонтоні до 21 квітня ц. р. ще такого не було. Того дня, на Загальних зборах в залі катедри св. Івана, присутні вибрали головою українця з „четвертої хвилі” (прибув три роки тому з дружиною і трьома дітьми) Миколу Воротиленка, дотеперішнього представника від Українського Національного Об'єднання (УНО). Заступниками вибрано Володимира Марича, Любу Бойко-Бел і Любу Федущак, секретарями залишилися Дмитро Петрів (рекордовим) і Маркіян Ковалюк (кореспондентним), а Іван Максимів залишився скарбником. До управи ввійшов також Степан Романюк, а Євген Горнофлюк, Александра Цибульська й Оксана Хом'як-Енслен були вибрані до Контрольної комісії. Від Номінаційної комісії звітував В. Марич.

Зі звіту членів управи присутні пригадали собі, як працював Відділ КУК, як активно була українська громада в минулому році, а зокрема – скільки разів доводилось голові та членам управи ходити на різні наради, „річчя”, концерти,

імпрези, зустрічі. Після зборів відділу відбулися ще Загальні збори „Добродійного товариства”. До дирекції цього товариства були вибрані: на 3 роки – Л. Федущак, М. Воротиленко і М. Ковалюк, на 2 роки – С. Романюк, Д. Петрів і С. Кобилко, а на рік – В. Марич, С. Ко-

валь та І. Максимів. Скарбник, секретарі і Контрольна комісія „Добродійного товариства” ті самі, що у Відділі. Відділ 19 серпня відзначитиме в Парку Гавреляка 10-річчя незалежної України. Представники від різних організацій з нагоди 60-річчя КУК дали відділові повний „вотум довір'я” на майбутнє. Українська громада Альберти під час останніх 60 років „не спала”, про

що свідчать двомовні школи, Канадський інститут українських студій, Село спадщини української культури, Катедра фолкльору ім. Гуцуляків, мова й історія України на Альбертському університеті, екомузей „Калиновий край” і 12 послів чи міністрів українського роду в Альбертському парламенті.

Петро Саварин

Управа Відділу КУК в Едмонтоні на 2001 рік. Посередині – Микола Воротиленко, голова.

Вшанували пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри

МІННЕАПОЛІС, Мінн. – В неділю, 27 травня, українська громада в Міннеаполісі вшанувала пам'ять Симона Петлюри, Головного Отамана військ Української Народної Республіки в часах відновлення і збройної боротьби за українську державну незалежність 1918–1921 років.

Ініціатива відзначення історичної постаті Симона Петлюри вийшла від міннесотської філії ОДУМу (Об'єднання Демократичної Української Молоді). Цю ініціативу підтримало Об'єднання борців Українського Резистансу – група ветеранів збройних змагань в обороні українського народу в часах Другої світової війни.

Цьогорічний травень поєднав дві дати в житті св. п. Головного Отамана: 122-річчя від дня народження і 75-річчя від дня його трагічної загибелі на бруку Парижу. Перед Панахидою в церкві св. Михаїла за спокій душі і вічну пам'ять Симона Петлюри о. Євген Кумка в короткім слові підкреслив, що кожен член нації повинен пам'ятати важливі дати і значні постаті в історії свого народу, бо вони творили світлі сторінки цієї історії, впливали на хід життя нації і на долю майбутніх поколінь, а віддавши своє життя в боротьбі за волю і незалежність свого народу, заслужили на пошану і на вдячність від поколінь прийдешніх. ОДУМівці разом з ветеранами збройної боротьби схиляли свої прапори на Панахиді в світлу пам'ять Головного Отамана.

Після церковної Служби відбулася в аудиторії програма, організована силами одумівського осередку. Валентина Яр, голова Товариства одумівських приятелів, відкрила зібрання, зазначивши, що цим зібранням філія ОДУМу бажає відновити традицію відзначення історичних дат в житті української громади. Постать Симона Петлюри ніколи не повинна піти в забуття, бо нація, яка забуває своїх героїв, не достойна бути нацією.

Головну доповідь висловив одумівець Юрій Педенко. Він підкреслив, що філія ОДУМу Міннесоти хоче закликати українську громаду до згадки про недалеку історію нашого народу та віддати належну пошану борцям, які в збройній боротьбі за державність України проливали кров і жертвували своє життя за неї. Симон Петлюра є одним з великих синів народу і як провідник проголошеної в 1918–1921 роках незалежної Української Народної Республіки все своє життя присвятив праці і боротьбі за неї і загинув за неї.

Його життя є прикладом для нас всіх. Тепер ми живемо в часах, коли Українська держава існує, як незалежна – зі своїми кордонами, своїм урядом, парламентом, військом та іншими атрибутами держави. Та все ж ми відчуваємо, що там бракує героїчного петлюрівського духу, духу патріотизму, відданості, якими встелився шлях нашого народу в минулому. Теперішнє обличчя незалежної України не є таким, яким бажав би бачити Симон Петлюра. Тому боротьба триває і буде тривати, аж поки державницькі ідеї Симона Петлюри будуть досягнені.

Симон Петлюра в часописі „Тризуб”, 22 січня 1926 року, всього чотири місяці перед смертю, написав для нас святі рядки. „Пам'яті поляглих за державність”. В них він закликав нас завжди пам'ятати лицарів і мучеників великої ідеї боротьби за вільну Україну. Чотири місяці пізніше, 25 травня 1926 року, Симон Петлюра прилучився до своїх лицарів боротьби за волю України. То ж пам'ятаймо їх і його, бо у цій пам'яті – джерело нашої духовної сили. В товариській обміні думок і похвалах філії ОДУМу за ініціативу відзначення вкладу петлюрівського періоду в здобуття української державності закінчився цей вечір.

Анатолій Лисий

Корисна справа - день „Діброви”

19 травня, члени Дітройтської Округи УНСоюзу та оселі „Діброва” упорядкували громадську оселю до нового літнього сезону. На фото: учасники дня „Діброви”.

О. Серафін

1941 рік...

(Закінчення зі стор. 9)

липня за наказом Сталіна були страчені за провал оборони генерали Павлов, Климовських, Григор'єв, Коробков та інші.

Фронти котилися крізь українські села, несучи мирному населенню смерть, руїну і злидні.

Наприкінці липня поблизу Умані були оточені і знищені 6-та і 12-та армії, в полон потрапило близько 100 тисяч вояків. За усі сталінські авантюри довелося платити життям вояків, серед яких українці посідали відчутну частку. З перших днів війни „особливі відділи НКВД” у війську і в тилу розпочали масові розстріли вояків і цивільних людей за необережні розмови, які вважалися проявом зради.

Німці наближалися до Києва, який Сталін наказав утримувати за будь-яку ціну. У вересні німці зайняли місто. Численні великі будівлі в центрі Києва, що мали значну архітектурну цінність, були знищені потужними вибухами. 1 листопада було зруйновано будинок міської Думи, 2-го – поштамт, 3-го – Успенський собор у Лаврі. Вибухівку було закладено перед відступом Червоної армії і підірвано радіосигналами. Німцям вдалося виявити плян мінування і почати знешкодження зарядів. Командир зондеркоманди 4а доповідав своєму командуванню, що тільки з Будинку вчителя було вилучено 3500 кг вибухівки.

Війна збирала криваве жниво. Впродовж 1941 року втрати радянського війська вбитими, пораненими і полоненими сягнули 8 млн. осіб – не менше двох третин його чисельності на початку війни. Німці за цей час втратили 831 тисячу вояків. Червона армія втратила також 20.5 тисячі танків (90 відсотків їх числа), 101 тисячу гармат і мінометів з 113 тисяч їх загального числа. 10 тисяч літаків були знищені до 10 серпня – практично уся авіація на заході країни. Вермахт втратив 3,730 танків і 4,643 літаки, але частина з них була пізніше відремонтована і повернута в стрій.

Червона армія, відступаючи, такої можливості не мала. Сталін був заклопотаний безсиллям Червоної армії в оборонних боях, масовими переходами у полон її вояків. 13 жовтня 1941 року у підрозділах зачитали наказ, у якому говорилося: „Боягузів і панікерів, які покидають поле бою, відходять без дозволу зі зайнятих позицій, розстрілювати на місці”. Цей наказ, відомий за його заключними словами „Ні кроку назад!”, викликав величезні жертви.

Великою кров'ю, не цінуючи людського життя, зі застосуванням примусу, командуванню Червоної армії вдалося зупинити німецьке військо, а згодом розпочати наступ. Бездарно спля-

новані наступальні операції 1942 року під Харковом і в Криму обернулися черговими поразками і великими втратами.

Комуністичні правителі, налякані німецьким наступом, вдалися до символів і гасел, які самі ж відкидали у минулі роки. Знову було повернуто до ласки Православну церкву, війну з німцями проголошено Великою Вітчизняною, встановлено ордени на честь відомих полководців минулого, серед яких був і гетьман України Богдан Хмельницький. Комуністичні ідеологи розгорнули діяльну пропаганду, на яку не шкодували грошей. Обдаровані композитори і поети творили патріотичні пісні, кіномистці знімали фільми про війну, письменники видавали численні твори, у яких оспівували героїв.

Ще й досі уціліли учасники війни не збагнули жорстокої правди про 1941 рік і перебувають у полоні давніх стереотипів. Газета українських соціалістів „Товариш” у кожному числі друкує спогади свідків про 1941 рік. Василь Загорний з Черкаса, який зустрів війну у складі мотострілецького полку в Естонії, пише, що їхнім завданням стала у червні 1941 року боротьба „з націоналістичними бандами”, тобто з естонцями, які повстали проти непроханих гостей зі Сходу. Киянин Іван Артеменко служив у складі новозформованої 26-ої армії, яка зосередилася поблизу від кордону. За кілька днів до початку бойових дій він виїздив на розвідку до Перемишля, де переконався, що німці готові до бою. Чому Загорний опинився в Естонії, з яким завданням армія Артеменка вийшла до кордону? Колишні вояки й досі не запитали про це в істориків...

Впродовж 1941 року посилювали свою чорну діяльність в Україні особливі відділи НКВД і „Смерш” („Смерть шпигунам”), формувалися штрафні (карні) і штурмові батальйони, з цивільного населення творилася Трудова армія. Кого не вбили німці, тих вбивали або замучували більшовики. Загалом за роки війни Червона армія втратила, за оцінками російського історика Бориса Соколова, 26.4 мільйона вояків. Якщо до цього додати 17 млн. втрат серед мирного населення, то остаточне число жертв перевищить 43 мільйони. Найбільших втрат зазнала Україна, якою двічі прокотилися два великих фронти.

Історики визнали, що доля Другої світової війни була вирішена на Сході, тут сталися її найбільші події. Тим Сходом була Україна, її народ. Те, чого не встигли доконати репресивні органи комуністичного режиму, довершила війна. Тому 22 червня 1941 року має стати днем скорботи і плачу за тими, хто зі зброєю в руках був змушений захищати нелюдський режим, котрий завдав йому стільки горя. А також днем слави і пам'яті тих, які не скорилися і стали до безнадійної, а тому героїчної боротьби проти обох воюючих сил.

УКРАЇНА І СВІТ

Відзначили 58-му річницю створення дивізії „Галичина”

Львів. – 28 квітня відбулися загальні збори львівської станиці Галицького Братства. Збори ми присвятили на відправу Святої Літургії в церкві св. Юра, за тих, які

полягли в боях під Бровами, в лавах УПА, в каторжних таборах ГУЛагу, тих, що померли вже в своїх домівках, а також за здоров'я тих, що ще живуть і працю-

ють для побудови нашої Української держави.

Гарний сонячний день, тепло, і побратими поволі збираються на подвір'ї біля церкви. Приїхали ав-

тобуси з Дрогобича, Тернополя та Івано-Франківська, так що зібралось нас усіх 141 колишній вояк. Минулого року було нас понад 200 побратимів. Що ж, минулого року померли 51 побратим з членів Галицького Братства, а ті, що осталися, знеможені різними хворобами. Багато, хоч і підпираючись паличками, гордо з піднесеною головою прямують на збірку. Сотня шикується і організовано заходить до церкви з прапорами станиць, державним та юнацьким. Рівно о 10:00 год. ранку о. Володимир Кешич починає правити Святу Літургію. Після закінчення Служби Божої йдемо з прапорами походом до пам'ятника Т. Шевченкові, де побратим Б. Стасів коротко розповів, як організувалась в 1943 році дивізія „Галичина”. Зробили на пам'ять групову світліну і запис на відеокамеру. Через кілька днів деякі фрагменти з церкви було показано на телебаченні Львова. По закінченні бажаємо собі взаємно здоров'я і дочекаати 59-ої річниці створення дивізії.

Михайло Бендина,
голова Львівської станиці

Члени Галицького Братства на відзначенні 58-ої річниці створення Дивізії „Галичина” у Львові.

Науковий міст в Україну

ВІННІПЕГ. – Відстань між Канадою і Україною становить понад 6,000 кілометрів, але кожне добре діло ту відстань... зменшує. Своєрідне корисне діло започаткував у Вінніпезі інж. Володимир Музичка.

На початку 90-их років В. Музичка відвідав родину в Україні, а також як інженер електроенергетичної компанії Манітоба Гайдро погодився бути дорадником обласної адміністрації Львова із питань гідроелектростанцій у Карпатах. При нагоді відвідав окремі школи і зрозумів, що вони відчувають велику недостачу книжок, комп'ютерів і навіть паперу і олівців...

Інж. В. Музичка вирішив по змозі допомогти. Повернувшись до Вінніпегу, він зібрав і вислав понад 350 кілограмів технічних книжок до Львівського Ліцею фізики і математики у 1996 році. Інж. В. Музичка батько двох дітей: сина Олександра і доньки Моніки. Народжений у Канаді. Після приїзду з України заявив: „Тут, у Канаді, ми не можемо навіть собі уявити, який легкий доступ мають наші діти до комп'ютерів, Інтернету, бібліотек, книжок і підручників“.

Під час чергової поїздки у 1999 році в Україну інж. В. Музичка відвідав одну з найкращих комп'ютерних шкіл і був здивований. Коломийська колегія комп'ютерних наук, яка готує дослідників і програмістів, відчуває серйозну недостачу книжок, комп'ютерів тощо...

В. Музичка знову вирішив допомогти. Як абсолювент Манітобського університету, звернувся до бібліотеки інженерного факультету і з допомогою професора д-ра Дімоса Полізоуса зібрав понад 550 кілограмів технічних книг і підручників. Він вважає, що „молодь – це нове покоління дослідників, інженерів, керівників, це запорука кращого економічного майбутнього“, і він бажає підтримати цей потенціал.

Технічні англійські книжки і підручники дають нагоду вивчати англійську термінологію, а це відкриває двері до технічної інформації Заходу. Це також прискорить перехід України на західну технологію і методи та наблизить її до світового рівня.

Зібрана технічна література запакована, заадресована і вже висилки, а задля того потрібно трохи фінансової допомоги.

Канадсько-Українська Фондація погодилась адмініструвати збірку, і кожному, хто вишле пожертву на висилку книжок, пішле посвідку звільнення від податків. Допоможімо здійснити це розумне діло! Усіх, хто бажає допомогти, просимо звертатись до: Canada Ukraine Foundation – Books to Ukraine, 456 Main Street, Winnipeg, Manitoba R3B 1B6.

За додатковими інформаціями звертатись можна до інж. В. Музички на тел.: (204) 339-5700 або на Інтернеті: [ange/fire.com/bc2/books to ukraine](http://ange/fire.com/bc2/books%20to%20ukraine)

мгр. Йосип Демко
demko@home.com

Інж. В. Музичка

Комп'ютери – від „Кобзаря”

ЛІГАЙТОН, Па. – З ініціативи і під проводом інженера Ореста Ганаса створилася група професійних ентузіастів, яка займається збиранням, удосконаленням і висиланням комп'ютерів для потреб в Україні. Гурт тих ентузіастів назвав себе товариством „Кобзар”. Його головою є згаданий інж. О. Ганас, якому допомагають професіоналісти, переважно знавці комп'ютерної технології. Члени цього товариства одержують вживані комп'ютери від індивідуальних осіб і різних американських підприємств. Ці комп'ютерні знавці перевіряють, обладнують новими компонентами і висилають в Україну до середніх шкіл, університетів і публічних бібліотек.

Товариство „Кобзар” закликає всіх людей доброї волі дарувати свої вживані комп'ютери (особливо Пентіум-І, останні моделі РС, або подібні моделі Апл), які це товариство зробить ефективними і вишле їх в Україну. Сама висилка такого комп'ютера в Україну коштує 200 дол.

Жертводавці, які подарують 200 дол. на цю програму, можуть подати адресу школи, яку вони колись відвідували, і такий комп'ютер буде доставлений до цієї школи. Рівночасно з комп'ютером буде подано ім'я жертводавця, яке висітиме на стіні біля подарованого комп'ютера.

Особи, які готові підтримати цю програму, можуть звертатися за додатковими інформаціями до інж. Ореста Ганаса на адресу: Kobzar Society c/o Mr. O. Hanas P. O. Box 331 Lehigh, PA 18235, або телефон/факс: (610) 377-3883.

Методій Борецький

Генеральний консул США в Баварії Роберт Беме виступив в УВУ

МЮНХЕН. – В середу, 16 травня, в рамках постійного університетського семінару УВУ, відбувся виступ Генерального консула США в Мюнхені, Роберта Беме (Robert W. Boehme). Консул Беме, який при кінці минулого року був призначений до Мюнхену, є досвідченим дипломатом, який уже понад 20 років служить американській державі в різних країнах світу. Його представив ректор УВУ проф. Леонід Рудницький.

Генеральний консул Беме добре ознайомлений з економічною і політичною ситуацією в Україні, бо служив економічним радником при американській амбасаді в Києві 1995-1997 роках. Він докладно і цікаво розповів присутнім про свої враження під час перебування в Україні. Звичайно ж, все ним мовлене носило неофіційний, особистий характер і не коначно віддзеркалює погляди американського уряду.

Виступ почав кількома реченнями українською мовою, за що отримав ширі оплески. Краса України зачарувала консула, а невичерпні скарби української культури зробили на нього велике вра-

ження. Консулові впала у вічі дво-мовність в Україні, і він скоро навчився відрізняти тих, які говорили „цікаво” і тих, які говорили „очень інтресна”. Р. Беме зупинився на історії України, вказав, яких переслідувань зазнали культура, релігія і мова українського народу. Згадав про вдоволення, яке викликала в світі відмова України від ядерної зброї. Окремо зупинився на труднощах в ділянці свободи слова в Україні. Відверто говорив про економічні проблеми в Україні, приватизацію, про корупцію та інші явища, які кореняться ще в колишній советській системі. Підкреслив, що США зацікавлені різними програмами допомогти будувати незалежну, демократичну, цивілізовану квітучу Україну, бо це також лежить в інтересах США. На його думку, Україні слід позбутися залежності від економічної і фінансової допомоги з-за кордону та уможливити більші інвестиції західних підприємств і банків в Україну. Передумовою до цього, вважає Р. Беме, є рішучість молоді держави в настанові проводити реформи, навіть якщо вони є болючі. Він закінчив свій виступ дуже пози-

Ректор УВУ проф. Л. Рудницький вручає Генеральному консулові США в Баварії Р. Беме найновіше видання УВУ.

тивним ствердженням про невичерпний людський резервуар в Україні, добру інфраструктуру і гнучкість населення. Після численних питань ректор подякував прелегентові і вручив йому на спомин „Історію України” Наталії Полонської-Василенко та останнє число періодичного видання УВУ „Studien zu Deutsch-Ukrainischen Beziehungen”.

На вечорі були присутні депутати Верховної Ради Михайло Ратушний, Генеральний консул України Георгій Косих, консул Польщі в Мюнхені д-р Пйотр Голема, голова славістичного Департаменту університету Людвіга Максиміліана проф. Ульріх Шваєр, представники громадських організацій Мюнхену, професори і студенти.

О. Рожка

Пластуни мандрують по світі

ПАРСИПАНИ, Н. Дж. – До нашої редакції надійшов широкий допис пера Юрія Мончака з Монреалю, який з доручення Пластового Головного проводу відвідав у лютому Австралію, щоб там своїм досвідом допомогти провести Міжкрайовий вишкільний табір для пластунів і пластунок. Допис, повний вражень із щойно пережитого, пересилаємо до використання у „Пластовому Шляху”, а тут для інформації наших читачів вміщуємо світліну усіх учасників цього табору „серед евкаліптів та крикливих кукабар”, з комендантом табору Богданом Генегою, що прилетів до Австралії зі Львова.

Отже, успішно таборували разом пластуни із

Австралії, Канади та України. Як пише автор спомину Ю. Мончак, „в часі табору бачив я дивну австралійську природу, бачив смішних кангурів та валабів, бачив великих трійлих гадюк, саламандрів-скінків, півторасантиметрових мурахів, крикливих кукабарів та кольорових папуг. Це все надзвичайні явища, про які я колись лише читав. Але найважливіше – я пізнав пластову Австралію. Я з нею заприятелював, і тепер мій пластовий дім сягає не лише по цілій Північній Америці та Європі, а через Тихий Океан, ген аж під сузір'я Полудневого Хреста. І в цьому домі є добре”.

О. К.

Учасники і провід Міжкрайового вишкільного табору в Австралії у лютому 2001 року.

В Павлодарі освячена українська церква

ПАВЛОДАР, Казахстан. – У 1997 році голова Павлодарського товариства української культури ім. Т. Шевченка Михайло Парипса, перебуваючи в Україні, мав зустрічі з представниками Української Православної Церкви Київського Патріархату та Української Автокефальної Православної Церкви, зустрівся у Львові з Владикою Української Греко-Католицької Церкви Л. Гузаром і розповів про велике бажання павлодарців започаткувати українську церкву. В 1998 році до Павлодару приїхав Владика Василій І. Медвіт, Апостольський візитатор УГКЦ, і докладно обговорив з українцями Павлодару питання про створення української церкви. У квітні 1999 року павлодарці зустріли отця Іриней і брата Анатолія Главчука, які прибули з України для душпастирського служіння в Павлодарі. Було засновано релігійну громаду, яку очолив Іван Семенюк. За дозволом місцевого римо-католицького єпископа Івана Павла Ленги Богослужіння проводилися в Павлодарському костьолі.

В серпневу пору 1999 року на запрошення Асоціації українців Казахстану до Павлодару завітали земляки з Америки: Аскольд Лозинський – президент Світового Конгресу Українців та Іван Буртик – голова Ради Оборони та Допомоги українцям Конгресового Комітету Америки. Мгр. І. Буртик, дізнавшись, що українці не мають своєї церкви, пообіцяв посприяти у збірці коштів на будівництво церкви. Після чого о. Іриней, активісти релігійної громади І. Семенюк, Н. Котовська, і не тільки вони, знайшли незавершене будівництво, яке легко можна було переплунувати під церкву. І якраз тоді наші українські брати з Америки передали нам значні суми: Христина Кульчицька, Христина Сенік, Ольга Бережницька, подружжя Іван і Ольга Буртики, різні громадські організації. Освячення храму відбулося 20 травня. Владика Василій Медвіт, який приїхав з Києва, разом з Архієпископом Мар'яном Олесем, Апостольським Нунцієм в Казахстані та Середній Азії, та Єпископом Томашом Петою, Апостольським Адміністратором Астани, виконав почесну місію – освятив храм святих верховних апостолів Петра і Павла. Йому допомагали диякон Михайло, священники о. Іриней Бабінець, о. В. Говера. Хор виконав чимало українських духовних і народних пісень.

Михайло Росошанський

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Малярська виставка „Гражда-2001“

ГАНТЕР, Н. Й. – Гантер, як український мистецький центр, продовжує діяти. Тут відбуваються музичні концерти і збірні виставки творів малярства. Цього літнього сезону відбудеться вже 34-та виставка під назвою „Гражда-2001“. Особливе значення виставка в Гантері має ще й тому, що проходить вона у відпочинковому осередку, серед чудової гірської природи.

Підставою збірних виставок є принцип толерантності для різних мистецьких індивідуальностей, різних стилів, і водночас важливим є дбати про високий рівень виставок. Цей принцип не завжди легко здійснити, хоч би з тої причини, що дуже часто належна оцінка малярської праці потребує перспективи часу.

Основа виставок в Гантері творили мистці старшого покоління, які здобували мистецьку освіту ще в Україні. Всі вони відійшли з цього світу, але ще представляювані на кожній виставці. Дальші виставки

були пов'язані з творчістю мистців молодшої генерації, на яких позначився вплив американських мистецьких шкіл.

Останніми роками на виставку в Гантері потрапляють малярські праці новоприбулих малярів з України. У них – жива українська тематика, і це додає особливої прикмети виставці. Дотепер всі виставки в Гантері не виявили яких-небудь захованих почувань і ніхто із учасників виставок не був зацікавленим інструментом соціальних реформ. Всі учасники люблять малювати, і їхньою метою є принести глядачеві присмний настрій.

Виставку в Гантері відвідує кожного року певна кількість американців, які також купують картини. В довіднику про цікаві об'єкти стеїту Нью-Йорк згадується і про унікальну церкву в Гантері і цілий комплекс будівель. Цьогорічна виставка в Гантері відкривається 8 липня.

Богдан Титла

Прем'єра оперети „Хоробрий Півник“

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Щоб сприйняти оперету композитора Богдана Янівського зі Львова, яку спонзорвав Український Освітньо-Культурний Центр в Філядельфії 9 і 10 червня, треба перейти в ілюзорний світ, де звірі говорять людським голосом, радіють і тривожаться, плачуть і сміються. Це світ казки, світ ментальності дитини, яка радіє і журиться разом з персонажами оперети. Одяг персонажів має атрибути української народної ноші. Режисура була в руках мгр. Івана Праска і Катрі Оранської-Петик – обоє з професійним театральним довідом. Вони добилися природного виконання ролей, легкості кроків і жестів юних акторів.

Мистецьких атрибутів додали світляні ефекти, якими керував Адріан Квітковський, як також оркестровий супровід, зареєстрований на Україні. Дотепно і з смаком виконала українізовані народні костюми Віра Шембель. Мис-

тецьким керівником хореографічної частини був Тарас Левицький, автор декорацій – мисткиня Галя Гурська-де Васаль. Будова декорацій – Данило Захарчук. Акомпаніємент під час проб – Марія Камінська. Фінансовий директор п'єси – віце-президент УОКЦ Борис Захарчук, артистичне оформлення програмки Марка Клоса. Координатор дітей – Мотря Бойко-Вотерс, фотограф – віце-президент УОКЦ Олександр Михалюк, редактор програмки – д-р Н. Пазуняк. Адміністратор оперети – Орися Гевка. На прем'єру загостив з Вашингтону Микола Кравченко, культурний аташе Посольства України у США.

Вистава відбулася в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії і була зфільмована для телепрограми в Україні „Вікно в Америку“. Невдовзі почнеться поїздка оперети по Америці і Канаді.

Н. Пазуняк

Пам'ятка архітектури всесвітнього значення

До бібліотеки „Свободи“ надійшов фотоальбом „Скарби Києво-Печерської Лаври“ („Мистецтво“, Київ, 1998). В альбомі вміщено 234 кольорових світлин, на яких відтворено архітектуру Лаври, оздоблення храмів, печери, зібрані в музейних приміщеннях картини і гравюри, старовинні книжки, ху-

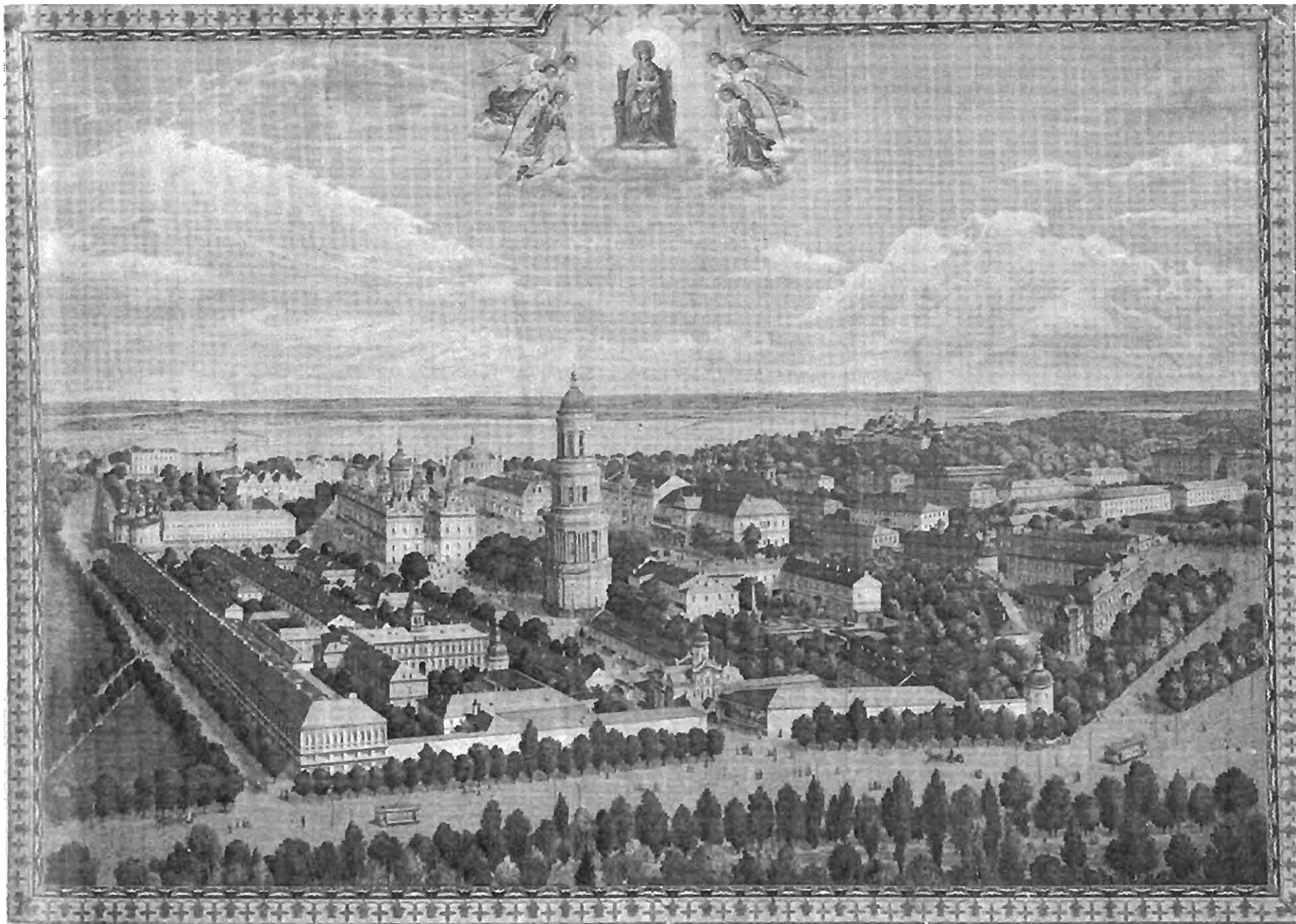
дожний метал, скульптури і тканини. Про них докладно розповідається у статтях-поясненнях науковців. Автор світлин – Валерій Моруженко. Зібрання доповнюють зроблені в Лаврі малюнки Т. Шевченка, В. Тіма.

Славетні українські князі, гетьмани, служителі церкви впродовж

століть дбали про розбудову і збагачення Печерського монастиря. Від XVII століття у ньому друкували книжки, тоді ж з'явилася перша школа малярства. Лавра мала свої млини і цегельні, свічковий і пивоварний заводи, угіддя і риболовні озера. 1860 року в Лаврі відкрили народне училище. Зго-

дом тут заснували міську лікарню і аптеку. У 1919 році комуністичні правителі почали пограбування монастиря – вилучили його коштовності, церковну утвар. Того ж року Лавру перетворено на музей. Але й науковці музею були пізніше репресовані. У 1990 році Лавру рішенням ЮНЕСКО занесено до числа пам'яток всесвітньої спадщини.

Л. Х.

Києво-Печерська Лавра на початку XX ст. (хромолітографія).

НОВІ ВИДАННЯ

Кадило істини

У Києві перевидано Біблію в перекладі
П. Куліша, І. Пулюя та І. Нечуя-Левицького

Микола Литвин

Колись давно, в незабутній для мене священній хаті, я вперше, з душевним трепетом, взяв до рук Біблію, перекладену українською мовою Пантелеймоном Кулішем, Іваном Пулюєм та Іваном Нечуєм-Левицьким. Мій внутрішній стан під час читання цієї Біблії годі передати словами. Мені здалося тоді, що це весь мій козацько-селянський рід заговорив на повен голос до мене від імені Бога. Священик розповів мені, що лише за переховування однієї цієї Біблії більшовики або ж давали десять років таборів суворого режиму, або ж ставили до стінки. За нею кадебістські нишпорки полювали по монастирських та церковних бібліотеках і спалювали нарівні з книгами Грушевського, Донцова, Петлюри чи Бандери. Про остракізм, якому було піддано більшовицькою владою Кулішеву Біблію, свідчить той факт, що досьогодні в бібліотеці Української Православної Церкви Київського патріархату зберігся лише один примірник цього унікального видання.

Біля джерел цього незвичайного перекладу стоять не лише Пантелеймон Куліш, Іван Пулюй та Іван Нечуй-Левицький. Існує гіпотеза, що Тарас Шевченко та Пантелеймон Куліш збиралися разом перекладати Святе Письмо. І гіпотеза ця не безпідставна, адже Шевченко – автор геніальних переспівів Давидових псалмів, і ніколи, ні в ясні, ні в найпохмуріші дні свого життя не розлучався з Біблією, міг читати напам'ять цілі її розділи. Десятирічна солдатчина та передчасна смерть не дозволили Великому Кобзареві звершити задумане. Тож за повний переклад Святого Письма його побратим Пантелеймон Куліш взявся спочатку самотужки, а потім, збагнувши, що це одній людині не під силу, підпріг до цієї святої справи тоді ще зовсім юного Івана Пулюя, нині відомого цілому світові вченого-фізика, першовідкривача (вони б мали зватися не рентгенівськими, а пулюївськими) променів. Пантелеймон Куліш та Іван Пулюй, незважаючи на вельми солідну різницю у віці, так гармонійно поєдналися, що їхню спільну перекладацьку працю можна порівняти хіба що з живими.

Незабаром Пантелеймон Куліш повертається з Відня до свого хутора Мотронівки, що на Чернігівщині, і не маючи можливості видати перекладене Святе Письмо, кладе рукопис (у буквальному розумінні цього слова) до скрині. Але сталося непоправне: пожежа, що спалахнула на хуторі, знищила скриню, а разом з нею повний переклад (в єдиному примірнику!) Святого Письма. Куліш проте не впадає у відчай (Господи, прости йому всі гріхи вільні і невольні!), починає з пам'яті відтворювати знищений пожежею переклад. На превеликий жаль, смерть завадила великому нашому письменникові вдруге поставити крапку в кінці останнього речення, й Іван

Пулюй запрошує Івана Нечуя-Левицького до співпраці. “Біблія” в перекладах П. Куліша, І. Пулюя та І. Нечуя-Левицького побачила світ у Відні 1903 року й тричі після цього перевидавалася: у Відні (1912 р.), Берліні (1921 р.) та Нью-Йорку (1947 р.). Але перевидати її в Україні за советського тоталітарного режиму годі було й думати.

Лише за незалежної України ця велика й шляхетна справа стала змістом життя професорів-фізиків Василя Шендеровського та Володимира Козирського, великих українських патріотів, заряджених дивовижною позитивною енергією й потребою служити матері-Україні. Це Василь Шендеровський і Володимир Козирський захопили ідеєю перевидання Кулішевої “Біблії” в Україні Голову Верховної Ради Івана Плюща, міського голову Києва Олександра Омельченка, професора, віце-президента Українського Біблійного Товариства Дмитра Степовика, керівника апарату Київради Петра Світличного, депутатів Київської міської ради, працівників Міжнародного Енциклопедичного бюро з фізики Олену Нужну та Надію Мельник. Перевидання Святого Письма благословили у світ Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет, Верховний Архієпископ Української Греко-Католицької Церкви Кардинал Любомир Гузар, Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви Блаженніший Костянтин. Та не благословив вихід у світ канонічного (тобто повного) перекладу Біблії українською мовою Митрополит Української православної церкви Московського патріархату Володимир (Сабодан). Не було представника цієї Церкви і на презентації раритетного видання у Київському Національному музеї Тараса Шевченка.

Презентація Кулішевої Біблії відбулася 27 квітня цього року в Києві. Лише день минув відтоді, як люди наші скорботно відзначили чергову річницю Чорнобильської трагедії.

На запитання представника Української Греко-Католицької Церкви отця Богдана Чурила, чому “Біблія” вийшла в світ таким невеликим тиражем, професор Василь Шендеровський відповів:

– Ми будемо старатися через канали Українського Біблійного Товариства у 2003 році, тобто до 100-річчя першого видання Кулішевої “Біблії”, ще раз перевидати її, уже масовим тиражем.

До глибини душі зворушив усіх присутніх виступ голови Національної Спілки письменників Юрія Мушкетика. “Святом духу і духовності нашої” назвав вихід у світ Святого Письма в перекладах трьох українських геніїв відомий наш письменник:

– Це ще одне свідчення нашої незборимості, відродження нації.

У справі придбання “Біблії” в перекладах П. Куліша та І. Пулюя можна звертатися до проф. В. Шендеровського. Його київські телефони: (380) 44-265-5571, 44-265-0777, 44-444-1697.

Довідник про Галичину воєнних років

Видавництво Канадського Інституту українських студій видало довідник про Український Центральний Комітет, що працював як представництво українського населення Генеральної губернії (Галичина й землі південно-східньої Польщі) за німецької окупації під час Другої світової війни.

Довідник має заголовок “The Correspondence of the Ukrainian Central Committee in Cracow and Lviv with the German Authorities, 1939–1944” (Листування Українського Центрального Комітету в Кракові й Львові з німецькою владою, 1939–1944 рр.).

У ньому видано фоторепродукції значної частини німецькомовного листування з архіву УЦК, що зберігається у Канадському національному архіві в Оттаві. Упорядник і автор передмови д-р Василь Верига.

Документи у довіднику були написані в головному управлінні УЦК у Львові (та Кракові 1944 р.) та чотирьох секторах Генеральної губернії, в яких жили українці: на Підляшші і Холмщині в Люблинському дистрикті (окрузі); вздовж ріки Сян у Краківському дистрикті, в т. ч. в містах Перемишль та Ярослав; на Лемківщині вздовж польсько-словацького кордону, і в дистрикті Galizien (Галичина), який був заснований в 1941 році

після німецького нападу на СРСР. Українське населення Генеральної губернії нараховувало більш як пів мільйона людей.

У складних воєнних обставинах, не раз наражаючи себе на небезпеку, працівники УЦК намагалися охороняти українське населення від арештів і надмірних харчових і трудових вимог окупаційних властей.

Документи у довіднику віддзеркалюють проблеми, які УЦК розв'язував, та становлять необхідне першоджерело до історії німецької окупації України.

Довідник (2 томи.), можна набути за 100 доларів (в доларах США поза Канадою) у CIUS Press, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada, T6G 2E8.

Замовлення і оплату у формі чека, грошового переказу або кредитної картки (VISA, Mastercard) приймаються поштою, телефонічно (780-492-2972) або факсом (780-492-4967). Кошти пересилки становлять 10 доларів.

Канадські покупці зобов'язані додати 7 відсотків до загальної суми за державний податок на товари і послуги. Замовлення з-поза Канади приймаються тільки в доларах США.

КІУС

Костянтин Морозов про себе і Україну

Костянтин Морозов – “Above and Beyond – From Soviet General to Ukrainian State Builder”, видання Українського Наукового Інституту Гарвардського університету, 2001, 320 стор., 29.95 дол.

Україна успадкувала від СССР збройні сили, які були наскрізь зросійшеними в наслідку насильницької політики злиття поневолених народів в один “совєтський народ”. Важко було сподіватися, що на сцені українського державотворення з'являться генерали, здатні взяти на себе належне завдання – формування нового війська. Але вони таки з'явилися і відіграли вирішальну роль в побудові і закріпленні відновленої Української держави. Одним з них став генерал Костянтин Морозов. Колишній співробітник віце-президента США Річарда Чейні, коли він був міністром оборони, – Шермен В. Гарнет в передмові до книжки К. Морозова пише: “Генерал К. Морозов є однією з тих надзвичайних постатей, котрі відіграли вирішальну роль в трансформації від імперії до незалежності в колишньому Совєтському Союзі. На Заході він є менш знайомим, ніж Леонід Кравчук чи Вячеслав Чорновіл, але він є вирішальним у цій епопеї”.

Костянтин Морозов народився в селі Брянка на Луганщині у 1944 році. В своїй книжці він присвятив належне місце своїй родині, юності і військовій кар'єрі. В зросійщеному Донбасі він ріс “українцем по стороні мами”, хоч в паспорті його значилося “росіянин”. Щойно з початком бурхливих днів 1990-

91 років він довідався, що його батько був українцем. Поранений під час Другої світової війни, батько помер рано і Костянтин став помічником матері-учительки, яка була водночас вчителькою Костянтина, сестри Валентини і молодшого брата Євгена. Костянтин уже в середній школі прочитав твори українських класиків Тараса Шевченка, Лесі Українки, Панаса Мирного.

Ще юнаком К. Морозов мріяв стати летуном, і після середньої школи вступив до Харківського авіаційного училища. Понад 20 років К. Морозов служив далеко від України, але за часів М. Горбачова в 1988 році повернувся в Україну на посаду командувача 17-ої повітряної армії. На цій посаді генералові судилося відіграти вагомую роль під час проголошення незалежної України і перетворення 800-тисячного совєтського війська, розташованого в Україні, на Українські національні збройні сили. Костянтин Морозов був першим Міністром оборони незалежної України.

Спомини генерала К. Морозова написані англійською мовою, легко і приємно читаються. Книжка ілюстрована світлинами з життя автора.

Спомини К. Морозова зацікавлять кожного читача, котрий цікавиться проголошенням незалежної Української держави. За книжкою треба звертатись до американських і українських книгарень. Її варто видати і українською мовою.

Михайло Шпонтак

У повідомленнях про нові книжки просимо обов'язково зазначати, де і за яку ціну можна придбати видання.

3 ПОМІТНИХ ВИДАНЬ

АНТОЛОГІЯ ВІКУ

На межі тисячоліть львівське видавництво „Літопис” втілило грандіозний міжнародний проект: воно випустило у світ антологію поезії ХХ століття в англомовних перекладах – „Сто років юности”. Назва – за рядком поезії Наталки Білоцерківець. Упорядники: викладачка Львівського університету ім. І. Франка Ольга Лучук, яка зокрема досліджує україно-американські літературні контакти, в 1999 році була фулбрайтівським стипендіатом у США, та Михайло Найдан – професор славістики Пенсильванського університету (США), поет і перекладач.

На 100 українських поетів – 44 перекладачі англійською. Марта Тарнавська, Юрій Тарнавський та Ліда Палій вдалися до автоперекладу, Оксана Ашер переклала тексти свого батька – М. Драй-Хмари. У довідковому апараті упорядники подали чимало інформації й про перекладачів. Нарешті можна довідатися про тих, що про них колись чув краєм вуха. Наприклад, Стенлі К'юніц, як упорядник збірки І. Драча „Orchard Lamps” (Нью-Йорк, 1978), або – така екзотична постать, як Патриція Нелл Воррен, американка, котра наприкінці 50-их років не тільки вивчила українську мову, але й стала авторкою чотирьох збірок поезій, написаних українською мовою (псевдонім – Патриція Килина). Привертає увагу Віра Річ, англійська поетеса, яка за переклади

та популяризацію української літератури в англомовному світі нагороджена літературною премією ім. І. Франка. К. Г. Андрусишин свого часу упорядкував англомовну антологію української поезії ХІІ–ХХ ст. (Торонто, 1963) і майже повністю переклав „Кобзар” Т. Шевченка, разом із В. Кіркконелом. Як не згадати Я. Ласовського, що й упорядкував і переклав англійською мовою „Вибрані поезії” В. Стуса, готуючи їх до подання кандидатури поета на Нобелівську нагороду.

Нині з'явилися нові імена перекладачів з української. Серед них – Джеймс Бресфілд, який видрукував окремою книжкою переклади з Олега Лишеги, за що отримав в 1999 році нагороду Міжнародного ПЕН-клубу. Або – Ліза Сапінкофф, котра переклала Оксану За-

бужко. Чи – В. Черницький, у доробку якого – переклади з П. Карманського та Ю. Андруховича. А ще ж – ціла низка імен: Дж. Кейтс, який за переклади з М. Фішбеяна удостоєний нагороди журналу „Agni”, А. Мельничук, М. Радмен, П. Пайне, К. Полліт, Р. Джемисон, Дзіня Орловська та ін.

Окремо хочеться згадати про Богдана Бойчука, ключову постать українсько-американського літературного діалогу останнього 30-ліття ХХ століття. Також – про Вірляну Ткач, яка з Вандою Фиппс перекладає українських поетів, а згодом як режисер сценічно втілює тексти у театральних проєктах Мистецької групи „Яра” у Нью-Йорку, пропагуючи у такий спосіб українську поезію серед сучасних американців. У згадуваній антології упорядник М. Найдан постає в іпостасі перекладача, і його донька Ліліяна дебютує у цій якості. Отже, справа оприлюднення українського поетичного слова не стоїть на місці. Наївно думати, що наша поезія переверне світ, однак маємо дбати про свою присутність у ньому. Зрештою, збірник „From Three Worlds: New Writing from Ukraine” (Бостон, 1996) прихильно зустріла американська критика. Крім згадуваних І. Драча, В. Стуса та О. Лишеги, окремими книжками

в перекладі англійською вийшли поезії П. Тичини, Ліни Костенко, М. Воробйова та Оксани Забужко.

Якою ж постає українська поезія ХХ століття? Антологія дає можливість прозирнути її начебто свіжим поглядом. М. Ільницький, автор передмови, наголошує: українська поезія ХХ ст. намагалася на національній основі трансформувати динаміку всієї різноманітності стильових видозмін, які розвивалися у світовій літературі. Масив текстів, що увійшли до антології, дає наочно пересвідчитися в єдності літератури, яка не розмежовується на „материкову” та діаспорну.

Як перекладено українські тексти англійською? По-різному. В. Річ перекладає І. Франка у відповідному ритмі й з римами. Назагал, англомовні перекладачі залишають поза переданням рим та ритми оригіналу – як давно вже склалося у світовій практиці. Втрати при перекладі неминучі: це загальновідомо. Певно, це вічна проблема: як перекласти, щоб не обтрусити пилік із метеликових крил поезії?

Поява антології української поезії давно очікувана подія, реалізована, нарешті, ентузіастами. І перекладачами, і видавництвом „Літопис”.

Людмила Таран,
„Дзеркало тижня”

Про книжки Е. Вольфа з історії українського та єврейського національних рухів

У діалогі Е. Вольфа, виданій в 2000 році в Єрусалимі російською мовою, йдеться про українські та єврейські політичні партії, історичні обставини, що привели до їх утворення, ідеологічні джерела цих партій, події в Україні у 1917-1919 роках, поведінку українських та єврейських партій під час цих подій. Обидві роботи читаються легко і можуть мати широке коло читачів – тих, що цікавляться лише українською історією, тих, що цікавляться лише єврейською історією, а також тих, що цікавляться історією народів та їхніми взаєминами.

Перша праця зазначеної діалогії (220 сторінок) складається з двох частин: „Український національний рух і українські політичні партії в Східній Галичині та Росії до лютого 1917 року” і „Єврейський національний рух і єврейські політичні партії в Росії до жовтня 1917 року”.

У першій частині переказується „Історія русів”, вплив якої на українське національне відродження важко переоцінити. Далі говориться про ідеї Кирило-Методієвського братства, українські політичні партії в Галичині (радикальну, соціал-демократичну та Християнсько-громадський союз) і на Великій Україні (Братство тарасівців, загально-українську безпартійну демократичну організацію, Українську радикальну і Українську демократичну партії, Товариство українських поступовців, Революційну українську партію, що в 1905 році була перейменована в Українську соціал-демократичну робітничу партію), Українську соціалістичну партію і Українську соціал-демократичну спілку, а також про ідеї Миколи Міхновського та Українську народну партію. Згадується про Стару та Нову київські громади, діяльність представників українських політичних партій в австрійському парламенті та в російській Державній Думі, поведінку українських партій в Росії під час революції 1905-1906 років.

У 1881-1882 роках смугою „осідлости євреїв” Російської імперії протікала хвиля погромів. Одним з наслідків цього було виникнення єврейського національного руху за переселення до Святої землі. Перша алія, себто відносно масове переселення євреїв, почалася вже в другій половині 1882 року. Далі розглядають різні релігійно-політичні течії серед єврейського населення у той період.

Погром весною 1903 року в Кишиневі важко вразив світове єврейство. Під його впливом, з

одного боку, почалась друга алія, а з другого – президент Всесвітньої сіоністської організації Теодор Герцль заходився шукати тимчасового притулку для євреїв Східної Європи та Російської імперії, яким загрожувало фізичне знищення.

Особливу увагу автор приділяє 3-му Всеросійському сіоністському з'їздові, що відбувся в листопаді 1906 року в Гельсінгфорсі (нині Гельсінкі), на якому російські сіоністи прийняли рішення надалі діяти, як партія та брати участь у виборах до Державної Думи.

У 1904-1905 роках в Росії сталися погроми, після яких було створено „Союз досягнення повноправ'я для єврейського народу в Росії”, „Соціал-демократична партія Поалей Ціон”, „Сіоністсько-соціалістична робітничка партія”, які в квітні 1917 року злились у „Об'єднану соціалістичну єврейську партію” та Єврейську народну партію.

Лютнева революція 1917 року привела до скасування єврейських обмежень, дала можливість євреям брати участь у загально-російському громадському та політичному житті. Доленосне значення для євреїв мала декларація міністра закордонних справ Великої Британії Артура Бальфура, в якій говорилося, що „уряд його Величності доброзичливо ставиться до утворення національного вогнища єврейського народу у Палестині”.

Друга праця діалогії Е. Вольфа „Події на Україні 1917-1919 років та євреї” теж складається з двох книг.

У першій книзі говориться про об'єктивні труднощі, що заважали нормальному розвитку єврейсько-українських взаємин. Добі Центральної Ради присвячено два розділи, у яких зазначається, що у першому періоді (до вторгнення російського війська) ставлення більшості депутатів Центральної Ради та її уряду до євреїв було, як правило, позитивним; в другий період з цілої низки причин воно стало негативним. Якщо в першому з цих періодів український уряд беззастережно був готовий боротися з погромами, то в другому періоді такої готовності в нього вже не було. Але ставлення Центральної Ради та її уряду до єврейського відомства завжди було коректним і, в міру можливості, з державної скарбниці йому відпускалися відповідні кошти на допомогу погромленим і на потреби єврейської освіти. Ска-

зане тут стосується й Директорії. Незважаючи на тертя між єврейськими та українськими партіями, Центральна Рада наприкінці свого існування прийняла Закон про національно-персональну автономію, в якому євреї були зацікавлені більше, ніж будь-яка інша національна меншина України. Автор звертає увагу на те, що Центральна Рада, а згодом Директорія, були зацікавлені в тому, щоб в уряді УНР в межах єврейського відомства брали участь представники всіх єврейських партій. За межами цього відомства в урядах УНР різного складу брали участь лише два представники єврейських партій – Моше Рафес („Бунд”) як генеральний контролер, та Соломон Гольдельман („Поалей-Ціон”) – як заступник міністра торгівлі та промисловості. Слід зазначити, що соціалістичні провідники того часу вимагали, щоб на чолі єврейського відомства стояв соціаліст.

Гетьманат, що прийшов на зміну Центральній Раді, скасував національно-персональну автономію. Він не був зацікавленим, щоб у його уряді брали участь представники єврейських партій. Не був зацікавлений у цьому також і Добровільний режим. Таким чином, співпраця між єврейськими та українськими політичними партіями існувала лише в часи ЦР та Директорії, але й тоді вона мала обмежений характер.

Е. Вольф прагне бути не лише об'єктивним, але й конкретним, остерігаючись, за його висловом, „злочинних узагальнень”. Так, наприклад, говорячи про погром у Горностаїполі, він не каже, що його „вчинили українці”, а каже, що його „вчинив загін Струка”, причому скаже сам „загін”, а не „банда”. Автор вважає допустимою персоніфікацією суспільно-політичних явищ чи рухів, коли вони пов'язані з певною особою. Тому він вживає такі терміни, як „махновщина”, „зеленківщина”, „григоріївщина”, але не вживає термінів „петлюрівщина” та „денікінщина”. Замість „петлюрівські війська” він говорить „війська УНР” або „війська Директорії”, або „директоріянські війська”, замість „денікінські війська” – „добровольчі війська” або „війська Добровольчої армії”. Стислість викладу дозволяє Е. Вольфові дати в діалогії досить широку картину подій в Україні 1917 – 1919 роках.

Ці книги можна замовити за 18 (першу) і 48 долярів, висилаючи чеки на ім'я автора до Товариства єврейсько-українського співробітництва: Yakiv Suslensky, Ramot P.O. Box 23021, 97225 Jerusalem, Israel.

Яків Сусленський,
Єрусалим

ІСТОРІЯ І ПАМ'ЯТЬ

Д-р Кость Паньківський виступав на захист народу

Батько д-ра Костя Паньківського, теж Кость, був щирим українцем, мав контакти з такими визначними діячами України, як Борис Грінченко, Олександр Кониський, Сергій Єфремов, Агатангел Кримський, Михайло Драгоманов, Михайло Коцюбинський, Павло Грабовський, Іван Нечуй-Левицький та інші. Його син народився у Львові, 1897 року, і після матури вивчав право в німецькому університеті у Празі, де був головою групи Української поступової молоді. Після закінчення студій став адвокатом у Польщі. В 1924–1939 роках був активним в Товаристві охорони дітей і опіки над молоддю, допомагав інвалідам, головою спортивно-туристичного товариства „Плай”. Коли у Львові утворилась Українська Національна Рада, почесним головою якої був Митрополит Андрей Шептицький, а діючим – д-р Кость Левицький, секретарем д-р Кость Паньківський.

В роки німецької окупації України д-р Кость Паньківський був головою Українського Крайового Комітету і заступником голови Українського Центрального Комітету. Якраз тоді мені прийшлося не тільки ближче пізнати д-ра Паньківського як людину, але також в тій праці заприятелювати.

Перша моя зустріч з д-ром Паньківським була в Допомоговому комітеті в Криничі, де головою був ред. Степан Волинець, а д-р Паньківський приїздив перевіряти діяльність Комітету. Криничі тоді роїлась від утікачів з України. Над тими втікачами д-р Паньківський, як голова Крайового комітету, мав опіку. Коли у Ваймарі, у Турингії, постав Український Допомоговий Комітет, на голову якого призначили інж. Євгена Пастернака, мене д-р Фіголь призначив найперше референтом молоді в Берліні, а з Берліну мене вислано до Ваймару на посаду організаційного референта та опікуна втікачів. До Ваймару приїхала вся єрархія Православної Церкви, з Митрополитом Полікарпом Сікорським на чолі, верхівка східної еміграції з д-ром Андрієм Доленком, полковник Андрій Мельник, провідник націоналістів Степан Бандера і гетьман Павло Скоропадський. Моїм завданням було знайти приміщення для цих груп у селах довкола Ваймару. Головним осередком стала школа, де керівником був полковник Шраменко. Ми з д-ром Паньківським, який також приїхав зі своєю родиною, підшукали відповідні місця для наших провідників. Тут були інж. Юліян Павликовський з дружиною, дир. Мирон

Луцький з дружиною, голова УЦК проф. В. Кубійович.

Д-р Степан Витвицький, Іван Мірчук, проф. Зенон Кузеля. Гетьман Павло Скоропадський перед приходом до Ваймару американської армії виїхав до Оберсдорфу у Баварії, до своєї родини, і по дорозі під час налету літаків загинув. Також виїхали з Ваймару Андрій Мельник і Степан Бандера. Ми з д-ром Паньківським залишилися у Ваймарі до приходу американців і почали організовувати Український Допомоговий Комітет і Червоний Хрест, на що я одержав повноваження від швейцарського Чер-

воного Хреста, яке привіз мені д-р Процик. Д-р Кость Паньківський докладно описував ті часи в книжці „Роки німецької окупації”. Д-р Паньківський переповідав мені особисто про зустріч з шефом гестапо у Львові Кольфом, який був роздратований листом від Митрополита Андрея Шептицького. Кольф дав прочитати того листа д-рові Паньківському. Митрополит писав, що як священник не може не перейматися поведінкою німецької поліції щодо мешканців краю, в першу чергу жидів, над знущанням і розстрілами людей без суду. Як голова Церкви і духовний

провідник своїх вірних, він вважав своїм обов'язком просити, щоб української поліції не вживати до акцій проти жидів.

Після цієї розмови німці зажадали припинення діяльності Української Національної Ради. Але контакти з Митрополитом не припинялись. Д-р Паньківський інформував його про всі справи. Сам д-р Паньківський мав вигляд провідника, був поставний, мав відвагу виступати супроти німців в обороні нашого населення. Мені особисто д-р Паньківський оповідав такий факт. Коли німці арештували наших голів комітетів і деяких священників за слабе постачання німецького війська, д-р Паньківський пішов до шефа німецького гестапо і сказав йому: „Я завтра йду до лісу в УПА, бо арештували моїх представників і священників, то звідки я знаю, що ви завтра не прийдете мене арештувати”. Кольф заспокоїв д-ра Паньківського і на другий день звільнив арештованих. Д-р Паньківський вмів говорити до німців на користь свого народу.

**Д-р Василь Ленчик,
Стемфорд, Конн.**

Генерал з Києва, який забагато знав

У дні роботи Нюрнберзького суду над провідниками гітлерівської Німеччини в 1946 році одним з провідних представників советського звинувачення був 38-річний генерал Микола Зоря. Йому було доручено допит фельдмаршала Паулюса, представлення звинувачень щодо страти полонених польських старшин у Катині. Коли зайшла мова про докази несподіваного нападу Німеччини, Микола Зоря закінчив промову обіцянкою наступного разу показати, як насправді виглядав цей „несподіваний напад”. Увечері правник розмовляв по телефону з сином, обговорюючи його приїзд після закінчення шкільного року до Нюрнбергу.

Вранці Миколу Зорю знайшли у покої мертвим. На ліжку лежав пістолет „вальтер”, на столі – матеріяли наступної промови. Усі папери пізніше зникли, як і гільза від

„вальтера”...

Микола Зоря народився 1907 року в Києві. Коли завірюха революції зробила його сиротою, був безпритульним, потім зростав в одному з дитячих будинків Москви, закінчив юридичний факультет столичного університету і працював у прокуратурі. Не завжди погляди українця співпадали з офіційною лінією комуністичного режиму. Під час масових репресій не погоджувався з тим, що нещасний випадок на виробництві треба вважати диверсією. Виявляв співчуття до збройного підпілля Польщі в роки Другої світової війни. У розмовах з ріднею не приховував, що знає про розстріл поляків в Катині советськими карателями. Кремлівські провідники збагнули, що Микола Зоря не тільки знає забагато, але й має свою думку щодо подій.

Коли 14 лютого 1946 року пред-

ставник СССР Покровський раптом заявив на суді в Нюрнберзі, що поляків в Катині розстріляли німці, присутні були шоковані, але Покровський не спромігся негайно навести докази, тому цю проблему відклали. Москва вирішила, що звинувачення представить Микола Зоря. Але незалежна поведінка останнього змінила пляни Кремля... І сталося. Ніхто не знає – це було самогубство чи вбивство? Сталін, який особисто контролював ці події, наказав поховати Зорю в Німеччині. Медичного обстеження не проводили...

Обставини тасмничої смерти відомого юриста українського походження досліджує в архівах його син Юрій Зоря. У день загибелі 38-річного батька Юрієві було тільки сімнадцять років. Про результати своїх досліджень він розповів 2 лютого 2000 року в польській газеті „Нови дзєннік”, що видається в Нью-Йорку.

Л. Х.

Село без церкви – як тіло без душі

Праісторія церкви села Чернихів на Тернопільлі сягає сивої давнини. У селі до Першої світової війни зберігався образ, який приніс з Великої України мандрівний чернець. Він ціною власного життя зберіг цю ікону в печері біля статуї святого Івана, під час знищення татарми першої дерев'яної церкви на Бакаївці. На знак вдячності люди назвали поселення – Чернихів. Невдовзі на цьому ж місці збудували монастир, що проіснував до кінця XVI століття. Нині на тому місці zostалися лише врослі у землю надмогильні плити і кам'яні хрести.

Порятована ченцем ікона перейшла святинєю до другої дерев'яної церкви, збудованої сельчанами на Замчиську. Однак її чекала така сама доля. Неподалік нинішнього храму постала третя дерев'яна церквця. У 1761 році протоархимандрит Ігнатій Білинський приніс з Почаївської Лаври чудотворний образ. А 180 літ тому неподалік третьої дерев'яної церкви було покладено перші камені у підмурівки нині діючого храму. Тяжкі були часи, селяни перебували у великих нестатках.

Якось зірвалася страшенна злива. Блискавиці падали, наче хотіли підпалити хати, а громи розкочувалися на Серетом страшною канонадою. Одинокий перехожий у ту неgodу несподівано побачив, як у страшному коловороті води, що збігав Ціхоцьким ровом від Старого цвинтаря, котиться якась бочівка. Невідомо звідкіля вирвала її вода, але коли згодом люди відкрили її, то перед їхніми очима постав скарб давніх монет і коштовностей. Сам Господь зіслав допомогу чернихівчанам. Розпочалося тривале будівництво. Мурували церкву з каменю з чернихівської Лисої гори. Дах покрили гонтами. У 1821 році парох о. Олексій Білинський першим переступив поріг новозбудованого храму, з чудотворною іконою Божої Матері в руках, яка несла в собі небесну силу трьох попередніх дерев'яних церков Чернихова.

Відтак отець Іван Гарматій заклали основи просвітницько-культурного життя, розгорнув борню з пияцтвом, від якого страждав тоді Чернихів. На зміну трьом корчмам постають у селі читаль-

ня „Просвіти”, бібліотека, медичний пункт, кооперативна крамниця. Починають діяти драматичний гурток, великий хор, оркестра, патріотичні об'єднання молоді, Союз українок тощо.

Перша світова війна завдала чернихівському храмові значних руйнувань. Однак люди невдовзі залічили ті рани. Поміж отих, хто латав бляху на дзвіниці, був молодий Петро Глинський – теперішній мешканець Чикаго, активіст українського церковного руху в США. У страшні часи советського безбожництва віру і звичаї мужньо боронив о. Йосип Грицай, його добрими слідами нині іде о. Євстахій Комарницький.

А храм тим часом знову постав, сирість знищила і розписи, і самі мури. На цей раз руку допомоги подали наші односельці, яких доля змусила покинути рідну землю, але вони залишилися вірними синами й дочками свого села, своєї церкви. З 1994 по 1998 рік на відновлення храму в селі Петро Глинський переказав 1,700 дол., Анеля Глинська – 1,200 дол., Іван Голуб – 1,700 дол., Катерина Полішук – 750 дол., Михайло Ступка – 700 дол., Петро Шнуровський – 300 дол., Марія

Шаблій – 200 дол., Ганна Ясінська – 200 дол., Гуменюк Марія – 150 дол., Борович Андрій – 150 дол., що в цілому склало 5,100 дол. або 2,700,000 гривень.

Майже кожнорічний приїзд на отчу землю добродія Петра Глинського зостається пам'ятним для села. Завдяки його ініціативі та безпосередньому фінансуванню на дзвіниці Чернихівської церкви встановлено новий третій дзвін.

Окрім цього, на ремонт церкви передав 750 доларів Іван Млиновський з Великокого Глубичка, 100 доларів – Катерина Борович з Австралії, 50 доларів – Софія Чабан. Пожертвували на церкву також Роман Власенко, Марія Іванців. В останній порі отримано пожертву від Ірини Ступки – 200 доларів.

Пожертви наших краян з-за океану, самовіддана праця людей на отчій землі, творчість мистців під орудою прекрасного майстра Володимира Косовського, різьбярів, позолотників дозволили в 1999 році знову наповнити духовною енергетикою нашу сільську церкву.

Олег Герман,
професор, віце-ректор технічного університету ім. Івана Пулюя у Тернополі

Добрий початок творчого шляху

Львів. – Обдаровані діти у скульптора Юрія Гав'юка, автора пам'ятника Шевченкові у Львові. Оленка і Микола Гав'юки ледве розпочали свій шлях у світ музики, але вже досягли перших успіхів. Оленка (світлина вгорі зліва) семирічною пішла до музичної школи ім. С. Крушельницької у Львові, а вже на другому році навчання мала сольовий концерт на фортепіано у супроводі симфонічної оркестри. Минулого року вона стала лавреатом міжнародного конкурсу молодих піаністів „Горовиц – дебют“ у Києві. Микола теж пішов до тієї ж школи, але обрав скрипку. Він добре виконує твори Паганіні, Віталі, Баха.

Надія Рааш

Часопис „Однострій“ – не тільки для вояків

Головний редактор українського військово-історичного журналу „Однострій“ Сергій Музичук звертається до читачів „Свободи“ з проханням допомогти у пошуку учасників і свідків формування у Рівному в 1941-43 роках Вишкільного батальйону для Сходу (полку імені Холодного Яру), а також підрозділів української міліції 1941-1944 років. Адреса журналу: а/с 154, 33022 Рівне, Україна (Ukraine).

З надісланого до „Свободи“ числа 4 „Однострою“ видно, що цей часопис не є бюлетенем з описом військового одягу, як можна судити з його назви. На його сторінках триває постійне дослідження історії українського війська і військових формувань на терені України.

У цьому числі вміщено дослідження одностроїв юнкерів Миколаївського кавалерійського училища, заснованого у 1865 році, в складі якого була й козацька сотня, розповідь про історію та знаки розрізнення у Галицько-Українському полку імені Богуна (1919 рік). Істориків зацікавлять історії захоплено-

го радянськими „партизанами“ у бою з загonom УПА на Волині проєкту знаків розрізнення повстанської армії. Журнал розповідає про історію і знаки розрізнення частин німецької протилетунської оборони „Помічники Люфтваффе“, в яких служила й українська молодь, вміщує дослідження знаків розрізнення у формуваннях УНА-УНСО, одностроїв радянських залізничників і українських десантників з Хирова.

Є в часописі статті про кавалерів Залізного Хреста з дивізії „Галичина“, розповіді про кавалера Хреста Вікторії Пилипа Коновала з Канади і генерала УГА Мирона Тарнавського.

Такими передбачалися однострої та знаки розрізнення в УПА:
1. Хорунжий. 2. Старший козак. 3. Кокарда. 10-18. Нараменики.
21. Генеральська патка (петлиця).

„Не зломимо...“

(Закінчення зі стор. 10)

стислу історію уладу з аналітичними заввагами про його розвиток. В 1930 році польський уряд розв'язав Пласт в західній Україні і Пласт перейшов у підпілля. 12 квітня того ж року був заснований пластовий сеніорат, що гуртував в Пласті виховних дорослих людей. 15 квітня 1930 року створився 1-ий Курінь ім. Тисовського, започаткувавши традицію матірних куренів, яких сьогодні налічується 42. Далі „Великий ісход“, закінчення війни, відновлення Пласту в таборах Ді-Пі в Німеччині та Австрії. Сеніорат видає журнал пластової думки „Пластовий шлях“, де дискутуються завдання і цілі сеніорату.

Виїзд за океан поставив перед сеніорами специфічні завдання. На нових поселеннях вони засновували станиці і школи та вели виховну працю. Виростають і змінюються покоління сеніорів (це вже четверте!), і в дискусіях на Конгресах проявляється різниця в думках, а гасло „Не ти, не я, а ми“ часто тріщить своєю привабливістю, бо домінує „я“, з жалем ствердила „подруга Ольга“. Підсумовуючи сказане, доповідач подала загальне число сеніорату у світі – 2,135, з того за океаном 2000, в Україні 92, а решту в інших країнах. Її турбує питання „Чи зуміли ми перещепити Пластову ідею в Україну?“. В Україні є тепер 12 тисяч пластунів, з того тільки чотири сеніори в Проводі. Чи буде продовжуватися там легендарна „Пластова гра“ чи треба поміняти гру, запитує вона.

Після обіду відбулася цікава дискусійна лава на тему „Візія Сеніорату“, модератором якої була пл. сен. Таїса Ружицька, а доповідачами: пл. сен. Роман Завадович – на тему „Завдання сеніорів“, пл. сен. Володимир Дашко на тему „Старші пластуни – сеніори – один Улад?“, пл. сен. Ксенія Скрипник-Бубель на тему „Многогранність сеніорів – різні

види дії“ (доповідь відчитала пл. сен. Софія Скрипник).

Резолюційна комісія під проводом пл. сен. Ореста Джулинського представила ряд резолюцій. Велика Рада привітала ієрархів і духовенство українських церков, члена куреня „Червона калина“ Блаженнішого Патріярха Любомира Гузара, Начального Пластуна і Провід Пласту і віддала шану всім сеніорам у 70-ту річницю їхнього Уладу. Велика Рада доручила Головному Проводові разом з матірними куренями виготовити списки усіх діючих куренів, описи їхніх обрядів і традицій для поширення їх в Україні. З семи рекомендацій внутрішнього характеру, заслуговує на особливе підкреслення пропозиція Проводові УПС включитися в акцію перепоховання основоположника Пласту пл. сен. д-ра Олександра Тисовського-Дрота з Відня до Львова.

На пропозицію голови Номінаційної комісії пл. сен. Володимири Прокопеч, вибрано Головну Булаву УПС в такому складі: пл. сен. Христя Ковч – Головна Булавна УПС, пл. сен. Олесь Марченко – заступник і референт Куренів УПС, пл. сен. Слава Мисаківець – писар, пл. сен. Уляна Баб'юк – діловод фінансів, пл. сен. Оля Ткачук – діловод відзначень, пл. сен. Роман Барановський – редактор „Сеніорського слова“, пл. сен. Таїса Ружицька – член, пл. сен. Юрій Сеньків – член.

Вечором, на бенкеті, Начальний пластуна Л. Романків прийняв присягу Головної Булави УПС та виголосив доповідь. Молитву до вечері перевів о. Віктор Назарчик, парох церкви Різдва Пресвятої Богородиці в Ніягара Фалс. Програмою керував пл. сен. Олесь Криських з України. Був присутній також і пл. сен. Олесь П'ясецький, голова сеніорату в Україні. У веселій частині виступали – пл. сеніори Орест Гаврилюк, Іван Франів і Христя Сохоцька. Було радісно і присмодно, та теплі почування передавалися усім. Накінець заспівали „Ніч вже йде...“. Прощалися, щоб знов зустрілися.

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ!

Поради запеклим курцям

Хоча позбутися цієї шкідливої звички нелегко, все ж багатьом це вдається. Треба тільки хотіти розлучення з цією шкідливою звичкою. Чому шкідливою?

По-перше, запеклі курці живуть в середньому на 22 роки менше, ніж некурці. Щодругий з тих, що курили вже підлітками, помруть у середньому віці, як свідчить статистика. Крім того, цигарковий дим шкодить також близьким, які самі хоч не курять, але вдихають повітря, отруєне курцями. У сім'ї, де є один курець, усі домашні особи отруюються так, ніби вони самі курять. Що ж треба робити, аби позбутися звички до куріння?

Треба визначити день, в який маєте кинути курити. Найкраще поривати з цією звичкою наприкінці тижня, під час відпустки або... застуди, коли цигарки смакують менше. Розкажіть про свій намір родині, друзям, колегам на праці. Попросіть і в них допомоги. Може, вам вдасться вмовити когось із знайомих кинути палити. Разом вам буде легше...

Подумайте, в які моменти най-

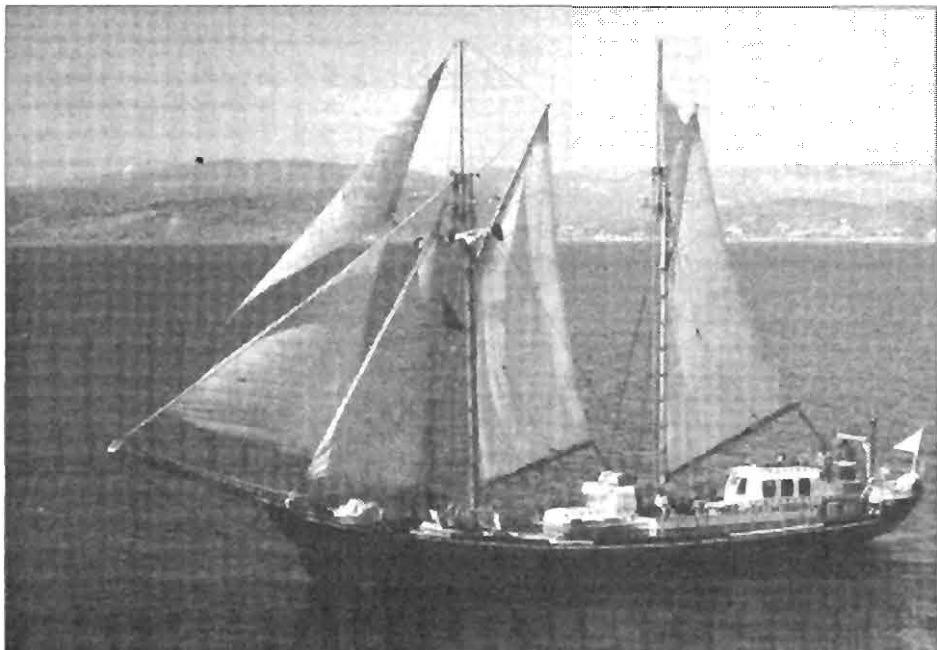
частіше виникає потяг до цигарки і що можете робити взамін. Якщо курите, щоб зняти напругу, може, вам досить буде прогулянки на свіжому повітрі. Запишіть на папір усі корисні ефекти, які сподіваєтеся отримати після того, як кинете курити (наприклад, збереження ваших дітей від хвороб, заощадження ваших грошей і т. д.). На іншій сторінці перелічіть негативні наслідки. Повісьте цей аркуш у тому місці, де ви перебуваєте більшу частину дня.

Найкраще поривати з цією шкідливою звичкою відразу, в один день. Але якщо це не вдається, можете спробувати зробити це поступово, зменшуючи кількість цигарок. А чи не найголовніше – поборити у себе нікотинний голод. І хоч він вам докучатиме деякий час, але з дня на день вщухатиме. Якщо вами оволодіє бажання запалити цигарку, спробуйте застосувати один з нижченаведених способів:

„Гризть моркву, насіння соняшника, жуйте або хвилину потримайте в роті мішечок чай... Виконайте дихальну вправу – відчиніть вікно і глибоко вдихніть носом і видихніть ротом. Повторіть три рази“.

Д-р Юліян Мовчан

Вітрильник „Батьківщина” продовжує шлях

Шхуна „Батьківщина”

НЬЮ-ЛОНДОН, Конн. – Перший етап експедиції української шхуни „Батьківщина” „Хай світ пізнає Україну” закінчився на святі вітрильників у Нью-Йорку минулого літа. Після свята в Нью-Йорку Товариство Приятелі Української Експедиції в Коннектикуті, яке очолили Стів Фемяк (голова), Майк Лампарелі, інж. Богдан Лесь, підготувало імпрезу в Нью-Лондоні. На свято були запрошені танцювальні ансамблі „Україна” з Канади, „Золотий промінь” з Гартфорду, хор „Свшан” з Гартфорду. Союз Українок в Нью-Гейвені, який відповідав за павільйон

української культури, та Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля підготували прийняття в готелі „Мортон Наянтик”.

У день прибуття всіх кораблів до Нью-Лондону відбулось прийняття для всіх капітанів в головній управі. Після цього капітан шхуни Д. Бірюкович прибув до готелю, де на нього чекали. Інж. Б. Лесь привітав капітана і екіпаж „Батьківщини”. Козак П. Вашик музикою і співом розважав гостей до пізньої ночі. На другий день почався тижневий фестиваль. Українська програма була найцікавішою. Біля вітрильника „Батьків-

щина” люди чекали по півгодини, щоб дістатись на палубу. В павільйоні української культури люди оглядали і фотографували експонати про Україну та малюнки українських дітей.

15 газет – місцевих і зі штату розповідали про „Батьківщину” і Україну. П'ять дописів було поміщено в газеті „Свобода”. Це все піднесло значення вітрильника „Батьківщина”. Чорнобильська фундація збрала близько 8,500 доларів, за які куплено, відвезено в Україну та встановлено в Рівненській лікарні сучасне обладнання для лікування дітей, які потерпіли від Чорнобильської аварії. Ця сума могла б бути більшою, але фундація не приймала кредитові картки, які вживає кожний американець. Після фестивалю „Батьківщина” перейшла до міста Норвіч, Коннектикут, де її у супроводі суден берегової охорони, під саяво фейєрверку, на тлі водяних фонтанів, зустріли посадник міста, власник яхт-клубу, сенатор від штату Коннектикут, інші гості. По червоному килиму українська делегація попрямувала на майдан офіційних церемоній, де відбулося свято. Після цього почалося зимування вітрильника.

6 червня ц.р., опівдні, голова міста Джон Кампер відкрив церемонію прощання. У ній взяли участь М. Лампарелі, Б. Лесь, С. Хом'як, конгресмен Б. Сімонс, Л. Еапело, голова яхти-клубу Р. Іліяно та багато інших. Американ-

ська асоціація навчальних вітрильників подарувала екіпажесві останнє видання збірника „Sail Tall Ship”, куди включена розповідь про шхуну „Батьківщина”.

Вітрильник „Батьківщина” починає з американськими моряками-добровільцями другий етап експедиції річкою Гадсон, та Іріканалом на Великі Американські Озера, для участі у вітрильному фестивалі „Great Lakes Tall Ships Challenge 2001”.

В США „Батьківщина”, як представник міжнародного благодійного фонду „Хай світ пізнає Україну”, знайшла співучасника – Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля, котрий передає кошти для підтримки експедиції. „Батьківщина”, у свою чергу, притягатиме людей в портах перебування до пожертв на підтримку дітей Чорнобиля. Шхуна йде з гаслом: „Батьківщина” пливе для дітей Чорнобиля”. Ось графік перебування вітрильника „Батьківщина”: 3–4 липня – Buffalo, NY; 5–6 липня – Port Colborne, Canada Tall Ship Festival; 12–16 липня – Cleveland, Ohio, Harborfest; 18–22 липня – Detroit, Mich. – Detroit 300 Celebration; 26–30 липня – Bay City, Michigan Tall Ship Celebration; 9–13 серпня – Muskegan, Ill Tall Ship Festival; 15–18 серпня – Milwaukee, Wisc. Tall Ship Festival; 23–28 серпня – Chicago, Ill. Ukrainian Independence.

Бажаємо щасливого плавання „Батьківщини”.

Богдан Лесь

На заході України відкрито новий перехід

ЛЬВІВ. – Напередодні візити Папи Римського в Україну польські та українські прикордонники домовилися тимчасово відкрити додатковий новий митний перехід „Смільниця”, аби частково розвантажити перепускні пункти Західної регіональної митниці в часи перетину прочанами кордону України.

Перехід „Смільниця” Галицької митниці готовий для експлуатації

вже три роки. Але це лише з української сторони. Поляки через відсутність і коштів лише тепер розпочали будівництво своєї частини, а завершать його не раніше осені 2002 року. Шлях з України до Словаччини через „Смільницю” є найкоротшим – 92 км (транзитом через Польщу). Зараз відстань між Україною та Словаччиною через інші митні переходи становить 270 км.

Вийшла друга книжка спогадів д-ра Володимира Боднара

У Львові побачила світ друга книга д-ра Володимира Боднара „З моїх життєвих доріг”. Перша її частина була видана у 1999 році і отримала схвальні відгуки в українській пресі та у широкого кола читачів. Друга частина книги починається вступом д-ра В. Боднара і упорядника В. Лаби.

Матеріали у цій книзі тематично об'єднані в шістьох розділах. Перший розділ присвячений відзначенню 50-ліття Пластової Станиці Великого Клівленду, соборному святкуванню українським громадянством 2000-ліття від народження Христа та інших відзначень і ювілеїв. Пригадує автор зустрічі з України та діаспори, зокрема з президентом Києво-Могилянської академії Вячеславом Брюховецьким та Владикою Робертом. Подано інформації про виступи мистців, про виставку картин Богдана Божемського. У другому розділі „Жмутки спогадів” автор розповідає про свого батька о. Євгена Боднара, о. Ми-

хайла Жеплинського, про історію мощів св. Йосафата Кунцевича, свої роки навчання у Жовківській гімназії, де його вчив професор Іван Крип'якевич.

Морально-етичні проблеми автор розглядає у третьому розділі книги. У четвертому розділі зібрано рецензії на книги, в яких висвітлюється суспільно-політична діяльність і національно-визвольна збройна боротьба українських політичних і військових формацій, які боролися за волю України. Економічні і політичні огляди наведено у п'ятому розділі книги. Останній розділ книги – некрологи.

Книга ілюстрована фотографіями, має 196 сторінок. Книгу можна набути за 10 доларів у всіх українських крамницях Парми, Огайо, а також у самого автора – Dr. Volodymyr Bodnar, 2631 Robinhood Dr., Parma, Ohio 44134.

Петро Твардовський

НОВА ПЕРЕДПЛАТА НА ТИЖНЕВИК „СВОБОДА”

Річна передплата:

(наземна пошта)

для членів – 45 дол. • для не членів – 55 дол.

Висилка тижневика летунською поштою (First Class/Airmail):

США – 110 дол.; Канада – 125 дол.; Мехіко – 140 дол.; Данія, Польща, Росія, Сербія, Україна, Австрія, Словаччина, Аргентина, Бразилія, Венесуела – 215 дол.; Велика Британія, Франція, Італія, Швейцарія, Німеччина, Еспанія, Ізраїль – 225 дол.; Австралія – 240 дол.

Просимо заповнити листівку-замовлення на передплату і разом з чеком надіслати до

Svoboda

Subscription Department,

2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Name _____

Address _____

City _____ State/Country _____ Zip Code _____

Telephone _____ UNA Branch # / Відділ УНСоюзу _____

☐ Першою класою пошти в США або летунської до інших країн

☐ Незалежною поштою (printed matter in USA)

Якщо Ви хочете зробити подарунок-передплату тижневика, просимо заповнити і надіслати листівку-замовлення разом з чеком на вище подану адресу

Прошу зробити подарунок:

Name _____

Address _____

City _____ State/Country _____ Zip Code _____

☐ Наземна пошта ☐ Летунська пошта (без знижки для членів УНС)

Моє прізвище та адреса:

Name _____

Address _____

City _____ State/Country _____ Zip Code _____

Telephone _____ UNA Branch # / Відділ УНСоюзу _____

Наземна пошта в Україну йде від 6-ти до 8-ми тижнів; летунська пошта йде приблизно 10 днів.

СПОРТ

Футбол

З часу невдалого виступу національної збірної України в чергових двох іграх відбіркового турніру Чемпіонату світу 2002 усі критики вже встигли донести до народу свої думки і критику на адресу воротаря Олександра Шовковського. На мою думку, тим людям, які вихлюпували свою злість саме таким чином, не місце на стадіоні. Справжній вболівальник повинен дубити свою команду і ніколи не виявляти своїх емоцій у такий спосіб. Гравці старалися, але ... не пощастило.

Щодо рівня збірних Норвегії й Велсу... Якби обидві команди в кожній із двох останніх ігор грали з метою перемогти, можна погодитися з думкою, що збірна України зіграла слабкіше свого справжнього рівня і не сильніше суперників. Але Норвегія, а потім і Велс за перемогу не боролися, відряджаючи по 6-8 гравців у свій карний майданчик для того, щоб тільки не програти збірній України! Ні на які творчі дії і командну гру наших суперників не було й натяку!

Норвежці сподівалися, що в результаті якого-небудь єдиного

Чемпіонат світу 2002: підсумки червневого кола

карного чи кутового м'яч залетить у сітку наших воріт. Валійці ж сподівалися на майстерність Гігза, якого у Києві вже вдруге раз за сезон „прикривають“ дуже щільно.

Суддівство було жахливим. Промінчиком світла виглядає призначення вільного удару у межах карного майданчику валійців. Тактика ж дрібного фолу, яку валійці використовували проти українців, абсолютно не припинялася. Скільки ж потенційно небезпечних атак закінчувалися грубими фолами валійців, а суддя карток не давав! Діставалося багатьом – Шевченкові, Реброву, Парфьонову й особливо маленькому Зубову. Коли б не три суддівські помилки, Україна напевно поділяла б зараз друге місце з Білоруссю. Перша з них – положення „поза грою“, якого в українців явно не було. В другій половині Гартсон вхопив за шию Генадія Зубова, але рефері обмежився жовтою картою... Через півхвилини після голу збірної Велсу збили з ніг Несмачного, але суддя не відреагував...

Ми нібито маємо трійку супер-нападаючих: Шевченко, Ребров і Воробей. Ребров і в збірній, і в „Тотенгемі“ на полі не грає на позиції чистого нападника. Нападник повинен одержувати передачі з глибини, але лондонський клуб у минулому сезоні був настільки слабкий, що ці самі передачі давати Сергію було просто нікому. От і став Ребров більше відходити назад у пошуках м'яча. Вийшла деяка перекваліфікація.

Шевченко є скрізь: б'є у ворота, йде у боротьбу, стелиться у підкатах... і просто втомлюється більше за усіх. Воробей же просто був не у формі: половину гри з Велсом грав з травмою... А воротар? Чому за цілком достатнього вибору воротарів у воротах стоїть лише один Шовковський?

Отут ми доходимо до численних помилок тренерського штабу на чолі з Валерієм Лобановським. Хотілося б довідатися, чому грає Воробей і напівтравмований Ребров, коли в запасі сидить, справно забиває голі за „Динамо“ і перебуває в прекрасній формі Мелашен-

Наступні змагання збірної України:

1-2 вересня Білорусь – Україна
4-5 вересня Україна – Вірменія
6-7 жовтня Польща – Україна

ко? Чому використовується Ребров на позиції Яшкіна? Навіщо використовувати правого захисника Парфьонова, що тільки недавно навчився грати центрального, залишаючи в запасі Попова і Лисицького? Валерій Лобановський несе відповідальність не за особисту команду Григорія Суркіса, а за збірну України – національну гордість і надію. Тож має періодично розповідати про те, що з нею робить і плянує робити.

Не пошкодували ті, хто прийшов підтримати збірну України на стадіон „Олімпійський“. Вони побачили футбол високої української якості. Вони вдячні футболістам за те, що наполегливо грали в дощ. Вони прийдуть підтримати своїх співвітчизників у грі проти Вірменії, адже вони уболівальники і будуть любити свою команду, не дивлячись на результати. Наша мета – чемпіонат 2002!

Мирослав Рябенко,
Київ

Чемпіонат світу серед молоді Чилі – Україна – 2:4

Після невдач молодіжної та національної збірних України гра українських юніорів на чемпіонаті світу в Аргентині 18 червня справила набагато приємніше враження. А перемога в стартовому матчі з рахунком 4:2 над одним з фаворитів групи – чилійцями – і взагалі вселяє оптимізм щодо майбутнього українського футболу. Варто зауважити, що українська команда

вперше бере участь в фінальній стадії чемпіонату світу. Дебют вдался вдалим.

Футболіст донецького „Шахтаря“ Олексій Белік своєю грою та двома забитими м'ячами-красеннями зайвий раз довів, що підрастають форварди не гірші за Шевченка. І взагалі збірна України в першій зустрічі показала саме командну гру, завдячуючи якій ми

маємо першу перемогу та лідерство в групі С. Вже в середу, 20 червня, українці зіграють з командою Китаю, і цей матч визначить переможця в нашій групі. Нині ж у нашої збірної та Китаю по 3 точки, і українці за рахунок кращого показника забитих м'ячів посідають перше місце.

Обидві команди продемонстрували відкритий та результативний футбол, але українці цього вечора були кращі. На 12-й хвилині гри Олексій Белік з ходу пробив у нижній кут воріт Ерери – 1:0. Андрій Герасименко на 35-й хвилині,

увірвавшись до карного майданчику чилійців, пробив з гострого кута. М'яч, відбившись від ноги захисника, знову влітає до воріт Ерери – 2:0. Після цього суперники активізували свої дії і через дві хвилини вже Руденку довелося діставати м'яч зі своїх воріт.

У другій половині гри ігрова ініціатива перейшла до чилійців. Гравці ж збірної України не заспокоювалися. На 59-й хвилині Олексій Белік після діагональної передачі з лівого краю, в падінні, робить рахунок 3:1. На 79-й хвилині Валєс вийшов на ударну позицію – 4:1. Чилійці на доданій хвилині зустрічі зуміли скоротити розрив.

Автоперегонки на Хрещатику

Дворазовий чемпіон світу з перегонів „Формула-1“ Міка Гакінен (праворуч), чемпіон світу з боксу Володимир Кличко (в авті), тенісист Андрій Медведєв (другий зліва) і багаторазовий рекордсмен світу у стрибках з жердиною, член Міжнародного олімпійського комітету Сергій Бубка з унікальним авто-болідом у Києві.

КИЇВ. – Компанія з виробництва тютюнових виробів „Ресемтсма-Україна“ провела рекламну акцію „West Adrenaline Show“, частиною якої були 16 червня пробні заїзди на головній вулиці столиці зірок спорту і шов-бізнесу на двомісному гоночному боліді McLaren і двомоторному автомобілі Mercedes А-класу. З цієї нагоди Київ відвідав один з видатних автогонщи-

ків сучасності, дворазовий чемпіон світу з кільцевих перегонів у класі машин Формула-1, фін Міка Гакінен. Між заїздами було продемонстровано широкий спектр автомобілів Mercedes нового покоління. Далі почалися заїзди двомісної машини. Глядачі, що заповнили Хрещатик, були заворожені близькістю чогось, досі далекого і недосяжного, а про щас-

ливців, яким припало випробувати машину, навіть і говорити нічого. Один за одним пасажирами ставали 8 щасливчиків, серед яких відомі українські спортсмени Андрій Медведєв і Сергій Бубка, соліст популярної групи ВВ Олег Скрипка і міський голова Олександр Омельченко. На жаль, болід центральною вулицею столиці пілотував не Гакінен, а інший професійний гонщик – Кріс Гудвін, який паралельно з роботою у McLaren коментує перегони для міжнародного каналу ESPN. Описав відбулася пресо-конференція, на якій були присутні Міка Гакінен, міський голова Олександр Омельченко і Володимир Кличко. Міський голова подарував фінові картину зі зображенням Києва, а у відповідь одержав повний гоночний костюм команди, зроблений з вогнестійкого матеріалу „нонекс“.

Україна – єдина серед держав СНД, де проходило це видовище. У рамках проведення свята на Європейській площі столиці відбувся концерт, який завершився фajerверком.

Фото: УНІАН

Бокс

В Белфасті на чемпіонаті світу 9 червня відбулися останні півфінальні матчі. Четверо українців з семи потрапили до фіналу – Володимир Колесник, Олексій Мазикін, Віктор Перун та Володимир Сидоренко. Отже, чотири срібні нагороди чемпіонату світу вже є. Володимир Сидоренко, який став творцем гучної сенсації чемпіонату (переміг чемпіона світу, кубинця Майка Ромеро), цього разу переміг росіянина Георгія Балахчіна – 16-25. У Володимира є реальні шанси перемогти у фіналі. Якщо перемогу Сидоренка прогнозували та очікували, то вихід Олексія Мазикіна до фіналу став несподіванкою. Цей боксер, який виступає у вазі 91кг, в півфіналі переміг кубинця Саго Педро Карріона – 26-20. На жаль, українець Юрій Золотов (вага до 63,5) поступився кубинцю Мартінезові Луну.

Календарець тенісових турнірів – 2001

30 червня – 1 липня	– УСЦАК-Схід в індивідуальних і подвійних іграх – Союзівка
1–3 вересня	– крайові чемпіонати УСЦАК – Союзівка
15–16 вересня	– клубовий турнір КЛК – Союзівка
6–7 жовтня	– осінній турнір „Тризуба“ – „Тризубівка“

Від Одеси до Львова Ваші близькі можуть покладатися на Вас, бо Ви покладаєтеся на Вестерн Юніон®.

Переказ:	коштує лише:
\$100	\$15
\$200	\$22
\$400	\$34

Коли Ви переказуєте гроші, то хочете, щоб вони дійшли швидко і надійно, щоб ні Ваші близькі, ні Ви самі цим не турбувалися. Ми, в компанії Вестерн Юніон, переказуємо гроші вже понад 128 років і нам довіряють мільйони людей по всьому світі. У нас Ви навіть можете переказати гроші телефоном, використавши кредитну картку. Переслані гроші дійдуть через 15 хвилин до будь-якої із наших 1412 філій в Україні або якої небудь із 95000 по цілому світі. Від Лос-Анджелесу до Нью-Йорку, від Чикаго до Монtréalю – Ви можете покладатися на Вестерн Юніон.

Вестерн Юніон – це майже те саме, що Ви особисто вручаєте гроші.

1-800-799-6882

Ми говоримо
українською мовою

www.westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER

Найшвидший спосіб переказати гроші по всьому світуSM

ЧИ ВИ БУЛИ НЕВІЛЬНИКОМ АБО ПРИМУСОВИМ РОБІТНИКОМ ПІД ЧАС НАЦИСТСЬКОГО РЕЖИМУ?

Чи ви були жертвою інших нацистських злочинів, потомком жертв?

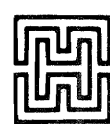
МОЖЛИВО ВАМ НАЛЕЖИТЬСЯ КОМПЕНСАЦІЯ З НОВОГО НІМЕЦЬКОГО ФОНДУ

ПОДИВІТЬСЯ НА НАШУ ВЕБ-СТОРІНКУ, ЩОБ ЗНАЙТИ НАШЕ БЮРО НЕДАЛЕКО МІСЦЯ ВАШОГО ПРОЖИВАННЯ
<http://www.compensation-for-forced-labour.org/>

German
Forced Labour
Compensation Programme

ІОМ заяви мусять бути зголошені до 11 серпня 2001 р.

ІОМ розгляне вашу заяву безкоштовно.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

запрошує своїх членів та українську громаду

на доповідь

„НАЙНОВІШІ ПРОЯВИ РУСИФІКАЦІЇ В УКРАЇНІ“

яку виголосить

ОЛЕГ РОМАНІВ

член Національної Академії Наук України, голова НТШ в Україні

Доповідь відбудеться

в п'ятницю, 29 червня, о год. 5-й по пол.

в будинку НТШ за адресою:

63 Fourth Ave. (між 9 і 10 вулицями), New York, NY.

Урочисте

Віакриптя

Рочестерська

Українська Федеральна Кредитова Спілка

З приємністю повідомляє про відкриття нової філії в

CAPITAL DISTRICT

1828 Third Ave. Watervliet, NY 12189

З нагоди відкриття пропонуємо теперішнім та новим членам подарунки, бонуси та багато інших приємних несподіванок в червні.

Години: щосуботи • від 10-ї ранку до 2-ї пп

з понеділка до п'ятниці - за замовленням

Координатор філії - Оксана Євєртс • Відділ обслуги - Тарас Мишук

Головне бюро - 824 Ridge Rd. E., Rochester, NY 14621

тел: (518) 266-0791 • безкоштовний: (877) YOUR-UCU (968-7828)

Автом. інформ.: (716) 544-4019 • Факс: (716) 338-2980 • rufcu@frontiernet.net

www.rufcu.org

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“
СИРАКЮЗ, НЬЮ-ЙОРК**

211 TOMPKINS ST.
SYRACUSE, NY 13204

Tel.: (315) 471-4074
FAX: (315) 474-2328

Вигідні позики на
нові та вживані авта,
персональні позики та
багато інших послуг...

НЕ ДЛЯ ВИГОДИ, НЕ ДЛЯ МИЛОСТИ,
А ДЛЯ ПОСЛУГИ ЧЛЕНАМ

ЗУЗАННА САПОВИЧ

РЕСОРТ НАД МОРЕМ

VILLA LIDIA

128 E. Crocus Rd. • Wildwood Crest, N. J. 08260

Phone: (609) 522-3348

YURI INTERNATIONAL

13 Royal Palm Dr.

Cheektowaga, NY 14225

TRADE, TRAVEL, PARCEL SERVICE

Tel.: (716) 685-1505 • Fax: (716) 685-0987

Пакунки, авіаквитки, доляри, харчі, бандеролі, візи

з Америки і Канади до

України, Росії, Білорусі, Молдови, Балтії, Польщі, Середньої Азії та Кавказу

Відбираємо пакунки від кожного дому в Америці

- Запрошення до Америки, візи в Україну, продовження віз в Америці
- Відвозимо і зустрічаємо на летовищах Львова, Києва, Москви, Торонто і Нью-Йорку
- Допомогаємо покласти еміграційні справи з „Green Card“

Відеотрансфер PAL/SECAM - NTSC

Дзвінки в Україну 19¢ за хвилину • Дзвінки в Росію 19¢ за хвилину

За більш детальними інформаціями телефонувати:

(716) 685-1505

E-mail: Yuriinter@hotmail.com

Yintl@aol.com

**ПАЧКИ В
УКРАЇНУ**

DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати авіаквитки в Україну та з України, зробити візи до України. До вибору 99 візців хусток! Телефонні картки: 60 хв. розмови із Україною за \$10.

NEWARK, NJ

698 Sanford Ave

Tel. 973-373-8783

888-339-4776

CLIFTON, NJ

565 Clifton Ave

Tel. 973-916-1543

PHILADELPHIA

1801 Cottman Ave

Tel. 215-728-6040

“СВОБОДА” запрошує до праці продавців реклами. Ви можете прислужитися громаді й українській пресі, збираючи рекламні оголошення та передплатників для „Свободи“, а також продавати газету у Вашій місцевості, отримуючи при тому винагороду. За детальними інформаціями просимо звертатися до Марійки Осціславської на тел.: (973) 292-9800, дод. 3040

Тіштеся надзвичайними цінами в Україну

За всі дзвінки
до 10 хвилин

\$2.99

За кожную
додаткову
хвилину

25¢

10-10-220SM

Просто наберіть 10-10-220 + 011 + число, як звичайно

Користуйтеся тими самими низькими цінами в Україну, кожної години дня, кожного дня тижня. З 10-10-220 немає щомісячних оплат. Ви не мусите міняти телефонної компанії, наберіть тільки 10-10-220 + число, як звичайно - це так просто! Всі дзвінки до 20 хвилин по США і до Канади коштують тільки 99¢ і 7¢ за хвилину після цього. Щоб дізнатися про низькі ціни по цілому світі, відвідайте нас на www.10-10-220.com

РЕКЛАМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ

Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

пропонує

**Випродаж
квитків на
літо 2001 р.
- СХІДНЯ
ЄВРОПА**

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гаваях;
- подорожі на люксових кораблях;
- пересилку грошей через „WESTERN UNION“
- квитки на літаки з НЬЮ-ЙОРКУ до:
МІНСЬКА, РИГІ, СОФІЇ, ТАЛІНА, ВІЛЬНА, КІЄВА,
СТ. ПЕТЕРБУРГУ, МОСКВИ

- 840 дол. + текс (в обидві сторони);
- 480 дол. + текс (в одну сторону)
- ЛЬВОВА
- 890 дол. + текс (в обидві сторони)
- 505 дол. + текс (в одну сторону)

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222

Tel.: (718) 383-7211 • (718) 383-0083

Fax: (718) 349-1767 • Free tel.: 1-800-603-7973

http://www.albatravel.com

e-mail: albatravel@aol.com

OLEH SLUPCHYNSKYJ, M.D.

Facial Cosmetic
& Reconstructive Surgery

171 East 74th Street
New York, NY 10021
212-628-6731

www.facechange.org

VARSOVIA TRAVEL & SHIPPING

74 E. 7th St., Manhattan (between 1-2 Avenue)

Tel.: (212) 529-3256 • Fax: (212) 477-1553

INTERNET - www.varsovia.com

LOT
Polish Airlines

**НАЙКРАЩІ ЦІНИ
НА КВИТКИ В УКРАЇНУ**

ЛЬВІВ від \$ 849 + податок в одну сторону \$ 500 + податок

КИЇВ від \$ 810 + податок в одну сторону \$ 472 + податок

Квитки до НЬЮ-ЙОРКУ в обидві сторони від \$ 895 + податок

До ПОЛЬЩІ:

Від 16 червня до 30 серпня 2001 р.

\$ 681 в обидві сторони

З ПОЛЬЩІ:

Від 1 липня до 30 серпня 2001 р.

\$ 599 в обидві сторони

Запрошення до США • Візи в Україну • Грошові перекази

Пачки в Україну - кораблем - \$ 0.59; літаком - \$1.80

10 РОКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

TOUR I
Aug. 10 - 25

LVIV (3)
Lv. FRANKIVSK/Yaremche (1)
KHOTYN/Kamjanets Podilsky (1)
ODESA (1)
KHERSON (1)
SYMFEROPI/Bakhchysaray (1)
YALTA (2)
KYIV (5)

15 days
\$2850 double
\$320 sgl. Sup.

TOUR II
Aug. 20 - Sept. 4

RESERVE EARLY

SPACE LIMITED

GROUP A
KYIV/KANIV (4)
Lviv (3)
Lv. Frankivsk/Yaremche (1)
KHOTYN/Kamjanets Podilsky (1)
ODESA (1)
KHERSON (1)
SYMFEROPI/Bakhchysaray (1)
YALTA (2)

15 days \$2850 double
\$320 sgl. Sup.

GROUP B
KYIV/KANIV (4)
POLTAVA (2)
CHERKASY/Chyhyryn (2)
UMAN (1)
ODESA (1)
KHERSON (1)
SYMFEROPI/Bakhchysaray (1)
YALTA (2)

Diaspora
ENTERPRISES, INC.

1914 Pine St.
Philadelphia, PA 19103

215-732-3732
1-800-487-5324

SELF RELIANCE

Ukrainian American Federal Credit Union

Українсько-Американська Федеральна Кредитова Спілка
„САМОПОМІЧ“

Дозвольте нам допомогти
здійснити вашу мрію!

ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ

ЗВИЧАЙНІ, ДУМБОВІ ТА КОМЕРЦІЙНІ МОРГЕДЖИ

КРЕДИТНІ ЛІНІЙ

HOME EQUITY ТА БІЗНЕСОВІ

Дзвоніть до позичкового відділу за подробицями

www.selfreliance.com

FULL
SERVICE
LOCATIONS

MAIN OFFICE 2351 W. Chicago Ave. Chicago, IL (773)-489-0520
NW Chicago, IL (773)-589-0077 • Newark, NJ (973)-373-7839
Jersey City, NJ (201)-795-0461 • Parsippany, NJ (973)-451-0200

OFFICES:

Palatine, IL • Bloomingdale, IL • Palos Park, IL • Munster, IN

Кредитівка САМОПОМІЧ
НЬО ЙОРК

НАДАЄ МОРГЕДЖОВІ ПОЗИКИ..

На закуп Вашого Дому!

- * НИЗЬКІ ВІДСОТКИ
- * ВИГІДНІ УМОВИ СПЛАТИ
- * НЕМАЄ "ТОЧОК"
- * ЧЕМНА, ПРОФЕСІЙНА ОБСЛУГА

SELF RELIANCE NEW YORK

Federal Credit Union

A full service financial institution serving the Ukrainian American
community for over 49 years!

Main Office: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
E-Mail: SRNYFCU@aol.com

Upstate New York: 23 Main Street Kerhonkson, NY 12446
Tel: 914 626-2938 Fax: 914 626-8636

Long Island: 226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565-2097

Queens: 32-01 31 Avenue Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458

OUTSIDE NYC CALL TOLL FREE: 1-888-SELFREL

VISIT OUR WEBSITE AT: http://www.selfreliance.com

Міст - це завжди надійно!

Найбільша в світі українська висилкова фірма
по висилці грошей та пачок в Україну,
країни СНД та Європи

**ОТРИМАЙТЕ
ДЛЯ СЕБЕ
ДОДАТКОВО**

ТИЖНЕВО

\$100

Візьміть участь в новій
виграшній грошовій лотереї
корпорації **MIST**

Грошові перекази
в Україну
та по цілому світі
за декілька хвилин.

МІСЯЧНО

\$1000

Доставляємо гроші
безпосередньо
до рук адресата

Висилаючи гроші з нами, Ви користуєтеся з найкращих цін за найнадійніший сервіс і автоматично приймаєте участь в **новій виграшній грошовій лотереї** корпорації **MIST**.

Лотерея проводиться кожного понеділка за минулий тиждень та в перших числах місяця за минулий місяць. Деталі питайте у агентів корпорації **MIST**.

Корпорація MIST -

вибір тих, хто добре рахує свої гроші!

ТАКОЖ ВИСИЛАЄМО

ПАЧКИ

харчові набори,
кур'єрські послуги,
комерційні вантажі
та інше

**Завжди гарантуємо
найшвидшу та
найнадійнішу
доставу**

Контейнери відправляємо щоденно, забираємо пачки з дому

Для кращої обслуги маємо понад 350 агентів у Північній Америці

За агентом у вашій місцевості дзвоніть безкоштовно **1-800-361-7345**

РЕГІОНАЛЬНІ ПРЕДСТАВНИКИ:

MEEST Corporation Inc.
97 Six Point Road
Toronto, ON M8Z 2X3
Tel.: (416) 236-2032
1 (800) 361-7345

MEEST-AMERICA
609 Commerce Rd.
Linden NJ 07036
Tel (908) 474-1100
1 (800) 288-9949

MEEST KARPATY
2236 W. Chicago Ave.
Chicago, IL 60622
Tel.: (773) 489-9225
1 (800) 527-7289

MEEST-CALIFORNIA
500 E. Harvard Str.
Glendale, CA 91205
Tel.: (818) 547-4910
1 (800) 617-2545

MEEST-ALBERTA
10834 97 Street,
Edmonton, AB T5H 2M
Tel (908) 424-177
1 (800) 288-9949

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
 Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
 Tel.: (845) 626-5641 • Fax: (845) 626-4638
 www.soyuzivka.com • e-mail: sqss@aol.com

ЛІТНЯ ПРОГРАМА 2001р.

П'ятниця, 29 червня

10 веч. – „Midnight Bigus“ у Трембіті

Субота, 30 червня

9:30 веч. - 1:30 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „МОНТАЖ“

П'ятниця, 6 липня

10 веч. – „Midnight Bigus“ у Трембіті

Субота, 7 липня

9:30 веч - 1:30 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „ФАТА МОРГАНА“

Субота, 14 липня

1 по пол. - 5 веч. – Родинний день „Уродини Чемного“

9:30 веч. - 1:30 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „ЛУНА“

Субота, 21 липня

8:30 веч. – Перше місце, Маковицька Струна (Східня Словаччина)

10:00 веч. - 2:00 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „ВІДЛУННЯ“

П'ятниця, 27 липня

10 веч. – „Midnight Bigus“ у Трембіті

Субота, 28 липня

8:30 веч. – хор „ДУМКА“

10:00 веч. - 2:00 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „МОНТАЖ“

Субота, 4 серпня

8:30 веч. – Рома Прийма Богачевська. Танцювальний ансамбль „Сизокрили“

10:00 веч - 2:00 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „СВІТАНОК“

Неділя, 5 серпня

ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ

Субота, 11 серпня

Вибір „MISS SOYUZIVKA“

10:00 веч. - 2:00 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „ТЕМПО“

Субота, 18 серпня

8:30 веч. – Рома Прийма Богачевська. Танцювальний ансамбль „Сизокрили“

10:00 веч. - 2:00 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „ФАТА МОРГАНА“

Субота, 25 серпня

9:30 веч. - 1:30 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „ЛЕГЕНДА“

П'ятниця, 31 серпня

9:30 веч. - 1:30 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „ВЕЧІРКА“

Субота, 1 вересня

8:30 веч. – Танцювальна група „ЮНІСТЬ“ з Йонкерсу

10:00 веч. - 2:00 ночі – ЗАБАВА, грають оркестри „ТЕМПО“, „ВЕЧІРКА“

Неділя, 2 вересня

9:30 веч. - 1:30 ночі – ЗАБАВА, грає оркестра „ЗОЛОТА БУЛАВА“

Оркестра „ВІДЛУННЯ“ буде грати кожної п'ятниці від 13 липня до 24 серпня від год. 9 веч. до 1 ночі

• ПРАЦЯ •

Потрібна жінка до праці в готелі над морем в Ocean City, NJ.

Тел.: (215) 722-8377

після 6-ої год. веч.

Жінка з України шукає працю по догляду за дитиною або за старшими людьми.

Тел.: (973) 292-1054 Оксана

• НА ПРОДАЖ •

Двокімнатне помешкання в центрі Львова (може бути під „офіс“)

Тел.: (508) 788-6390

• РІЗНЕ •

Жінка з України, 59 р., шукає працю по догляду за старшими людьми. Має досвід і рекомендації. Володіє побутовою англійською мовою.

Тел.: (908) 725-7586 Дора

Шукаю особу, яка мешкає в Мериленді, Вірджинії, або Д.К., яка могла б передрукувати 200 сторінок друкованого українським шрифтом матеріалу.

Телефонувати на число:
(202) 333-6369

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ВІДСОТКИ НА ПЕНСІЙНІ ГРАМОТИ ВІД 1-го ТРАВНЯ, 2001 р.

Одноразові і гнучкі пенсійні пляни	
Відсотки в першому році – нові аплікації	6.50%
(відсотки гарантовані на один рік)	
Одноразові і гнучкі пенсійні пляни (ІСНУЮЧИХ ГРАМОТ)	
\$100,000.00 або більше	5.75%
\$50,000.00 – \$99,999.99	5.50%
\$100.00 – \$49,999.99	5.25%
Гнучка 10 пенсійна грамота (в другому році)	5.50%

UKRAINE
A CONCISE
ENCYCLOPEDIA

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

універсальне джерело знань про Україну!

Це унікальне видання англійською мовою збагатить будь-яку бібліотеку, як приватну, так і публічну.

Том 1 75.00 дол. (було 95 дол.)
 Том 2 75.00 дол. (було 95 дол.)

За ДВА ТОМИ – 130.00 дол.

Ціни включають пересилку. Замовлення разом з чеком або грошовим переказом надсилати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
 P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Мешканці Нью-Джерсі підлягають 6%-му податку.

УНСоюз уділяє своїм членам

- ▶ Перші гіпотечні позички (мортгеджі) на купно власного дому
- ▶ На 1 до 3 родинні дома, де живе власник
- ▶ По доступних відсотках

Не пропустіть доброї нагоди! Не чекайте!!!

Потелефонуйте сьогодні:

(800) 253-9862 додаткове число **3036**

ВИБИРАЮЧИ ПОДАРУНОК
 РІДНИМ І ЗНАЙОМИМ –
 ВИБЕРІТЬ „СВОБОДУ“

НАЙСТАРІШИЙ І НАЙБІЛЬШ ШАНОВАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС В ДІЯСПОРІ
 Передплата на рік лише 55 дол.

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ „Свобода“ ☐ „The Ukrainian Weekly“

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС)

Ім'я і прізвище

Адреса

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище

Адреса

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити \$1.00
 ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ